

Nagrade zaslužnim v letu 2001.

Foto Alenka Mihajlovič

Zadnja na grmadi
Fran Jaklič

Ribniško 'leto čarovništva' se izteka.

Foto AP

Naše bivanjsko okolje postaja vse lepše.

Foto AP

R E Š E T O

OBVEZNI
IZVOD

št. 11

GLASILO OBČINE RIBNICA
26. NOVEMBER 2001, letnik V

RIBNIŠKI PUŠELJC 2001

NAMIGI ZA IZLETE

Z namigi za izlete vam bomo tudi v prihodnje svetovali, ne glede na letni čas in nizke temperature. Obleči bo treba toplejša oblačila in pot pod noge.

Tokrat imamo predlog za avanturiste, ki jih zanimata morje in obala izven kopalne sezone.

MESEČEV ZALIV

(naravni rezervat Strunjan)

Za ta izlet si izberite dela prost dan, spremljajte tudi vremensko napoved, da ne bi bilo preveč vetrovno. Vožnja do Kopra in naprej do Strunjana vam bo vzela precej časa, toda splačalo se vam bo, še posebej, če vam bo vreme naklonjeno. Mesečev zaliv leži pri Strunjanu.

Z glavne ceste zavijemo proti hotelu, nato pa pri manjši kapeli zavijemo desno, na ozko in strmo cesto. Avto pustimo pri cerkvi in nadaljujemo peš približno 100 m do vrha klifa, pod nami pa bo v tem trenutku tudi Mesečev zaliv (reče se mu tudi zaliv Sv. Križa). Po stezi se lahko spustimo do same obale in uživamo v morju nekoliko drugače, kot smo vajeni.

V decembrski številki bomo pisali o smučarskih središčih na območju Slovenije (višina snega, cene, plačilni pogoji...). Če imate predloge in želje v zvezi s to tematiko, nas lahko pokličete na tel. št.: 83-69-335.

Lejla Kratina
TIC Ribnica

Četrtrič zaporedoma je pred nami izbor najbolj zaslužnih osebnosti Ribniške doline. Odločili smo se torej, da na podlagi dela v javnem življenju z vašo pomočjo izberemo TRIDESET osebnosti, društev, klubov, organizacij, jih damo v vašo presojo, vam damo možnost, in izberemo(te) pet "pušeljcov". **NAGRADILI JIH BOMO V PETEK, 21. DECEMBRA, NA SKLEPNI PRIREDITVI V ŠC RIBNICA.** Letošnje leto stremimo za tem, da odkrijemo čimveč novih, svežih imen in obrazov, ki so pustili svojo sled v kulturi, podjetjih, medijih, prireditvah, humanitarnih akcijah, skratka nova imena, ki še niso toliko "znana", kot, denimo, dobitniki nagrad v lanskem in predlanskem letu.

Odziv v tem mesecu je bil več kot odličan, kar je razvidno tudi s spodnje lestvice. Izredno nas veseli, da se je akcija z leti dobro prežela in tako postala tradicionalna ter dobro poznana v javnosti. Med predlogi je bilo še nekaj osebnosti, ki jih nismo navedli, ker je število omejeno na 30, in smo vnašali nove predloge glede na datum poštnega žiga. Prosimo za razumevanje.

Prvih pet osebnosti oz. dobitnikov najvišjega števila glasov prejme priznanje, ki ga podeljuje vaše Rešeto. Zato, draga družba, časa je še 14 dni, da izmed vseh 30. predlaganih izberete 5 častnih dobitnikov. Glasujete lahko preko kuponov, elektronske pošte in dopisnic (brez kuponov)!

Ne pozabite: DO 10. 12. 2001!

*Vzemite stvar v roke in veselo na delo,
da osebje z lestvice vas bo rado imelo.*

*En glas, dva glasova,
pa kmalu videla bova,*

*koga v decembru bomo razveselili,
ko Ribniški pušelj mu bomo podelili!*

Lestvica:

MOŠKI PEVSKI ZBOR LONČAR (neprekinjeno 50-letno delo) 61 glasov

SASA JAMNIK (zlato priznanje na regijskem tekmovanju in bronasta plaketa na državnem tekmovanju iz flavte. Leta 1998 zlato regijsko in zlato državno priznanje) 31 glasov

TURISTIČNI PODMLADEK OŠ RIBNICA (zlato državno priznanje 2. leto zapored za razstavo o Cenetovi gostilni) 15 glasov

LUCIJA ČIROVIĆ (prikljubljena Fata v TV Dober dan) 11 glasov

VED HROVAČA (ohranjanje etnološke dediščine in starih običajev) 10 glasov

FRANCI BUT (predsednik plavalnega kluba Ribnica, zmeren politik) 8 glasov

MAŠA TRAMTE (več zaporednih zmag v ženski konkurenci triatlona) 7 glasov

MOTORISTIČNI KLUB RIB'NČAN (promocija Ribnice širom po Sloveniji in preko meja) 6 glasov

Dr. ALENKA NADLER ŽAGAR (zdravnica z obsežnim strokovnim znanjem, velikim srcem in zna prislusniti človeku) 5 glasov

URŠKA TEKAVEC (avtorica in režiserka nadvse dobro sprejetih gledaliških iger) 3 glasovi

PLAVALNI KLUB RIBNICA (uspehi članov PK Ribnica na številnih tekmovanjih, aktivno delo pri promoviranju plavalnega športa) 2 glasova

TŠD GRIČ (aktivno delo v amaterskem športu) 2 glasova

Dr. PETER RUS (aktivno in vidno delo v ZD Ribnica) 2 glasova

DRAGO MILINOVIČ (uspešen gledališki in filmski igralec) 2 glasova

BERNARDA KOGOVŠEK (izredna ženska, aktivno, neutrudno delo z mladimi glasbeniki) 2 glasova

ALOJZ MARN (aktivno delo na področju kmetijstva, vedno pripravljen pomagati kmetom in iskati primerne rešitve) 1 glas

A D'B' TEATR (oživitev alternativnega gledališča ter več dramsko improvizatorskih vložkov na prireditvah) 1 glas

JAVNI ZAVOD MIKLOVA HIŠA (Knjižnica - promocija bralnih navad, prenova muzejske dejavnosti, odmevne razstave v Galeriji) 1 glas

HUBERT KOSLER ml. (donatorstvo, uspešen podjetnik) 1 glas

SIMON POGORELC (državni prvak v duatlonu) 1 glas

JURE RUDEŽ (donatorstvo)

KEYLA ANDOLJŠEK (4. mesto na medn. plavalnem mitingu, najboljša uvrstitev ribn. plavalcev, obetavna plavalka)

DRUŠTVO PODEŽELSKJE MLADINE RIBNICA (uspehi na regijskih in državnih tekmovanjih v kmečkih igrah)

JOŽE LAMPE (večkratni krvodajalec, kulturni skrbnik)

Predlogi:

TRIATLON KLUB RIBNICA (med najboljšimi klubi v Sloveniji, uspehi članov in promocija Ribnice)

Dr. ANICA P. MAROLT (rojena zdravnica za otroke, ki ne dela razlik med bogatimi in revnimi otroki)

MARIJAN CVITAK (najboljši in najkvalitetnejši zborovodja v Ribniški dolini)

TURISTIČNO DRUŠTVO RIBNICA (brezhibna izpeljava sejma in promocija Ribnice)

ŠTUDENTSKI KLUB RIBNICA (organizacija festivala mladih ob letošnjem sejmu)

RIBNIŠKA GODBA NA PIHALA (sodelovanje na skoraj vseh prireditvah v občini in sodelovanje na več prireditvah izven nje. Aktivno delo z novimi mladimi kadri)

RIBNIŠKI PUŠELJC 2001

REŠETO

Dogodki meseca

- Nagrajenci zaslužni za ohranjanje dobrega imena Ribnice 4
- Tudi klofute se ne sme tolerirati 5
- “Vse kaže, da so Majnika ubili partizani” 7

V središču

- Čarovniški procesi ostajajo človeški umostvor 6

Pogovor meseca

mag. Janez Drobnič
MRTVIM MIR,
GREŠNIM KAZEN

8

Aktualno

- Srednje šole pa ni 11

Kulturne drobtinice

- Galerija Miklova hiša na Kitajskem 12

Turizem smo ljudje

- Ribničani vse bolj skrbno urejajo svoj okoliš 14

Razpisi, dražbe na straneh

15 in 16

Zabavne strani na straneh

21 in 22

Braki pišejo

23

Nemogoč prehod čez železniške tire
Prostorski plan - konstrukt Občine

V sožitju z naravo

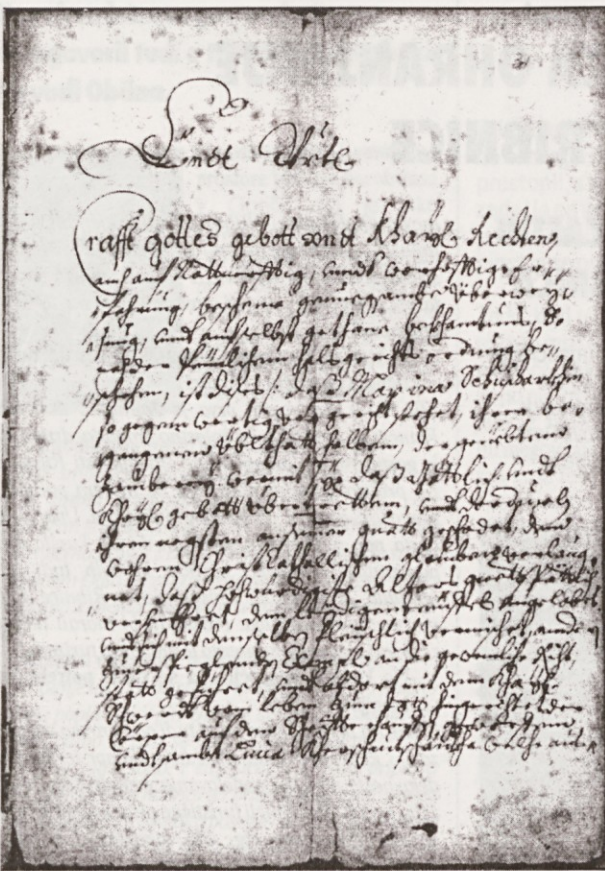
24

Najvišja priznanja za kakovost medu Janezu Arku

Športni utrinki

od 30 do 34

Pogovor: Marjan Hojč, tajnik SZ
Inovativen šport: skateboarding

Končna sodba

Po Božji postavi in cesarskih zakonih, tudi po potrebnih in resničnih izkušnjah, pridobljenih zadostnih dokazih in tudi njenem lastnem priznanju, po kazenskem redu za krvno sodstvo, se ta (Marina Šušarek, ki stoji pred sodiščem zaradi njenega storjenega hudodelstva izvajanja čarovništva, s čimer je prekršila Božjo in cesarsko zapoved in škodovala svojemu bližnjemu pri premoženju, zatajila pravo Kristusovo Katoliško cerkev, onečastila sveto hostijo, se zaobljubila grdemu hudiču in se z njim telesno spečala) drugim za zgled pelje na običajno sodno mesto, se tam usmrti s cesarskim mečem, telo naj se vrže na grmado in skupaj s truplom Lucije Kerzničavke,

ki naj se izkoplje, sežge v prah in pepel. Trdovratna Anka Končarica pa naj do prihodnje obravnave ostane v ječi.

To je cesarsko krvno sodišče končno pravično razsodilo.

Datum: gospostvo Ribnica, 11. maja 1701.

Janez Jurij Hočevar lastnoročno.
Rimskega cesarskega veličanstva krvni sodnik na Kranjskem.

Vir:
Zadnja na grmadi,
Mohorjeva družba Celje,
2001,
str. 262 - 265

Kako krvava je bila nekdanja naša preteklost pričajo tudi dokumenti, ki so zbrani v nedavno izdani knjigi Zadnja na grmadi. Naj nam bodo v opomin in svarilo. Za vekomaj. Zgodovina pa se vendarle ponavlja in lov na “čarovnice” se nikoli ni zares končal.

Občinsko glasilo REŠETO izdaja
Občina Ribnica.

Uredniški odbor:

Alenka Pahulje - odgovorna urednica

Metka Tramte - članica

Zdenka Mihelič - članica

Lektorica: Tanja Debeljak

Trženje oglasnega prostora:

Marko Modrej, GSM: 041-536-889

Tisk in prelom strani:

KVM Grafika, Ribnica.

Naklada: 3.100 izvodov

Naslov:

Škrabčev trg 40, 1310 Ribnica

Tel.: 8369 765/8372 023

E-pošta: reseto@ribnica.si

FAKS: 8361 091, 8369 765

Izid naslednje številke:

24. december 2001

Rok za oddajo gradiva za naslednjo

številko: 7. december 2001

Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list št. 89/98) sodi glasilo Rešeto med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8%.

V primeru objave istih oglasov v drugih tiskovinah si pridružujemo pravico do avtorskega honorarja. Pridružujemo si pravico do nenapovedanega obiska tiskarskega škrata v našem glasilu.

Članki v časopisu niso uradno mnenje
Občine Ribnica.

Rešeto najdete tudi v elektronski obliki na
spletni strani www.ribnica.si

Ob občinskem prazniku in po njem NAGRAJENCI ZASLUŽNI ZA OHRANJANJE DOBREGA IMENA RIBNICE

O dobitnikih letošnjih priznanj in nagrad občine Ribnica smo obširno poročali že v zadnji številki Rešeta, zaradi zaključka redakcije pa nam je takrat ušla slovesna podelitev le-teh. Bila je na sam občinski praznik, 23. oktobra, v dvorani Ideal, kjer je ceremonial potekal po že uveljavljenem protokolu: iztekajočemu se letu je besede namenil župan v svojem tradicionalnem govoru, kasneje pa še podelil zaslužena priznanja. Izbira tistih, ki bi si po preteklem letu, več letih ali celo v jesi aktivnega dela in življenja zaslužili priznanje občine, je v bila v rokah tistih, ki - ali so javnost ali predstavljajo javnost. Imena sta predlagali politični stranki SDS in SLS+SKD, za razliko od lanskega leta pa je bilo tokrat podeljenih vseh 6 priznanj in nagrad, posameznikom in skupini. Najvišjega, naziv častnega občana, je prejel Andrej Klemenc st., Urbanovo nagrado za življenjsko delo v gasilstvu si je prislužil Edo Tanko, Galusovo priznanje pa Metod Jaklič za dolgoletno delo v amaterski igralski dejavnosti in Jože Lampe za dolgoletno delo na humanitarnem in kulturnem področju.

Lampe je poseben še po izjemnem dosežku; da je s svojim bratom dosegel sila plemenit družinski rekord. Oba skupaj sta kri darovala že skoraj 800-krat! Kljub temu pa je nagrajenec čutil moralni zadržek,

češ da "je v ribniški občini še marsikdo, ki bi si zaslužil priznanje pred menoj". Na poslušalstvo je kot edini nagrajenec naslovil tudi naslednje besede: "Vendar pa, če sem kaj dobrega naredil za someščane, soobčane, za soljudi, sem pravzaprav izpolnil samo svojo dolžnost, kajti že Simon Gregorčič je zapisal: "Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!"

Priznanje Občine Ribnica je odšlo v spretno umetniške roke Ane Češarek in Ekipe mladih, ki je bila zelo uspešna na področju popularizacije kmetijstva. Vmes se je prepletal kulturni program, ki ga je pripravila OIJSKD, na oder pa povabila oktet Gallus, solo pevko Metko Lesar, Komorni zbor "Pater Stanislav Škrabec" in godalni trio ter trojko iz gledališke skupine Sv. Gregorja. Le-ta je za dobro voljo vseh prisotnih uprizorila odlomek iz "čarobne burke" Zanikrna trojica, v njej pa je svojo humorno vlogo odigral tudi letošnji nagrajenec Metod Jaklič.

A. Pahulje

ANDREJ KLEMENC - ČASTNI OBČAN OBČINE RIBNICA

G. Klemenc je že 34 let predsednik Turističnega društva Ribnica, njegov član pa kar 40 let. Izmed njegovih najbolj opaznih prispevkov k razvoju ribniškega turizma sta zagotovo Park kulturnikov in Ribniški sejem suhe robe in lončarstva.

G. Klemenc, kaj Vam pomeni to priznanje?

"Zavedam se, da je to čast, saj je najvišje priznanje, ki ga podeljuje občina Ribnica. Tako priznanje pa prinaša tudi odgovornost - vztrajati v svojem delu in razvoju turizma. Vendar je v mojih očeh to predvsem priznanje Turističnemu društvu in vsem njegovim sodelavcem. Sam ne bi zmozel doseči tako zavidljivih uspehov, saj se zavedam, da le s skupinskim delom lahko veliko dosežemo."

Morda bi izpostavili nekaj projektov, ne katere ste še posebej ponosni?

"Prav gotovo največ veste o Parku kulturnikov in Sejm suhe robe in lončarstva. Vendar je res še precej stvari, predstavil bom le nekatere izmed njih: Že leta 1965 smo npr. nadaljevali prvi pustni karneval, ki je dosegel kar lepo število let. Potem bi izpostavil trgovino s spominkarsko dejavnostjo, ki je bila res uspešna, izdelke pa smo tudi sami promovirali širom po Sloveniji. Kar je bilo dobička, smo ga vložili npr. v ozelenitev površin, postavljanje klopi..., glavni del denarja pa je šel na kupček z imenom Park kulturnikov. Kajti že leta 1965 smo začeli s pripravami in načrti, leta 1982, ob 900-letnici Ribnice, pa je bil park končan. Takrat je bila izdana tudi knjižica "Park kulturnikov", ki je bila tudi sestavni del knjige "Ribnica skozi stoletja". Turistično društvo je sodelovalo tudi pri prevozu bale, pri organiziranju raznih festivalov, pri postavitvi obeležij in smerokazov (kazolčkov), vedno smo bili tudi aktivni pri izdajanju publikacij in propagandnih materialov ter pri pro-

moviranju Ribnice in Ribniške doline kjerkoli, tudi v tujini. Še enkrat naj povem, da vsega tega in še marsičesa brez dobre skupine, s katero smo in še delamo, tega ne bi mogli uresničiti. In na to sem ponosen!"

Katere pa so morda pomanjkljivosti na turističnem področju v Ribnici?

"Tu vidim dve stvari: prva je Jamarski dom pri Francetovi jami, ki tako žalostno propada, druga pa je gostinstvo oz. prenočitvene zmogljivosti Ribnice. Ko pridejo turisti k nam, jim ne morem ponuditi prenočišč, ampak jih pošiljamo drugam. Upam, da bosta npr. g. Gorše in g. Trdan, ki sta kupila dva pomembna gostinska objekta, iz njih tudi kaj naredila in ponudila obiskovalcem Ribnice tudi možnost prenočevanja. Poskušati bi morali turiste zadržati, ne pa, da se gremo le prehodni turizem."

Na katerih področjih pa še vidite potrebo po izboljšavi?

"Vem, da bi bilo dobro imeti tudi eno krovno organizacijo, ki bi povezovala in usklajevala npr. terminske dejavnosti, projekte, sodelovanja vseh društev. Moja želja je tudi, da bi imeli turistično pisarno ne v 1. nadstropju (Škrabčev trg 40), ampak v zadnjih, prtiličnih prostorih Miklove hiše, ki služijo občasno tudi za galerijo. Večji pomen bi lahko dali gradu na Bregu, od katerega se danes vidi le ena stena, vendar pa naj bi bil notri, pod zemljo, še cel objekt! Potem bi bilo treba nujno narediti nekaj novega. Ideja je, da bi imeli 2 sejma, in sicer enega zadnje nedelje v juniju; ta bi se imenoval Rokodelski sejem, drugi pa bi bil seveda naš tradicionalni sejem 1. nedeljo v septembru. Rokodelski sejem je bil že dvakrat, - ko smo imeli izseljenski piknik v Ribnici. Ideja pa je, da bi to postal tradicionalni sejem, na katerem bi se predstavljali rokodelci iz cele Slovenije. To bi bilo za obiskovalce zelo zanimivo, saj bi na enem mestu videli izdelke od idrijskih čipk do ribniške suhe robe. Vse te stvari niso "mačji kašelj", saj je vse povezano s financami in zagnanimi ljudmi! Vendar mislim, da bi se bilo vredno potruditi! Saj, če pomislim na začetke Ribniškega sejma suhe robe in lončarstva, tudi ni bilo takoj 50.000 obiskovalcev. Bili smo skromni in šele s pravim delom in pravo reklamo smo prišli na tak sloves. Vredno bi bilo razmisliti še o ideji, da bi bil v Dolenji vasi lončarski sejem za vso Slovenijo."

Vemo, da radi pišete tudi pesmi. Od kot ta umetniška žilica?

"Že kot gimnazijec sem rad pesnil (pesmi objavljali v glasilu "Hrošček") in prebiral literaturo, najbolj pa mi je ugajal Puškin, zato so mi prijatelji dali vzdevek Sergo, pod katerim še danes pišem. Pesmi objavljam v Družini, Ribniškem sejalcu, Ognjišču, Lovcu, Vzajemnosti... Sedaj še več pišem, kajti ko sem bil v službi, ni bilo časa, sedaj pa vse zadržano vez iz mene. Prijatelji so me vedno vzpodbujali pri mojem pisanju, in, ne boste verjeli, 10. novembra so mi otroci pripravili enkratno presenečenje, ko so mi podarili pesniško zbirko MOJIH pesmi, "Mozaik življenja". Bil sem res presenečen in predvsem ganjen. Hja, moram povedati, da je ena mojih pesmi celo uglasbena. Bila je napisana za 100-letnico Lovske zveze Slovenije, uglasbil pa jo je Jani Golob!"

Zdenka Mihelič, foto Alenka Mihajlovič

V svojem letnem govoru je župan spregovoril tudi o tekočih zadevah, ki jih vodi Občina.

O nedavni selitvi Komunale v prostore bivšega Eurotransa v Goriči vasi je tako povedal:

"Ta lokacija daje podjetju dobre možnosti za razvoj in razširitev dejavnosti. Prostore Komunale v Žlebiču je prevzel Petrol, ki bo tam zgradil sodoben bencinski servis."

O vodovodnem omrežju Kot - Jurjevica - Breže:

"Letos smo sicer načrtovali dokončanje, vendar se nam zaradi pomanjkanja sredstev ni izšlo. Nedokončan je ostal del omrežja v Brežah. Do konca leta načrtujemo skupaj z občino Sodražica izvesti še vrtno v Ravnem Dolu in če bo poseg uspešen, bo zagotovljena zadostna količina vode tudi za varnejša sušna obdobja."

O okrepitvi vodovodne povezave v Mali Hrovači:

"Prihodnje leto, ko bo povezava dokončana, bo možno v času poplav izklopiti Obrh iz sistema. V sušnih obdobjih pa bo ta izvir še vedno dopolnjeval preskrbo s kvaliteto pitno vodo. V zaključni fazi je tudi priprava dokumentacije in načrtov ter pridobivanje gradbenega dovoljenja še za dva velika posega - za okrepitev vodovoda za vas Lipovec ter za navezavo Grčaric na glavno vodovodno žilo Sodražica - Ribnica - Kočevje."

O domu starejših občanov:

"To je mnogo težji zalogaj. Objekt za 240 varovancev, tak se načrtuje v Ribnici, stane 2 mlrd sit. Izjemno veliko, zato se je država začela izogibati investitorstvu in vzpodbujati koncesijsko gradnjo. To pomeni, da mora občina, če želi zgraditi dom, pridobiti drugega investitorja, ki bo finančno nadomestil najmanj delež države. Čeprav imamo ustrezno lokacijo in smo dobili donacijo v višini približno 25.000.000 sit, ki sta jo darovali denacionalizacijski upravičenci Goršetovi iz Dolenje vasi, sredstva še zdaleč ne zadoščajo, da bi se polotili gradnje. Vendar, če se bomo trudili in če ne bomo poslušali, se nam bo skoraj zagotovo posrečilo."

O napredku v kulturi:

"Nekoliko manj smo naredili v kulturi, saj nismo uspeli obnoviti grajskega stolpa in s postavitvijo stalne tematske zbirke dostojno obeležiti 300 - letnice zadnje čarovniške sodbe na Kranjskem. Težave so bile predvsem zaradi zahtevnega in zamudnega usklajevanja projektanta s spomeniškim varstvom. Stolp bomo poskusili dokončati prihodnje leto. Pripravljajo pa se tudi projekti za razširitev knjižnice v Miklovi hiši ter za ureditev Marofa. Tu naj bi dobili prostore muzej, galerija in turistična informacijska pisarna."

Še o obnovi dvorane:

"Lani smo začeli tudi obnavljati dotrajano športno dvorano, zdaleč največjo in najzahtevnejšo investicijo v zadnjih letih. Predvsem zaradi velikih stroškov obnove se pojavljajo številni pomisleki o smiselnosti tako celovite in obsežne preureditve."

Prepričan sem, da so se taki pomisleki porajali tudi pred 20-imi leti, ko se je takratno občinsko vodstvo skupaj z najmočnejšimi firmami odločilo za izgradnjo večnamenske dvorane z bazenom. To je bila takrat vsekakor korajžna poteza, ki se je bogato obrestovala. Ta objekt pa ne bo namenjen samo lokalni uporabi. Ribnica naj bi postala eno pomembnejših pripravljalnih središč in z dvorano naj bi se pripomoglo k razmahu t.i. športnega turizma. Upam, da bomo dobili sposobnega upravljalca, ki jo bo znal ponuditi in tržiti ter bo pritegnil tudi druge dejavnosti - gostinstvo, kulturo..."

O nasilju nad ženskami TUDI KLOFUTE SE NE SME TOLERIRATI!

Tolerance do nasilja ne bi smelo biti. Tako se ne bi mogel nihče spraševati, ali je mejo že prestopil, s tem da je prisolil le eno klofuto, zadal le en udarec, izrekel grožnjo, ustrahoval, poniževal ali ukazoval. Človekovega dostojanstva se preprosto ne sme kršiti.

Toda, kdaj to ne bodo več pobožne želje, se je na okrogli mizi o nasilju nad ženskami spraševala ravnateljica ribniške OŠ Andreja Šulentič. "Slovenci že po naravi takšno nasilje skrivamo in ga opravičujemo z besedami 'nič čudnega, da je takšen, saj je bil njegov oče prav tak'. Nasilja sploh nismo definirali in se tako nekdo, ki ima visok prag tolerance, sploh ne zaveda, da se nad njim izvaja nasilje. Žrtev se ne zaveda, da je žrtev." Zato se mora že v ranem otroštvu in v otroku vzgajati občutek za osebno svobodo. To je veliko več vredno kot ono, da se storilčeva roka tik preden prizadene človeka, ustavi le

zaradi grožnje z visoko denarno kaznijo: 30.000 dolarjev za klofuto, kot je na primer v ZDA, so mnenje poenotili sodelujoči na okrogli mizi, ki je bilo 14. novembra v novi predavalnici ribniškega Rdečega križa na Kolodvorski ulici 11. Pripravilo jo je Društvo SOS telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja, iz Ljubljane, in se s tem priključilo vseslovenski medijski in socialni akciji z naslovom "Kaj ti je, deklica?", ki je sovpadala tudi z mednarodnimi dnevi akcij proti nasilju nad ženskami.

Na okroglo mizo so bili kot sodelujoči povabljeni tisti, ki se tudi sicer ukvarjajo s problematiko nasilja, med njimi predstavniki Materinskega doma iz Ljubljane, ribniškega centra za socialno delo, domače policijske postaje, Društva SOS telefona in ribniške OŠ.

Svojo izpoved pa je lahko redkim prisotnim predstavila tudi varovanka Materinskega doma, katere ime v tej grenki osebni izkušnji sploh ni pomembno. Boli zgodba. V garsonjeri v Ljubljani, veliki komaj 28 m², je živila štiričlanska družina, v kateri se je zaradi moža porodilo hudo nasilje. Toliko hudo, da je morala prizadeta ženska zaradi hudih telesnih poškodb dvakrat na travmatološko kliniko, kjer so jo vsakokrat zadržali po 14 dni. Vrnila se je domov, a nasilje se je samo še stopnjevalo do te mere, da je trpeča ženska zmogla reči sebi in možu: NE VEČ! Skupaj z otrokoma je odšla v materinski dom, a čakalo jo je še eno zlo. Njen mož je otroka skrivoma ugrabil, tako da omenjena oseba 3 mesece sploh ni vedela, kje jih skriva. Pol leta je tako trajala še njena najhujša travma. Zdjaj so spet z njo.

Glede na to, kaj je preživela in da je pomoč nazadnje dobila v materinskem domu, vsaki trpeči ženski, ki uvidi, da ni več nikakršnega izhoda, svetuje, naj se obrne na pristojno institucijo in se reši. Policija tu dostikrat ni med prvimi, katero trpeče pokličejo, je omenil tudi Franc Novak z ribniške PP. Nočejo, da za njihovo stisko izvedo sosedje in se na policijo obrnejo le, če res ni več izhoda. K sreči je kazenski zakonik leta 1995 prinesel hudo zaželeno

spremembo in vnesel določbo, po kateri že resna grožnja z nasiljem zadošča, da se sproži preiskava proti osumljenemu. Zato se je tudi število prijav na ribniški PP zaradi ogrožanja varnosti povečalo.

Da se nasilje dogaja tudi v naši neposredni bližini, priča pet letošnjih primerov žensk, ki so bile telesno, spolno ali psihično zlorabljane in so se vendarle odločile poiskati strokovno pomoč. Koliko jih še molči?

Ponavadi se prizadete ženske najprej zatečejo v Center za socialno delo, ta pa jih po tolikih letih končno lahko usmeri v materinski dom ali zavetišče, je povedala direktorica ribniškega centra Majda Vrh. "Prej smo jim lahko ponudili le sočutje ali lastno stanovanje."

Zdjaj pa je v Sloveniji pet javnih materinskih domov in pet zatočišč na skritih lokacijah, a vsi skupaj lahko sprejmejo le okrog 100 varovancev. Po mednarodnih standardih bi morala država, kot je

Brezplačni SOS telefon za ženske in otroke, ki trpijo nasilje **080/11 55**
Vsak delavnik od 12. do 22. ure. Vikendi in prazniki, od 18. do 22. ure.

Slovenija, ponuditi vsaj 200 mest, zato bo po besedah Lilijane Lesar iz Materinskega doma Ljubljana potrebno v problematiko nasilja nad ženskami in otroki bolj vključiti vladne in nevladne organizacije. Navsezadnje bi lahko država žrtvam omogočila tudi več stanovanjskih enot, saj le-teh zdaj strahovito primanjkuje. Mnoge žrtve, ki so bile prej pogosto tudi povsem materialno in finančno odvisne od moža, po končanem bivanju v domu namreč ne zmorejo samostojnega življenja, in se ponovno znajdejo v prijemu nasilneža.

Pereče pa je tudi dejstvo, da je problematika nasilništva še vedno težak moralni zalogaj tudi za vse institucije, ki naj bi nanj opozarjale in ga reševale. Mnoge strokovne osebe se ne želijo izpostavljati in ne vtikati nosu v "družinske zadeve".

Neštetokrat prevlada skrb za ohranitev varnosti lastne družine, saj se morajo zaradi narave svojega dela redno soočati z grožnjami nasilnežev. Ravno zato bi bilo potrebno spreminjati miselnost družbe, ki še vedno ni dovzeta za problem nasilja kot družbenega pojava, marveč ga še vedno obravnava kot zasebno zadevo posameznikov, je dejala Lesarjeva.

V ta sveti družinski hram naj bi nihče od neposvečenih ne imel vstopa...A samo dotlej, dokler to svetišče ne postane prostor, ujet med štiri zidove, poln gorja in solza.

Tekst in foto Alenka Pahljue

Ob ribniškem letu čarovništva ČAROVNIŠKI PROCESI OSTAJO ČLOVEŠKI UMOSTVOR

Izdana knjiga ob 300. obletnici sežiga zadnje čarovnice

Čarovniški procesi, ki so bili eno od najbolj umobolnih početij, kar si jih je lahko zamislil človek, svojega konca niso našli niti v 21. stoletju. Skrivajo se v takšni ali drugačni preobleki človeku edinstvenih zločinskih idej in dejanj, za katere krivci kot po nekem od hudiča izvoljenem pravilu skoraj nikoli ne odgovarjajo. Okrog 100.000 žrtev, predvsem žensk, se je na grmadi večinoma evropskega enoumja znašlo od 15. pa do konca 18. stoletja. Zadnji čarovniški proces naj bi Evropa zagrešila leta 1790, Ribnica pa 89 let prej.

Da, to malo podeželsko mestece oz. svoje podložnike je v začetku 18. stoletja, ko so se po Kranjskem kar nizali ti montirani procesi, ustraševalo gospodstvo Ribnica. V procesu, ki ga je krvava zgodovina ohranila v dokumentih, je bilo vpletenih sedem oseb. Sedem žensk, in vse so bile sežgane! Obtožen je bil tudi en duhovnik, a mu je uspelo pobegniti, je na predstavitvi knjige Zadnja na grmadi, dejal dr. Matevž Košir, ki ji je dodal študijo o čarovništvu v svetu in pri nas. Knjiga je bila izdana v opomin in svarilo, pa tudi kot spomin na 300 let, odkar je bila v Ribnici sojena, obsojena in pokončana zadnja čarovnica, Marina Češarkova.

Čprav najverjetneje sploh ni bila zadnja, je 8. novembra v Miklovi hiši dejal dr. Košir. "Zapisnik je le fragment širšega pregona in ne kaže na to, da bi se s tem procesi tudi dejansko končali, ne tu, ne na Kranjskem." Zadnji je bil resda zabeležen 1745. v Metliki, istega leta pa tudi na Štajerskem, v Gornji Radgoni, a ve se, kako so bili procesi montirani. S tem ko je bil iz vrst sumljivega ljudstva ali plemenitašev izdvojen krivec za vse pregrehe in zlo, je bil vendarle le prvi korak na poti do vsesplošne vznesenosti, ki je v največjem siju zaplamenela ob sežigu na grmadi. Osumljenka, res lahko govorimo v ženskem spolu, saj je bilo 70 odstotkov vseh pokončanih v procesih žensk, je bila prisiljena ožigosati še druge. Z mučilnimi napravami so jo prisilili, da je navajala imena vseh, ki so plesali z njo ali na Kleku ali na Slivnici ali na Donački gori in kovali satanske načrte. Zadoščalo je že, da je bila tisto leto suša ali da je komu poginila živina ali umrl novorojenček... Da se je le delala škoda in se s tem ustvaril povod za množično gonjo proti nedolžnim ljudem. A takšno vsesplošno okrivljanje je pogosto doseglo tudi ovaduhe. Nikoli človek namreč ni mogel vedeti, katero ime bodo tokrat izrekla trepača usta na mučilnem stolu. Pri vsem tem je treba končno tudi zapisati, da ves greh proti čarovnicam ni zagrešila le

inkvizicija, je povedal dr. Košir, zgodovinar. Do 1. 1500 je v celi Evropi sežgala le okrog 500 oseb, vse obtožbe pa so se nanašale na namišljen argument, da so krivci sklenili pakt s hudičem: da ogrožajo materialno in duhovno varnost soljudi. Najbolj znan je bil proces proti pogumni Ivani Orleanski, ki so jo, ironija pa taka, v 20. stol. proglasili za svetnico! Leta 1532 pa je Karlov zakon čarovništvo opredelil za kaznivo dejanje in veljal je za vse nemško cesarstvo. V sodne procese se je tako spravila posvetna oblast. Od 16. stoletja dalje je bila inkvizicija nasploh zelo zadržana do čarovniških procesov, je povedal Matevž Košir, medtem ko jih je "posvetno sodstvo vodilo z vse večjim navdušenjem". Tudi v Sloveniji so se čarovniški procesi začeli v 15. stol., svoj razmah doživeli v naslednjih dveh stoletjih in se končali v 18. stoletju. V tem času je moralo po krivem umreti 500 ljudi, večinoma žensk.

Čemu ravno ženske? Dr. Košir ne pristaja samo na mnenje tistih, ki trdijo, da so bile umorjene naprednejše ženske. Take, ki jim je "oblast hotela brzdati željo po emancipaciji", kot se je izrazil Janez Debeljak, ki je namesto nujno odstotnega župana prevzel vlogo gostitelja na predstavitvi.

Košir meni, da to preprosto ni bilo mogoče, ker je bil način okrivljanja verižen. Obsodil si, kogar si mogel, saj so krvavi sodniki zahtevali čim več imen sokrivcev. "Vsaj 50 odstotkov žrtev je bilo zato povsem slučajnih. Kogar je osumljenec naznanil, tega so prijeli. Pogosto tudi člane iste družine." Glede na to, da je magija, ki je razširjena po vsem svetu, do 16. stoletja veljala le za golo, neškodljivo praznoverje, se je seveda treba vprašati, kaj je vplivalo na tako strašljivo preobrazbo njenega pojmovanja. Zgodovinar Košir meni, da se je stvar potencirala tudi zaradi publicitete, ki jo je omogočila iznajdba tiska.

Soustvarjalci (z leve proti desni): Janez Debeljak, dr. Matevž Košir in Matija Remše

Predstavitve se je poleg dobrepoljskega župana udeležil tudi vnuk Frana Jakliča (drugi z desne)

Vse ostale podatke o čarovništvu, s poudarkom na ribniškem, ponatis povesti Frana Jakliča in faksimilirani zapisnik čarovniškega procesa (originalni zapisnik hrani Arhiv Slovenije) lahko tako sedaj najdete v knjigi Zadnja na grmadi.

Mohorjeva družba je povest znanega dobrepoljskega pisca, ki je ribniške procese dobro poznal, saj se je oženil z Miklovo, iz katere rodovine je izhaja tudi zadnja "čarovnica", prvič natisnila že leta 1925.

V spomin na to grozljivo 300. obletnico zadnjega sežiga pa se je skupaj z Občino Ribnica odločila povest ponatisniti.

Predstavitve se je zato udeležil tudi predstavnik Mohorjeve družbe iz Celja, Matija Remše, ki je v kratkem orisal 150 let te družbe. Le-ta je bila tudi v prelomnih obdobjih zgodovine edina knjižna ustanova, ki je smela tiskati ideološko oporečne knjige, nastala pa je zato, da bi poceni izdajala knjige za obogatitev duha tudi malega človeka.

Ribnica, ki zadnje čase vsako leto nameni obravnavi določene dela svoje zgodovine ali posameznikov, ki so jo soustvarjali, je tako dobila še pregled dela svoje krvave preteklosti. Tu so se začele in zaključile čarovniške pravde, je dejal Debeljak. Obnova grajskega stolpa, v katerem bo postavljena tudi stalna tematska zbirka o tem, naj bi bila zaradi usklajevanja s spomeniškim varstvom končana šele prihodnje leto. Knjigo, opremljeno tudi z zgodovnimi ilustracijami, je moč kupiti po ceni 4.000,00 SIT v Knjižnici Miklova hiša ali jo naročiti v računovodstvu Občine Ribnica.

Ribničani, ki so se znašli na krvavem spisku, so imeli veliko smolo. Ne samo zato, ker so jih po krivem obdolžili, marveč ker jim je sodil najbolj krvoločen sodnik, Janez Jurij Hočevar iz Ljubljane. Zaradi hudega mučenja sta tako v Ribnici umrli dve osebi, bil pa je tako brezobziren, da so ga leta 1705 celo odstavili.

Dogajanje spremljala in fotografirala
Alenka Pahulje

"VSE KAŽE, DA SO A. MAJNIKA UBILI PARTIZANI."

Majnikova smrt je postala javni problem, ko je Lojze Zidar leta 1995 izdal knjigo TIGR v boju za domovino in v njej zapisal gornjo izjavo. Ta dilema še danes ni razrešena.

Ta čas je sovpadal ravno s praznikom smrti, pa tudi tema, saj je bila posvečena vprašanju in dilemam glede smrti takrat 38-letnega Antona Majnika. Tu se kreše veliko mnenj, vendar se je Rejčeva, ki jo je k obelodanitvi te problematike povabil ribniški župan, osredotočila le na štiri že objavljene verzije o Majnikovi smrti. Tri zagovarjajo stališče, da so učitelja ubili domobranci, samo ena, ki jo zagovarja tudi Rejčeva, pa je javnost presenetila z dejstvom, da naj bi tega znanega tigrovca ubili partizani. Tako je menil Ribničan Vinko Knol, eden prvih organizatorjev narodno - osvobodilnega gibanja v Ribniški dolini, ki je bil sicer v času Majnikove smrti "v partizanskem taborišču na Mali gori", vendar je trditev povzel po pričevanju Staneta Kozine. Tako Knol meni, da je Majnika likvidiral eden izmed štirih vosovcev, v družbi katerih je Majnik tiste usodne noči zapustil gostilno. To izjavo je Knol leta 1994 tudi pisno predal Tatjani Rejec, le-ta pa jo je kasneje objavila tudi v svoji knjigi pričevanja o TIGRU, kjer opisuje tudi zasliševanja svojega moža v Beogradu, ki so potekala 1945.

Za boljše razumevanje dogajanja je treba poznati tudi zgodovino TIGRA, ilegalne narodno - obrambne organizacije, ki je v letih 1926/27 spontano nastala na Primorskem. Slovenci so se namreč hoteli upreti Italijanom, čeprav je bil upor tigrovcev brezupno početje, meni Rejčeva.

Vsaka zgodba ima lahko več plati in na to so predavateljico opomnili tudi trije še živeči partizani iz Ribnice, ki so bili člani Ribniške čete. Najprej Marija Klun iz Sajeveca, ki je razlago Rejčeve označila za naivno: "Majnik ni bil ustreljen od svojih. Vsi so ga spoštovali. Če bi ga hoteli ubiti partizani, bi ga v Mali gori, ne pa na trgu. To lahko rečejo samo naivni... Tako fejš fant je bil, še zdaj mi ga je žal. Domobranci so bili prav ponosni na ta zločin."

Pri Klunovih sta bila z drugimi izbranimi nekaj ur pred usodnim dogodkom tudi A. Majnik in Stane Kozina. Gospa Marija je 23. novembra v Hrovači tudi prebrala govor ob Majnikovi smrti. Govor še sedaj skrbno hrani.

Stane Nosan pa je izvajanje Tatjane Rejec ocenil za "eno samo veliko zmešnjavo". Z Majnikom je bil v Mali gori, in pravi, da ga je dobro poznal. Meni celo, da je Majnika nekaj ur pred smrtjo trla osebna bolečina, povezana z ljubeznijo... "Zelo težko breme je nosil, a ne povemo, ker smo ga vsi zelo spoštovali in mu ne želimo jemati ugleda."

Klunova je dejala, da je takrat Majnik celo dejal: "Sit sem, sit vsega; spal bi, večno spal..." In se naslonil na mizo.

Sicer pa je po Nosanovem pričevanju OF v Ribnici sklenila, da ljudem, ki so se skrivali v Mali gori, omogoči stik z Angleži, toda nihče od tigrovcev se ni priključil k partizanom. Le skrivali so se, je dejal Nosan. Edina možna resnica se mu zdi tista, ki jo je spisal "beli" Kozina, po imenu Vladimir, ki trdi, da so Majnika ubili domobranci. Občinsko in krajevno ZZB NOB Ribnica pa je leta 1995 potrdilo prvo vosovsko verzijo, ki jo je spisal Stane Kozina ("rdeči Kozina"), ki tudi trdi, da so A. Majnika ubili domobranci.

Priljubljenega ribniškega šolskega učitelja, tigrovca in partizana so tiste noči, od 21. na 22. november 1943, sredi Ribnice, blizu gostilne "Pri Pildarju", ubili partizani, je po navajanjih raznih argumentov za in proti, zatrdira tudi Tatjana Rejec. Rejčeva je poleg tega, da je dolgo časa delala na Inštitutu za narodnostna vprašanja, sodelovala in se nazadnje tudi poročila z idejnim pobudnikom TIGR-a, Albertom Rejcem, in so bile tako mnoge besede o vojnih časih v Miklovi hiši 30. oktobra tako rekoč povedane iz prve roke.

Šlo je za neenak boj, čeprav so si tigrovci pridobili precej zaveznikov. Pravzaprav so šteli za takega vsakogar, ki je bil sovražnik fašizma. Tako so imeli stike z jugoslovansko obveščevalno službo, z italijansko antifašistično organizacijo; s komunistično partijo Italije pa so leta 1926 sklenili celo akcijski pakt. Od jeseni 1939 so sodelovali celo z angleško obveščevalno službo, saj so jim vsi ti, tudi zavezniki in obveščevalci, koristili pri njihovem konspirativnem delovanju. Kljub vsemu pa organizacija ni bila ne komunistična ne angleška, čeprav takšna namigovanja še danes obstajajo, je dejala Rejčeva: TIGR je bil le za priključitev Primorske k Sloveniji. Organizacija je prenehala delovati spomladi 1941. Danilo Zelen je padel v Mali gori, politični in idejni vodja Albert Rejec pa je bil v globoki ilegali v Srbiji. TIGR kot organizacija zato v NOB ni mogel odigrati nobene vloge, trdi Rejčeva, so jo pa zato njeni člani. "Primorci so bili pripravljeni iti z vsakim, ki jim je obljubljal osvoboditev, in tako so se vsi tigrovci pridružili NOB."

Tako tudi Anton Majnik, Tolminec, ki je v TIGRU sodeloval v letih 1928/30. Spomladi leta 1930 pa je zbežal v Slovenijo, je pripovedovala Tatjana Rejec, saj so Italijani dojeli, da atentate izvaja omenjena organizacija. Sproženi so bili bazoviški procesi in tako je množica tigrovcev zbežala v Jugoslavijo, del vodstva v Slovenijo. Majnik je kasneje dobil službo v Ribnici, bil aktiven v sokolski godbi in prosvetni službi, aprila 1941 pa se je moral ponovno skriti pred Italijani, in je tako med prvimi stopil v Ribniško četo. Dokler ga ni dve leti kasneje, v noči od 21. na 22. november, zadel en sam zaglušen strel. "Njegova smrt je postala javni problem, ko je Lojze Zidar leta 1995 izdal knjigo TIGR v boju za domovino in v njej zapisal, da vse kaže, da so Majnika ubili partizani," je na predavanju obiskovalcem pojasnjevala Rejčeva. Najšibkejši člen v vseh pričevanjih je po njenem mnenju tisti "en sam zaglušen strel". Če je bil res samo eden, potem je bil izstreljen iz neposredne bližine. Majnika pa so tisto noč obdajali in iz gostilne z njim odhajali samo vosovci. Majnik je bil resda vesplošno priljubljen, a za vodstvo NOB sumljiv, je prepričana Tatjana Rejec. Svojo trditev opira na dva pisna dokumenta: na dejstvo, da je komunistična partija Slovenije zavrnila Majnikovo prošnjo za članstvo ter na lastnoročno pisano izjavo Majnikove sestre Majde. Le-ta je izjavila, da ji je Tone na skrivaj šepnil: "Ako te bodo vprašali, če si sodelovala s TIGR-om, reci ne." Majda Majnik je bila prepričana, da partizani bratu niso zaupali, ker je bil tigrovec. Še več, njegova sestra je Rejčevi povedala, da naj bi ga ubili partizani, saj v tistem času ni bilo v Ribnici ne Nemcev ne domobrancev. Priznala je tudi, da so jo funkcionarji iz kočevskega okraja prišli svariti v Koper, kjer se je zaposlila, da naj ne govori naokoli, da so ji brata ubili partizani.

Tekst in foto Alenka Pahulje

Pogovor: mag. Janez Drobnič, poslanec DZ

MRTVIM MIR, GREŠNIM KAZEN

VERO MAR ZA ŠTEVILO ŽRTEV?

Na svetlo vse bolj prihajajo podatki o realnem zgodovinskem medvojnem in povojnem dogajanju. Podatki so zastrašujoči - številčno in vsebinsko.

Med zadnjimi, ki je prišel v javnost, je bil tisti o najmanj 200.000 pobitih prebivalcih nekdanjih jugoslovanskih republik. Se sploh natančno ve, koliko je bilo pobitih naših?

"Vihra druge svetovne vojne je terjala med Slovenci približno 60 do 70 tisoč žrtev; natančno število ni ugotovljeno, ker za prejšnjo oblast to ni bilo pomembno, saj je na ta način lažje manipulirala z ljudmi. Ta številka je pridobljena na podlagi popisov, volilnih imenikov in seznamov pogrešanih. Če pogledate učbenike o slovenski bližnji zgodovini, boste našli malo uporabnih podatkov o številu žrtev na strani okupatorja, na strani partizanov in na strani tistih, ki so se uprli revolucionarnem terorju. Pri vsem tem je najbolj zanimivo to, da pravzaprav do nedavnega sploh nismo vedeli za točne podatke o padlih na strani okupatorja: Ko sem nedavno dobil podatke, da je v Sloveniji med drugo svetovno vojno padlo 480 Nemcev in 304 Italijani (velik del v Jelenovem žlebu), sem postal najprej osupel, nato pa še jezen,

da so me tako dolgo vodili za nos.

Rezultati tako imenovanega narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji pa so strašni. Komunistični partizani in njihove teroristične organizacije so pomorili okoli 20- do 25 tisoč neoboroženih Slovencev. S svojimi nepremišljenimi in namernimi provokacijami, ki niso imele nobenega vojaškega pomena, so povzročili še dodatne ukrepe okupatorja in s tem povzročili smrt še nadaljnjih 20.000 Slovencev. Seveda pa smo se vsi Slovenci dobro zavedali nacizma in fašizma, tu ni nobenega dvoma.

Šele v zadnjem času prihajajo na dan številke tudi o povojnih pobojih na ozemlju Slovenije. Ocene se gibljejo okoli 200 tisoč ali več, med temi je približno 15- do 17 tisoč Slovencev, vse ostalo so žrtve drugih narodov bivše Jugoslavije, ki so menili, da jim bo Slovenija nudila zavetje, pa so bili nasilno pokončani brez sojenja. Zato lahko mirno in z žalostjo rečemo, da je bila Slovenija po koncu druge svetovne vojne zagotovo največje morišče v Evropi."

NOB ALI REVOLUCIJA?

Odločno zagovarjate stališče, da NOB ni bila borba proti okupatorju, ampak spretno

Tu, v tej zgodbi, je samo ena resnica: Človek ne bi smel zaradi narave človečnosti nikoli dvigniti roke nad sočloveka.

Toda tovrstne topline zgodovina ni dočakala. Tega prekletstva se človek ni še nikoli otresel, vse uničevalno seme pa je posadil ravno v vojnih vihrh ali povojnih čistkah.

Človek, ki ni doživel vojne, mora svoj razum prisiliti, da dojame, da gre v vojni na življenje ali smrt. Ali on ali jaz. Zato sproži roka puško.

Nikoli pa ne bi smel človek posiliti svojega srca in razuma z razumevanjem pokolov, divjaštva in brezumnega nasilja. Ni opravičila, le kazen. Kaj se je dogajalo med vojno in po njej, hranijo v sebi prestrašene in doživljenjsko zaprepadene priče, po tolikih desetletjih pa odkrivajo tudi pisni dokumenti. Narod, ki je počel takšne grozovitosti, za katere je potrjeno, da so se dogajale, ker so znani načini in poznani storilci, bi se moral takšnih dejanj najprej sramovati, nato pa krivce še brezpogojno kaznovati. Slovenska država tega edinega razumnega dejanja ni hotela storiti 60 let, kolikor jih je preteklo po vojni.

Zdaj ta "pozabljeni" čas dobiva nove razsežnosti, zakaj samo eno velja: dokler v miru ne pokoplješ mrtvega in ne kaznuješ krivega, je duša nemirna in vest storilcev umazana. Šele potem, ko storiš to moralno dejanje, greš lahko dokončno naprej.

Ponovno se odpirajo polemike, glasovi nekaterih so spet prevpili tiho množico. Med njimi tudi poslanec našega okraja, mag. Janez Drobnič (Nsi), ki pravi, da je spričo vseh podatkov, ki prihajajo v javnost, zgrožen nad tem, da se mu je toliko desetletij lagalo o preživeti zgodovini. Aktiviral se je tudi pri sprejemanju zakonov o odpravi borčevskih privilegijev in ostro povzdigne glas vsakokrat, ko se poskuša zatajiti del krvave preteklosti. Pred njegovo pisarno se vijejo vrste tistih, ki uveljavljajo vojno odškodnino, poslušajo zgodbe mnogih, sam pa odgovarja:

izkoriščena priložnost za nastavitev komunističnega režima - bila je revolucija, menite.

V podkrepitev te trditve Vam služijo podatki o žrtvah, ki so izrazito nesorazmerni. NOB naj bi bil po Vašem povsem izničen, saj naj bi šlo, vsaj po podatkih sodeč, za boj proti lastnemu narodu?

"Komunisti v Sloveniji in v ostalih delih Jugoslavije so izkoristili vojne razmere za uveljavitev komunističnega režima, pri tem so grobo zlorabili tudi borbo proti okupatorju. Povsem jasno je in tega ne zanikajo tudi sami, da so oklicali vsakršen boj mimo OF - to so si v celoti predredili - za izdajalsko dejanje, ki se kaznuje s smrtjo.

Nesporno je tudi dejstvo, da je VOS pod vodstvom Zdenke Kidrič že jeseni 1941. leta začela s krvavimi umori uglednih Slovencev, da bi zanetila krvavo revolucijo. VOS ni bila podrejena OF, pač pa direktno komunistični partiji. NOB ali revolucija: ni dileme, če predpostavljate, da je partizanska vojska, ki je sicer leta 1945 štela 35.000 borcev, zmogla v štirih letih "junaških bitk", ki jih opisujejo številne knjige in filmi, uničiti komaj 800 okupatorjevih vojakov. Vedeti je potrebno, da so med temi padlimi vojaki okupatorja všteti tudi tisti, ki jih je porazila plava garda, in tisti, ki so umrli za

posledicami nesreč. Na drugi strani pa toliko tisoč žrtev med Slovenci. To je najbolj jasen dokaz, kaj se je dogajalo - predvsem revolucija, osvobodilni boj pa je bila za komuniste predvsem krinka, ki je tudi mnogi ljudje niso pravi čas prepoznali."

SODNIH PROCESOV PA NI

Ve se za storilce, ve se za odgovorne. Pred preiskovalno komisijo so te iste osebe večinsko izpričale, da "ne vedo ničesar". Tako niso bile deležne niti kazni, čeprav jo mora po veljavnem pravu nositi vsakdo, ki je bil v danem trenutku, čeprav ga morda ni zakrivil, na določenem položaju. Pa vendarle je zavoljo tega molka preiskovanje ostalo na ničelni točki.

"Vsakršno dejanje, ki ima značaj genocida zaradi etničnih, verskih ali socialnih ciljev, je potrebno že zaradi mednarodne deklaracije o nezastaranju zločinov sodno preganjati. To se mora opraviti tudi v Sloveniji, ne glede na to, katera stran je takšna dejanja počela. V ta okvir sodijo tudi povojni poboji, ki jih je zagrešila revolucionarna oblast-tudi ti ne morejo zastarati, čeprav boste slišali drugačne komentarije. Pri tem je potrebno obsoditi komunistični režim v celoti kakor tudi ključne nosilce in odgovorne za izvajanje tega režima. Tako so storili Nemci po vojni. Pri nas bi radi to opravili s spravo, ob tem pa nekateri kar naprej relativizirajo komunistični režim, češ, da je bil s "človeškim obrazom". Tudi Nemci ne govorijo, da je bil nacizem dober, pa čeprav je potegnil tedanjo državo iz strahotne gospodarske krize. Ti sistemi so v temelju zločinski, zato zanje ni opravičila in sodijo na smetišče zgodovine."

Bi bilo po Vašem treba sprožiti sodne procese in komu soditi? Prič je namreč iz leta v leto manj.

"Sodne procese je potrebno sprožiti. To je naloga države po samem zakonu. Zagotovo sodijo v ta krog neposredno krivih kot prvi vodstvo tedanje komunistične partije, vodstvo in operativci KNOJA in OZNE. Drugo vprašanje so posamezni primeri skupin ali posameznikov in imajo tudi značaj genocidnih dejanj med vojno in po njej. Za te posameznike je tudi potrebno sprožiti sodni pregon. Vsekakor pa ne sodijo v okvir preganjanja vsi tisti, ki so bili kot vojaki udeleženi v medsebojnih bojih.

V Sloveniji je bil opravljen le en proces, pa še ta proti vojaku domobrancu Levstiku za domnevna dejanja v času vojne. Za to je država potrebovala 20 let in porabila mnogo državnega denarja."

KAZEN ENAKA ZA VSE?

Ko se govori o kazni, potemtakem bi morali biti obsojeni tudi tisti, ki so zločine počenjali na nasprotni, domobranski strani.

Nekateri so zločine ene ali druge strani spravili na tehtnico. Boj katerega je bil upravičen in boj katerega naj bi bil omaloževan?

Menite, da bi morala biti kazen enaka za vse?

"Vsi, ki so počenjali zločine, ne glede v imenu katere ideologije so to počeli, zlasti nad civilnim prebivalstvom, bi morali biti obsojeni.

Ker je komunistična stran pravzaprav v celoti pobila večino svojih aktivnih političnih nasprotnikov (genocid!)- vse, kar se je rešilo, je ostalo v tujini -, je skorajda nesmiselno govoriti o kaznih za domobranksko stran, zlasti če upoštevamo še vse trpljenje, ki so jih njihovi preživeli družinski člani v povojnem obdobju: šikaniranja, nacionalizacija, odvzem premoženja, zapore, brezposelnost, drugorazrednost ipd.

Na drugi strani so zmagovalci, ki so začeli s revolu-

cionarnim terorjem med vojno, izvedli strahotne poboje in druge vrste terorja po drugi svetovni vojni, vključno z Golim otokom in podobnimi zločini, vendar od njih še nobeden ni bil v Sloveniji obsodjen."

BORČEVSKESKE POKOJNINE IN PRIVILEGIJI

Vi osebno se zelo zavzimate za odpravo borčevskih privilegijev. Trenutno se pripravljate na sprejem treh zakonov za odpravo le-teh.

Zakaj, s čim to utemeljujete? Razpolagate s podatki, v katerih mejah se gibljejo njihove pokojnine in dodatki, katere bonitete uživajo?

"Sem odločno za to, da se tudi v tem pogledu kot država normaliziramo. Pokojnine se morajo zagotavljati po enakih kriterijih za vse, torej: od višine vplačil in delovna doba; brez privilegijev za kogarkoli. To je tudi merilo pravičnosti. Jasno pa je, da je sloj, ki se je opredelil za komunizem, bil v dobrih službah in se je s tem že tako ali tako pridobil boljše osnove za pokojnino, zato je nekoliko čudnaško, da poleg navedenega država zagotavlja še posebne dajatve v obliki privilegijev na zdravstvenem, pokojninskem, socialnem ter drugih področjih. Poleg tega dobijo še posebne odškodnine za vojno nasilje, nenazadnje pa kot v posmeh vsem še financiranje njihovih društev, invalidskih organizacij in drugih asociacij."

Koliko sploh je takih borcev?

"Uživalcev iz tega naslova je sedaj še več kot 40.000. In če vzamete v ozir, da je ta vojska pravzaprav le v simboličnem smislu delovala proti okupatorju (glej podatke na začetku) v večini pa izvajala revolucijo, so izdatki v ta namen hudo vprašljivi, če že ne krivični, na koncu pa samo povečujejo socialne razlike. Sicer pa ljudje kar dobro vedo, kako so ljudje uveljavili potrebne statuse za ta izplačila (ad hoc pričanja!).

V zakonodajni postopek sem že vložil zakon o žrtvah vojnega nasilja, s katerim bi priznali odškodnino za vse osebe, ki so postale žrtve, ne glede na storiško stran, torej tudi zaradi revolucionarnega nasilja. Rad bi poudaril, da mi je pred kratkim prišel v roke pravilnik o vojni škodi, ki ga je podpisal sam maršal Tito, ki definira kot povzročitelja vojne škode tudi partizansko vojsko. Očitno je imela tedanja oblast bolj razčiščene pojme o vojni kot mi sedaj.

Zadnjič me je pograbila jeza, ko je predstavnik ZPIZ-a navajal, da je hudo finančno breme skoraj 10.000 državnih pokojnin. Kakšna ironija. Državnih pokojnin je vsaj štirikrat manj kot borčevskih in borčevske so v povprečju vsaj trikrat večje od državnih. 25.000 tolarjev za tiste stare mame, ki so v hudi bedi vzgojile otroke in niso mogle iti v službo, je postalo nezasišano breme države. Kakšno sprenevedanje!

Volilna baza nekaterih strank - verjetno veste katerih dveh oz. treh-se pravzaprav oblikuje na podlagi privilegijev, ki jih njihovi liderji ščitijo. Če bi bili brez tega, bi se normalno odločali za politične opcije. Zato trdim, da je politični prostor nerazumno porazdeljen zgolj in samo zaradi koristi, ki jih imajo družine iz tega naslova. Ko bomo to presegli, bo politični prostor strukturiran glede na vrednostne in socialne opredelitve."

ZATAJENA ZGODOVINA?

Zamolčal se je tudi del zgodovine, njen najbolj kruti del, ki poruši namišljeno predstavo o zadržanih, miroljubnih, skorajda hlapčevskih Slovencih. Bi bilo potrebno na novo pisati zgodovino po letu 1941? In kdo bi moral vzeti pisalo v roke?

Poboji nedolžnih vse od leta 1942 dalje

Komunisti so začeli z revolucionarnim terorjem in poboji nedolžnega prebivalstva že leta 1942. Poglejte sezname ubitih in boste videli, kdo je bil tarča tega nasilja - ugledni Slovenci. Da bi preprečili takšna gnusna dejanja, so se začele ustanavljati vaške straže, kajti okupacijska oblast ni uspela preprečiti tega komunistični terorja. Očitno so bili Italijani najmanj kos temu, zato se je komunistični teror odvijal ravno na ozemljih pod njihovo oblastjo.

Kot veste, je veljal partizanski odlok, da se izhod s partizanskega "osvojenega ozemlja" kaznuje s smrtjo. Tone Ferenc piše o mnogih grozodejstvih, neusmiljenem mučenju, ki presega vse razumne meje in jih on, kot komunistični zgodovinar, ocenjuje kot "napake", ki so škodovala ugledu partizanskega boja. Poboji celih družin (npr. Kozinčevi v Zapotoku), med katerimi so tudi takšne, ki so celo podpirale partizane; številni poboji Romov, ki tudi Ferencu niso razumljivi in za katere ne velja nikakršno opravičilo.

Ob odkritju povojnega grobišča v Slovenski Bistrici se je uradni osebi zareklo, ko je izjavila, da so v tisti jami pobiti kolaboranti. Ko je bila vprašana, od kod ji ta podatek, je ostalo vse tiho. Takrat vsi revolucionarji izgubijo spomin - nastane popolna amnezija možganov. Od tiste množice desetstotih zmagovalcev se ne najde niti en junak, ki bi spregovoril resnico, vsi pa v en rog trobijo o kolaborantih; razen morda tistega Dubajjica, ki je kot Srb izvajal likvidacije v Slovenji. To kaže tudi na značajsko problematičnost zmagovalcev. Nihče nič ne ve!

Če bi bili izvensodni poboji regularno in ustrezno dejanje, ga komunisti in revolucionarna oblast ne bi prikrivali. Pobojev nikakor ni možno opravičiti, saj nikomur od umorjenih ni bila krivda dokazana. Še toliko manj pa otrokom in ženskam. Natančnih podatkov o pobitih otrocih in ženskah ni. Bo pa tudi to prišlo prej ali slej na dan.

V Grčaricah (pri Konfinu) je bilo po vojni neusmiljeno in brez sojenja pobitih okrog 200 ranjencev in invalidov. To dejanje ni samo v neskladju z mednarodnimi pravnimi normami, pač pa je skrajno podlo dejanje proti tistemu, ki trpi in se ne more braniti.

"Zgodovino je potrebno napisati na podlagi dejstev in dokumentov. Teh je veliko. Resnica pa je samo ena, in ne več, kot to trdi naš predsednik države. Do nje pa moramo priti, vendar ne zaradi opravičevanja zgodovine, pač pa zaradi nas samih.. Pridobiti je potrebno tudi pričevanja ljudi. To delo morajo opraviti resni in strokovni zgodovinarji, ki so ohranili nevtralnno držo in niso hlapčevali prejšnjemu sistemu. Njim lahko priskočijo na pomoč tudi pravniki, vendar ne nekdanji advokati komunistične partije."

MNOŽIČNI GROBOVI OSTAJAJO PRIKRITI

Ribnica ima tudi množični grob - Žiglovice. V začetku 90. let je bil postavljen spomenik, zdaj pa ostaja skrit in pozabljen. Se Vam zdi, da imamo morda Slovenci izkrivljen odnos do mrtvih, neenakovredne, morda nespoštljiv?

"Slovenci imamo izkrivljen in nespoštljiv odnos do umrlih: ne nazadnje tudi zato, ker imamo tudi nespoštljiv odnos do življenja. To kaže nešteto množičnih grobov, na katere se še vedno nalagajo smeti. Ne trdim, da bi morali prekopati vse mrtve. Vsekakor pa ni možno le pogledati stran in se zgolj ukvarjati s prihodnostjo, kot to izjavljajo politiki kontinuitete. V Celju so začrtali novo traso za obvoznico; potem so ugotovili, da bo šla pravzaprav čez žrtve teharskih grobov, zato se je stvar ustavila.

Nadaljevanje na strani 10

Nadaljevanje s strani 9

Očitno to sedANJI oblasti kar prav pride, saj nima denarja za ceste. Javnost pa bo verjetno informirana, da je desnica zaustavila gradnjo, ker želi urediti grobove.

Tudi Ribniška dolina ima vsaj dvoje večjih grobišč. Grčarice smo že omenili; tam so bili pobiti invalidi in ranjenci. To je povsem neurejeno. Drugo grobišče je kraška jama Žiglovica na pobočju Male gore. Tu je postavljen spomenik, ki ostaja skrit in nekoliko pozabljen.

Predvsem starejši iz naše doline vedo, kakšno usodo je doživela dvajsetina Romov, ki so jih partizani leta 1942 brez razlogov pokončali na Boncarju pri Sodražici. Tudi to grobišče, kot nešteto drugih, je zasuto s smetmi. Zavzemam se za to, da se tudi to grobišče uredi.

V Sloveniji je potrebno urediti množična grobišča in jih zaznamovati. Poleg tega je potrebno postaviti stalni muzej o žalostnem obdobju naše zgodovine (nekaj takšnega, kot je bila razstava "Temna stran meseca"). V spomin in opomin vsem, da se kaj takšnega ne bi več ponovilo v imenu katerekoli ideje.

V Kočevskem Rogu bi veljalo postaviti manjše svetišče (kapelo ali cerkev) - kontemplativno središče. Nekaj takega je obljubil že leta 1991 predsednik države, g. Kučan, pa je verjetno na to pozabil. Potrebno bi ga bilo spomniti na dano obljubo.

Padli smo tudi na izpitu izkazovanje pietete do mrtvih. Moje stališče je, da si vsak umrlji zasluži dostojno ravnanje po smrti, ne glede na to, kaj je bil. Ničvredna pa so takšna dejanja, da se na katerekoli grobove stresa smeti, zlasti če to počne država ali občina."

SPRAVITE SE ŽE I

Ko je imel predsednik Kučan pred leti svoj znameniti govor v Kočevskem Rogu, je med drugim dejal, da naj se narod spravi med seboj in stopi spravljen na pot prihodnosti. Veliko ljudi, posebej pa tistih iz mlajše generacije, ki ni neposredno prizadeta, je takrat izjavilo isto, kot meni še sedaj. Da, sprava, in ne obremenjujte nas več s polpreteklo zgodovino.

Čigav boj za pravico je potemtakem to, da se poskuša 60 let dokazati krivdo krivim, če se najbolj vitalen del prebivalstva sploh ne zmeni zanj?

"Sprava je osebno dejanje, le-to pa ne more nadomestiti uradnih postopkov, ki jih mora pravna država opraviti po samem zakonu ali na podlagi ratifikacije mednarodnih dokumentov. To pomeni preiskati zločine (kriminalistična služba), vložiti obtožnice proti krivcem (državno tožilstvo) in izvesti obsodbe (sodišče).

Spravno dejanje je torej osebno dejanje, ki se zgodi praviloma med dvema osebam. Temelji najprej na priznanju in obžalovanju s strani povzročitelja krivde, temu pa sledi na drugi strani odpuščanje tistega, ki je utrpel krivico. Vse ostalo, zlasti pa tisto, kar se pri nas odvija pod tem pojmom, je le sprenevedanje in politično barantanje.

Z mladimi se strinjam, da nočejo venomer poslušati teh lamentacij o pobojih. Vsekakor pa želijo in so upravičeni zvedeti resnico, urejanje vseh drugih zadev pa je obveznost države. Tisti, ki so grozovitosti počenjali, naj povedo, kje so bile žrtve pokončane in pokopane. Sedaj, po 60-tih letih, je že prišel čas, da postanemo dostojna država."

Pogovarjala sem se Alenka Pahulje

RESNICA Z VEČ OBRAZI?

Resnica je vedno ena, ima pa res nešteto obrazov in vsak jih vidi in čuti drugače, kot jih morda dojema drugi. Na tehtnico argumentov je zato potrebno dati tudi tiste poglede, ki jih imajo borci, njih pa v združeni organizaciji predstavlja predsednik Zveze združenj borcev NOB Slovenije, Ivan Dolničar.

Vse bolj glasno se v javnosti govori o podatkih v vojnih padlih vojakov, med drugim naj bi umrlo 364 Nemcev in 480 Italijanov ter med vojno in po njej okrog 65.000 Slovencev. Tako se v določenih sredinah, predvsem desnousmerjenih, zastavlja trditve, da naj bi ne šlo za NOB, marveč za revolucijo. Vaše mnenje?

"V vsaki vojni agresor prizadene več žrtev napadeni strani, kot jih pretrpi sam. Tako je bilo v drugi svetovni vojni pri vsaki posamezni napadeni državi v Evropi in posebej pri odporiških gibanjih, zlasti tam, kjer je obstajala tudi kolaboracija ali organizirana mreža sodelavcev z okupatorsko oblastjo in njenimi represivnimi službami in institucijami.

Tako je bilo, žal, tudi v Sloveniji s pomembnimi posebnostmi.

Sicer pa je glede števila umrlih, kot kažejo najnovejše ugotovitve, res v drugi svetovni vojni in po njej kot posledica vojne umrlo okrog 65.000 Slovencev in Slovencev na domačih tleh in v tujini - v izgnanstvu, v koncentracijskih taboriščih, v vojskah okupatorskih držav, v zavezniških vojskah in še kje.

To, kar se menda v javnosti govori o padlih okupatorskih vojakih, 364 nemških in 480 italijanskih, je povsem izmišljeno. Točno ni dognano, koliko jih je padlo ali umrlo od posledic ran. Za padle in umrle nemške vojake se po sporazumu med Nemčijo in Italijo urejajo pokopališča v Kranju, Celju in Mariboru. Dostojno je prekopano in preneseno na to pokopališče 3.800 ostankov teh vojakov, še več kot enkrat toliko jih še ni prekopanih, koliko jih je pa še kje pokopanih, se pa ne ve. Italijani so večino padlih na območju Ljubljanske pokrajine in Primorske še v času vojne prenesli v Italijo, zadnjih nekaj let jih pa vsako leto do deset odkopljejo in po posebnem mednarodnem sporazumu prenesejo v Italijo. Z vsem tem se po državni pogodbi ukvarja posebno podjetje.

Narodnoosvobodilni boj je nesporno zgodovinsko dejstvo, po vsebini, po razsežnosti in po rezultatih. Prav tako tudi revolucija. Seveda pa revolucija ne tako pojmovano, kot jo pojmujejo nasprotniki ali kot vi pravite, desno usmerjeni to kot "pobijanje političnih in razrednih sovražnikov" ali "krvava komunistično-boljševistična revolucija". Narodnoosvobodilni boj je bil sam po sebi revolucionaren, in to boj za nacionalno osvoboditev združitev vseh slovensko govorečih ljudi, s pravico do samoopredelitve, in boj za socialno osvoboditev z geslom "nič več povratka na stari nepravilni socialni sistem v kraljevini Jugoslaviji". Seveda pa takrat ni bilo povsem jasno, kakšen naj bo ta novi, pravičnejši sistem. Revolucija je seveda lahko tudi brez krvi in žrtev. V pogojih, kakršni so pa v času vojne pri nas bili, pa ne boj za nacionalno osvoboditev in ne boj za socialno osvoboditev nista mogla biti brez žrtev in brez krvi. Vmes je bil, žal, tudi bratomorni boj."

Mnogi se sedaj čutijo opeharjene, ker so prepričani, da se je vsa leta zgodovina potvarjala, če drugega ne, da se jih je zavajalo s podatki, medtem ko so tisti o pojavnih pobojih prišli v javnost šele desetletja kasneje. Zgodovino bi bilo

treba ponovno napisati, pravijo. Se strinjate s tem?

"Ne, ne strinjam se, kajti pisanje zgodovine na novo bi pomenilo sprevačanje zgodovinskih dejstev. Partizanstva kot uporniško gibanje zoper namere okupatorjev, da iztrebijo slovenski narod, kot gibanje, ki je bilo sestavni del zavezniške protihitlerjevske koalicije, ki je poželo splošno priznanje ter politično, vojaško in moralno podporo zaveznikov, ne more nihče izbrisati iz zgodovine niti je predrugačiti. Prav tako ne more nihče izbrisati iz zgodovine ali predrugačiti sramotne politične in vojaške kolaboracije s fašističnimi in nacističnimi okupatorji Slovenije. To so dejstva, na katerih je zasnovano bistvo resnice o narodnoosvobodilnem boju. Ta dejstva in ta resnica so dobro znani v Evropi in v velikem delu sveta. Zgodovina, tudi naša polpretekla, se raziskuje in dopolnjuje z novimi spoznanji in z novimi znanstvenimi dognanji. V tem smislu se bo doslej spisana zgodovina v podrobnostih zagotovo tudi spreminjala. Glede povojnih usmritev smo pa, razen tistih, ki so o njih odločali ali tistih, ki so za njih vedeli, opeharjeni vsi, tudi partizani in udeleženci narodnoosvobodilnega boja, ker nismo prav nič prej zvedeli zanje kot drugi ljudje. Zato Zveza združenj borcev in udeležencev NOB ne samo obsoja krivce za te usmrtnice, kar smo že nekajkrat javno povedali, temveč meni, da so tisti, ki so za njih odgovorni, prizadeli največjo škodo ugledu in časti narodnoosvobodilnega boja ter posebej partizanstvu in njegovim moralnim načelom, ki so ga vodili skozi vse težke pretkušnje v boju z okupatorji in njihovimi sodelavci. Zveza združenj borcev bo naredila vse, kar je v njeni moči, da se državnim organom omogoči ugotovitev zgodovinske resnice in se s tem prepreči sklicevanja na ta nesrečna dejanja po končani vojni za potvarjanje zgodovine, za dnevno politiko in za primitivno politikanstvo."

Slovenija naj bi bila, po izjavah nekaterih, najbolj intenzivno morišče po vojni, saj naj bi v prvih sedmih tednih pobili okrog 200.000 ljudi, večinoma iz tedanjih jugoslovanskih republik. Kakšno je stališče Vaše organizacije?

"Slovenija zagotovo ni bila najbolj intenzivno morišče po vojni, ker so znana dosti bolj obsežna morišča po Evropi. Res pa je, da se je preko ozemlja Slovenije ob koncu vojne valila ogromna množica poraženih vojska z Balkana, kjer je prihajalo do silovitih spopadov za preboj na zahod in predajo britanski armadi, z vsemi posledicami konca druge svetovne vojne prav na naših tleh z vso balkansko okrutnostjo. Veliko vojakov teh umikajočih se vojska je padlo v bojih vse do 15. maja, čeprav se je vojna v Evropi uradno končala 9. maja 1945. leta.

V sklepnih bojih in v predaji poraženih vojska je pretežno na ozemlju Slovenije po uradnih podatkih Ministrstva za notranje zadeve SFRJ: 1946. leta zajetih 341.405 vojakov, podčastnikov, častnikov in generalov, od tega 221.287 pripadnikov nemške vojske in 120.118 pripadnikov raznih kolaborantskih vojska, med njimi največ enot hrvaških ustašev. Vse te ujetnike so prevzele enote Jugoslovanske armade in jih vračale proti Hrvaški in naprej v osrednje kraje Jugoslavije. Pri tem je prihajalo do obračunov in maščevanja enot JLA nad pripadniki kolaborantskih enot (hrvaškimi ustaši in domobranci, četniki, ljotičevci, muslimanska milica, legionarji, nedicevci in drugi), ki so zagrešili številne zločine v njihovih krajih. Številka 200.000 je seveda domnevna in pretirana, kajti če bi vse ujete pripadnike kolaborantskih enot usmrtili, jih ne bi bilo toliko. Ljudje, ki uporabljajo takšne ali še večje številke, se sploh ne zavedajo, kakšne množice ljudi so to, in menijo, da z velikimi številkami usmrčenih ujetnikov dokazujejo krutost izvrševalcev in obseg tega zločina.

Tudi če bi število bilo desetkrat ali več manjše, zločin ne bi bil nič manjši.

Seveda je pa razmere ob umiku ali begu poraženih vojska čez ozemlje Slovenije skoraj nemogoče opisati. Presojati takratne razmere z merili današnjega časa je pa povsem nerealno in zavajajoče."

Ali ima lahko nasilje človeški obraz? S tem klišejem so namreč takratni nosilci oblasti opravičevali vojne in povojne poboje. Bili so izdajalci, to je bilo vse, kar naj bi vedeli povedati o pobojih omenjenih ljudi.

"V zgodovini človeštva je bilo ogromno nasilja. Nasilno se je izvajalo tudi pokristjanjevanje. Agressivna vojna je pa največje nasilje, ki nato poraja množico raznih nasilnih dejanj nad ljudmi. Nobeno nasilje ne more imeti človeškega obraza, seveda tudi ne nasilje, ki se nanaša na medvojne in povojne usmrtnice pri nas. Vendar je med vojno največje nasilje izvajala okupatorska civilna in vojna oblast s pomočjo domačih sodelavcev. Zaradi tistega nasilja so največ pretrpeli zavedni Slovenke in Slovenci, ki so se uprli izničenju slovenstva z orožjem ali brez njega. Umrli so na bojiščih, po domovih ali v okolici svojih domačij, na streljskih talcev, v zaporih, v krematorijih koncentracijskih taborišč, v izgnanstvu in še kje.

Vse to seveda ni opravičilo za nasilje nad poraženci po vojni, potrebno se je pa človeško pošteno zamisliti nad tem, kaj se je dogajalo med vojno. Nasilje okupatorjev in kolaboracija z njim sta se začela pred odporom, ki tudi ni moglo biti brez nasilja, kajti nasilje rodi nasilje."

TEDEN KARITAS-a in teden prostovoljnega dela

Pred nami je teden Karitasa, ki bo trajal od 26. novembra do 2. decembra. Moto letošnjega tedna je prostovoljno delo z naslovom: zastonj ste prejeli, zastonj dajte! Prav prostovoljno delo je temelj, na katerem deluje Karitas že 10 let.

Karitas združuje občestvo prostovoljcev, ki odkrivajo stisko ljudi, iščejo vzroke zanjo in skušajo najti primerne rešitve. Ob gledanju televizije, branju časopisov in poslušanju radia opazimo, da iz njih kar vre nasilje vseh vrst. Tatvine, prevare, zasvojenost, politične prevare, vojne, brezposelnost, umori, nasilje nad okoljem... Človek ob vsem tem otupi, postane malodušen, zamorjen, nemočen. Vse premalo pa se govori o ljudeh, ki prostovoljno naredijo veliko dobrega za sočloveka, za svojega bližnjega. Veliko med njimi je mladih. Poskušajo vzpostaviti dobre odnose v družini, med sosedi, sodelavci, drugače mislečimi, z ljudmi, ki so drugačni.

Radi ponavljamo, da so časi težki in ljudje nezaupljivi. Toda čas smo ljudje. Ljudje smo tisti, ki oblikujemo lepe in slabe čase. Vgradimo v mozaik našega življenja čim več kamenčkov dobrote, velikodušnosti, strpnosti, spoštovanja, pozornosti, miru, da bo naš čas lepši in boljši. Mozaik ni velikanski kamen, sestavljen je iz majhnih kamenčkov najrazličnejših oblik.

V tednu Karitasa bo veliko priložnosti, da bomo gradili mozaik iz kamenčkov DAROV, s katerimi bomo lahko pomagali v stiski komu, ki je iz meseca v mesec na robu preživetja. V ta namen boste lahko darovali pri sv. mašah v nedeljo, 2.12.2001, preko radia UNIVOX ali na žiro račun Župnijske Karitasa Ribnica, 51300-621-11006 05 132 1110 110345. Hvala vsem, ki ste darovali, ali še boste, za svojega bližnjega. Naj bo to pomoč, čas, nasmeh, dar.

Za ŽK Ribnica
Dragica Petelin

VDC ZA 27 VAROVANCEV

Malo več besed je potrebnih tudi glede razširitve VDC. "Telesno in duševno prizadetim iz širšega območja naj bi se zagotovilo celodnevno varstvo. Investitor bi bila država, sodelovale pa bi zainteresirane občine," ste dejali ob občinskem prazniku. Za kakšno širitev gre, prostorsko in vsebinsko gledano?

"Zgraditev varstveno-delovnega centra v Ribnici s tremi bivalnimi enotami za 27 varovancev bi pomenila vsekakor bistveno izboljšanje stanja varovanja, bivanja in usposabljanja najtežjih telesnih invalidov, predvsem duševno prizadetih. Oboji potrebujejo stalno oskrbo in stalno pozornost, a prav to se v krogu družine čedalje težje zagotavlja. Družine so postale bistveno manjše, večina aktivnih prebivalcev je zaposlenih v gospodarskih družbah ali drugih dejavnosti, mnogo mladih se šola, spremenil pa se je bivanjski standard in bivanjska kultura. Vse zainteresirane občine se ubadamo z istimi problemi. Dejavnost VDC je najbolj razvita prav v Ribnici, in zato se je občina ob sodelovanju in strokovni podpori Centra za socialno delo Ribnica odločila za smeilejši projekt in zanj je že pridobljeno soglasje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve."

Katere občine so pokazale interes in kakšen bi moral biti njihov vložek?

"V izdelavi je idejni projekt. Občina se je odločila, ministrstvo pa naj bi bilo pripravljeno zagotoviti ca. 70 % sredstev za projekt, vreden okrog 350 mio sit. Preostala sredstva mora zagotoviti občina ali občine. Občina Ribnica bo prispevala komunalno opremljeno zemljišče in morda nekaj gotovine. Ocenjujem pa, da se bodo v projekt vključile tudi sosednje občine in prispevale del sredstev za investicijo. Razgovori bodo potekali v februarju oziroma marcu, ko bo pripravljen idejni projekt in ko bomo začeli pripravljati investicijski program in ko bo sprejet državni proračun. Pričakujem, da bo v njem že zagotovljenih sredstev. Želimo, da bi ta center postal središče tovrstne dejavnosti v širšem območju od Velikih Lašč do Kolpe."

Kje naj bi stal objekt in ali se predvideva dodatne zaposlitve?

"Objekt bi stal na zemljišču, ki ga omejujejo Majnikova ulica, cesta v Lepovce in povezovalna cesta Lepovce - Gorenja vas. Obsegal naj bi ca. 1500 m², v njem pa bi bilo 9 zaposlenih. V veliki meri pa bi se lahko izkoristile servisne kapacitete tudi ostalih zavodov."

SREDNJE ŠOLE PA NI

Vprašanje je bilo v posredni obliki zastavljeno že v zadnji številki Rešeta, v članku z naslovom: "Pa še lahko prenašate sramoto, da nimate srednje šole?"

Prizadevanja so sicer bila, a zanima me, ali bo Ribnica tudi v prihodnje obsojena na to, da bo ves njen mladi in najbolj vitalni potencial svojo prihodnost iskal v Ljubljani (eventualno v Kočevju)? Je ta usoda zapečaten? Ali vprašano drugače: Kaj bi lahko pripeljali v Ribnico, da bi obdržali vsaj del mladih?

"Pravijo, da nobena stvar ni večna, morda ni tudi ta, da bi bila Ribnica vedno brez srednje šole. Morda se bo kaj le premaknilo, čeprav ocenjujem, da se bomo do tega izredno težko dokopali. Občasno se sicer pojavijo močnejše težnje po srednji šoli, vendar razprave hitro zastanejo, ko se prične s kakšno resno analizo. Ponavadi se ugotovi, da je območje, v katerega bi se postavilo novo srednjo šolo, populacijsko izredno šibko. Predvsem generacije, ki prihajajo, številčno izredno padajo, in kmalu se bo potrebno v nekaterih naših krajih celo soočiti s problemom obstanka osnovnih šol. Mrežo srednjih šol določa država, in jih v celoti tudi financira. Pogoje za razširitev te mreže pa ne zagotavlja izključno demografija, ampak je pomembna tudi gospodarska osnova. Razvoj in potrebe podjetij v največji meri vplivajo na spremembe in zahtevajo prilagoditev vseh sistemov, tudi šolskega. Uspešne gospodarske družbe torej krojijo podobo in status krajev, jih napravijo zanimive, poslovno in razvojno privlačne. Dobre gospodarske družbe potrebujejo tudi dobre oziroma najboljše in stabilne kadre. Ni potrebno posebej poudarjati, da pravzaprav na vseh področjih veliko gradimo na domačinih. Dolgoročno se nam to mora obrestovati.

Kadrov torej, razen nekaj profesorjev, v kraju ne bo zadržala srednja šola, ampak kvalitetna in dobro plačana delovna mesta. Teh pa je v našem okolju še premalo, da bi obdržali vse, ki si uspejo pridobiti izobrazbo. Zadnja leta je opazen ugoden trend gibanj v gospodarskih družbah.

Če bodo gospodarske družbe, pa tudi občina Ribnica, uspele realizirati razvojne načrte, bomo zagotovili tudi kvalitetna in strokovno zahtevna delovna mesta in vzpostavili pogoje za realnejša razmišljanja o nadaljnjem razvojnem koraku v šolstvu. Med pomembnejše občinske projekte uvrščam izgradnjo varstveno-delovnega centra - bivalnih enot, doma starejših občanov, športne dvorane ter Marofa in knjižnice.

Šele bistvene spremembe na tem področju bi po mojem mnenju dale potrebne argumente za utemeljena razmišljanja o srednji šoli.

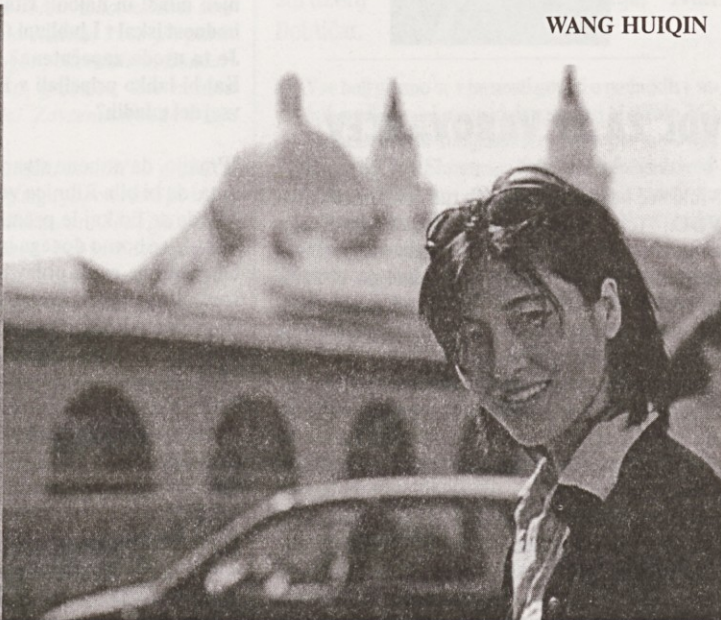
Lahko sicer razmišljamo o kakšnem posebnem programu, o kakšni srednješolski niši, vendar mislim, da le moramo biti dovolj realni, čeprav puške nismo vrgli v koruzo.

Seveda pa pričakujem, da bo omenjeno vprašanje vzpodbudilo širšo razpravo in ponudilo tudi drugačne poglede in razmišljanja, predvsem pa nakazalo tudi pot, da se ta naša želja tudi kmalu uresniči."

Spraševala A. Pahulje

GALERIJA MIKLOVA HIŠA NA KITAJSKEM

Splet naključij in ponujenih priložnosti, nato pa premišljeno in zavzeto delo organizatorjev in sponzorjev je pripeljalo do tega, da se je ime ribniške Galerije pojavilo na odmevni razstavi v Chengduju, ki je tudi središče kitajske province Sichuan.

WANG HUIQIN

Tja se je ob koncu oktobra odpravila številna slovenska delegacija, saj je Ljubljana praznovala 20 let prijateljske naveze s tem velikim in gospodarsko prosperitetnim kitajskim mestom. Priložnost so izkoristili tudi gospodarstveniki, ki so se skupaj z ljubljansko županjo Viktorijo Potočnik in ministrico za gospodarstvo Teo Petrin odpravili na pot v to prostrano deželo, kjer se obetajo širok trg

potrošnikov in razne možnosti sodelovanja. Farmaceutsko podjetje Lek je v Pekingu odprlo tudi svoje stalno predstavništvo, na tem mestu pa velja zapisati, da je na obetavnem kitajskem tržišču že nekaj časa prisoten tudi Riko.

V ribniški navezi Riko (J.Škrabec) in R-Contact (B. Novosel) pa se je porodila tudi zamisel, da dneve na Kitajskem obogati še kulturno, in sta se tako podjetji zavzela za odprtje razstave v elitnem delu Chengduja.

Kot avtorica se je predstavila ljubljanska umetnica kitajskega rodu Wang Huiqin, del razstave pa je bil sad soustvarjanja s slikarjem Živkom Marušičem. Oba sta v Galeriji Miklove hiše že imela svoji samostojni razstavi, Wang Huiqin lanskega maja, Marušič pa aprila 1998.

Razstave se je poleg ljubljanske županje, ki ji je pripadla tudi čast odprtja, in slovenske ministric za gospodarstvo, udeležil celo kitajski minister za kulturo ter še vrsta kitajskih uglednih osebnosti, tako da se razstavi mora pridati oznako: odmevna. Utrip z nje je zabeležila tudi kitajska nacionalna TV, ki obvladuje večino medijskega prostora. Razstava je bila pod okriljem Miklove hiše, ki se je tako na tujem predstavila že drugič. Prvič je bila leta 1999 na beneškem bienalu. Za tehnično organizacijo tokratne gostujoče razstave sta poskrbela R-Contact in Wang Huiqin, stroške pa so krili sponzorji, med njimi Riko in Lek. Dela, ki so bila na ogled na Kitajskem, bodo v začetku leta 2002, ob kitajskem novem letu, prispela tudi v Ribnico, svoj obisk na razstavi pa je že napovedal kitajski ambasador v Sloveniji.

AP

Mirsad Begić, Riske in skulpture

Ko prva misel postane vidna...

Rada obiskujem razstave. V želji, da bi čim več spoznala, razumela, besno študiram umetnika ali umetnike, umetnost... Včasih pa mi je vse vedenje, ki ga imam, popolnoma odveč, ker imam pač rada, da se moja misel spontano in popolnoma neobremenjeno odziva na Umetnost. Največkrat je moj odnos do Umetnosti mešanica obojega, zato mi uspeva resnično in na prav poseben način užitek ob razstavah.

el, prvi dvom, slutnja... dobi svoj prostor, kjer izživi svojo primarnost, enkratnost in neponovljivost. Velika platna in skulpture so resda monumentalnejša v svoji velikosti, v svojem fizičnem nastopu, toda risba je velikokrat veliko bolj sugestivna, bolj impulzivna, ekspresivna in izpovedna, predvsem pa veliko bolj intimna.

Mnogi veliki umetniki so jo skrbno varovali pred očesom javnosti, si jo tako posestniško lastili zaradi strahu, da bi gledalec videl na njej razgaljen svet njenega avtorja.

Le spomnimo se na Gabrijela Stupico! Risba posebej rojstvo nečesa subtilnega, ploda, ki raste in raste v ustvarjalčevi, večinoma nemirni notranjosti, in se iztelesi v obliki preproste črte, barve, namenjene zgolj trenutni ekspresiji, trenutnemu zapisu umetnikove notranjosti, da bi iz tega zapisa zrasla oz. donasla ista, a kljub temu drugačna kreacija.

Temu se prepuščam tudi zdaj; na razstavo Mirsada Begića ne vstopam kot (bodoči) umetnostni zgodovinar, temveč zgolj kot gledalec. Zato je moje razmišljanja skrajno osebno, neobremenjeno s tem, ali je ta interpretacija ustrežna ali ne, predvsem je spontan odziv na razstavljen dela. Risba. Primarni prostor utelešenja Ideje. Tu prva misel

Končni kreaciji umetnikove zamisli (to je slika, kip...) je bila risba bolj ali manj podrejena in se je prvič pojavila v renesansi kot pomemben segment ustvarjanja. Njen avtor ni bil več rokodelc, temveč prvič v svoji zgodovini umetnik, alter deus, katerega misel navdihuje in vodi roko sam bog. Tako je risba predstavljala takorekoč izliv božanske misli in postala popolnoma

enakovredna kipu, sliki... Danes ima risba soroden status, velikokrat sugerira veliko več od končne kreacije tudi zaradi tega, ker predstavlja prvi vzgib umetnikove misli, ker ponazarja prehod mentalnega sporočila v vizualno.

Mirsad Begić v svoje kipe in v ambientalne postavitve vnaša številna globoka, večkrat tudi eksistencialno obarvana razmišljanja, premišljevanja, v katero so vpeta tudi najbolj pretresljiva doživetja posameznika, čigar eksistenca je zamejena med življenjem in smrtjo. In vse to - še preden se misel materializira v kip - se odraža na čisto tenkem listu papirja, kamor umetnik polaga svojo bit. Begićeva risba je na neki način izjemno ekspresivna, sledi vsemu in pravzaprav ničemur, kot da z njo skicira tisto prvo zamisel, prvo idejo in prvo slutnjo. Vse dovrši pa kip.

Ob Begićevih risbah imam nenehno pred seboj besede Marjana Rožanca iz romana Ljubezem: "... Samo spomini imajo najbrž to posebno lastnost, da lahko preždiijo kot plodne semenčice v človeku leta in leta, potem pa se nenadoma vzdramijo in kar takoj nabreknejo v plod, ki mu kratko malo moramo - ne glede na okoliščine - dovoliti lastno, samostojno življenje." Sicer Rožanc nameni to posebno lastnost le spominu, zdi pa se mi, da bi lahko bila to tudi posamezna ideja, misel, slutnja..., ki živi v človekovi notranjosti. Včasih dozori in tedaj ji resnično moramo dovoliti njej lastno življenje. Rožančeve besede so zame prva asociacija in khtrati tudi čudovita verbalna vzporednica k pričujočim risbam, ker nad vse pripovedno opišejo ta ustvarjalni akt risbe in njene nadaljnje ekspresije. Vse to so moje prve misli, prva občutenja ob tej razstavi, nadaljnje je veliko težje definirati... Če bi bile vidne, bi bile najverjetneje take kot risbe Mirsada Begića.

Polona Lovšin
Foto Marko Burger

Pred dvema mesecema se je komorni zbor, ki bo ob Miklavžu praznoval svojo tretjo obletnico pevskega udeleževanja, odločil iti na novo pot. Na ustanovnem občnem zboru 23. septembra se je odločil za svoje lastno društvo, in mu nadel ime Komorni zbor "p. Stanislav Škrabec".

V "SVET" POD SVOJIM IMENOM IN S SVOJIM DRUŠTVOM

Komorni zbor "p. Stanislav Škrabec" po 3 letih pripravljen na nove izzive

Mozartov Ave verum je ob letošnjem občinskem prazniku izzvenel ob godalni spremljavi tria, ki ga tvorijo: Ksenija Ambramović in Ivo Vlašič (violina) ter Danica Kavrakova (violončelo). Vsi trije so učitelji ribniške glasbene šole, trio pa jim je v veselje priložnostno. Spomladi je tako čas prinesel prvo sodelovanje s komornim zborom, ki so ga kasneje še ponovili.

Foto Alenka Mihajlovič

Prej je namreč deloval pod okriljem kulturno - umetniškega društva Gallus, a napetosti, ki so se pojavile znotraj KUD-a, je bilo najpametneje razrešiti s prerezanjem popkovine.

Kljub mladosti se pevci iz Ribnice, Kočevja, Blok, Domžal in Sodražice namreč vzpenjajo. Kljub radoživemu druženju se zavzeto učijo in vse to pod zahtevno "taktirko" Marijana Cvitka, ki se je družno s pevci odločil, da poskusijo samostojno nadaljevati začrtano pot. Prešli so že preko 30 koncertov, zbor kakovostno dela in postal je "lepa 24-članska družina, ki uživa v prepevanju in želi, da bi bilo tega veselja deležno tudi poslušalstvo," je dejal Cvitak. V 20 letih vodenja zborov, saj jih je pod njegovim dirigiranjem raslo kar 23, je komorni zbor med boljšimi. "Po 3 letih dela z njim lahko trdim, da sodi med dobre zборе v Sloveniji, tako glasovno kot dinamično." Zbor, ki so ga že opazila tudi uveljavljena imena

zborovske glasbe, je po njegovem sedaj tudi psihološko zrel za tekmovanja. Klasična dela ter slovenske narodne in umetne pesmi bodo ostale stalni repertoar, zahtevnejša dela svetovnih skladateljev pa bi zborovodja Cvitak rad v prihodnje izvajal tudi ob spremljavi malega ali večjega orkestra. Če bodo sredstva, bodo pota Komorni zbor p. Stanislava Škrabca vodila tudi po gostovanjih, trenutno pa je želja bolj preprosta: dobiti koncertne obleke. 24 članov je za zdaj na odru sila pisana družina in "ker že 3 leta soustvarjamo ribniški glasbeni mozaik, si po mojem zaslužimo vsaj spodobne obleke," meni zborovodja. Prepričan je, da je zbor v zadnjih 3 letih dobival le drobtinice, toliko da so zadoščale za intenzivne vaje. Na njih in na vajah pa je Cvitak zelo strog, prizna tudi sam. Nekaj pevcev je že bilo odpuščenih, nekaj pa se jih je prostovoljno odšlo. Kdor namreč štirikrat zapored manjka in se ne opraviči, je av-

tomatično izključen iz zбора. Hkrati pa so vsi pevci deležni enake pozornosti. Razlik se ne dela, dodaja Cvitak. Trenutno komorni sestavi manjka le še dva tenorja, saj bi dirigent rad imel vse glasove enakovredno zastopane, zbor pa se najverjetneje ne bo več širil. 11. novembra je že drugič pod svojim novim imenom uspešno koncertiral v novomeški frančiškanski cerkvi, na znamenitih Sattnerjevih dnevih, ko se je praznovalo 150 let rojstva velikega frančiškanskega skladatelja. Bližnji božično-novoletni čas pa bo komornemu zboru prinesel veliko željo, katere uresničitev se neznansko veseli: božični koncert v Postojnski jami! Potem pa se bodo člani morda že odpravili tudi na kakšno turnejo, morda po Italiji, Avstriji ali Hrvaški.

Medse bodo verjetno kot svojega častnega člana povabili tudi Staneta Škrabca. Častno mesto si po mnenju Cvitka zasluži že s tem, ker izhaja iz rodu, po katerem si je tudi komorni zbor nadel ime. Razmišljalo se je tudi o Ceciliji, pa o Bojanu Adamiču, vendar je zborovodja vztrajal pri imenu patra Stanislava Škrabca. Navsezadnje je tudi sam frančiškan in "če mu je že Ribnica posvetila trg in ima rojstno hišo v Hrovači", je pametno, da eno izmed ribniških kulturnih društev nosi ime tudi po tem velikem jezikoslovcu, ne samo po J. P. Gallusu.

Alenka Pahulje

POPRAVEK

V oktobrski številki Rešeta je bilo na strani 11 v članku pod naslovom "Pa še lahko prenašate sramoto, da nimate srednje šole?" zapisano: ...medtem ko je ribniška občina med vsemi tremi občinami za prireditve namenila največ denarja, 2 mio SIT (Sodražica 320.000 in LP 267.000 SIT). Tekst v oklepaju bi se moral pravilno glasiti: Občini Sodražica in Loški Potok za prireditve nista nakazali denarja na račun OI JSKD Ribnica. Navedeno vsoto je tako za prireditve v omenjenih občinah s svojega računa porabila OI JSKD.

Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

PLESNI PODIJ JE SPET ZAŽIVEL!

Mažorete in plesalki ustanovili svoje društvo

Mažorete so pravzaprav plesalke, čeprav nas prva misel nanje popelje h godbi, saj njihovo spretno vihtenje paličic in dobro premišljene korake ponavadi vidimo le ob spremstvu pihalnih orkestrrov. A mažorete so več kot le spremljevalke. So prave plesalke, saj si morajo plesno predznanje pridobiti ravno zato, da svoje paličice spretno usmerjajo in uskladijo s plesnimi koraki. Zdaj jih ima tudi Ribnica, čeprav smo jih pretekli dve leti že videvali nastopati pri določenih ribniških prireditvah, kot sta bili na primer Športnik leta in proslava državnosti. Toda od letošnjega oktobra ima 20 mažoret tudi svoje ribniško društvo mažoret in plesalcev, ki se povezujejo v dveh skupinah: plesno-mažoretni, ki enkrat tedensko trenira hip hop, ter v mažoretni, ki se dobiva dvakrat tedensko in pleše vse plesne. Vadijo figurativne nastope na mestu, solo točke in točke v duetu, triu ali pa skupinske predstave. Ribniške mažorete se bodo letos tudi prvič udeležile tekmovanja, se pa še ne ve, v kateri kategoriji. Konec oktobra so imele ponovno vpis v svoje vrste. Kdor bi se jim še želeli pridružiti, naj pa le pohiti, ker naj bi se že konec aprila ali v začetku maja začela tekmovanja, je dejala Klavdija Križ, vodja vaj in mentorica. Predsednica društva je Tina Južnič, medse pa vabijo tudi fante, saj se na vajah v TVD Partizanu zbirajo le dekleta. Potrebujete le posluš za glasbo in pot vam bo odprta.

Morda tudi v folklorno skupino, saj Križeva razmišlja, da bi jo ustanovila v okviru mažoretno-plesne skupine. Zaveda se, da je folklor na prireditvah še vedno bolj zaželen kot mažorete, vendar bo treba najprej videti, ali zanjo zanimanje v Ribnici sploh obstaja. Torej je pred vami, mladci in mladenke, še eno povabilo. Premislite, ali bi se želeli vrteti po taktih narodne glasbe. Do takrat pa poskusite srečo med mažoretami!

AP, foto Kati Kostanjšek

Akcija "UREJENA RIBNIŠKA DOLINA" končana RIBNIČANI VSE BOLJ SKRBNO UREJAJO SVOJ OKOLIŠ

Akcija Urejena Ribniška dolina, ki postaja že tradicionalna in o kateri smo med letom večkrat pisali v Rešetu, se je uspešno zaključila 24. oktobra s svečano podelitvijo priznanj in nagrad.

Poleg nagrajencev se je udeležilo tudi veliko število krajanov, tako da je bila Galerija Miklove hiše skorajda premajhna za vse.

Po uvodnih besedah je župan Jože Tanko v kratkem nagovoru pohvalil prebivalce ribniške občine za skrb in trud, ki ga vlagajo v urejanje okolice, ter povedal, da se še posebej veseli vključevanja prebivalcev stanovanjskih blokov v tekmovanje. Sledila je podelitev priznanj Občine Ribnica, ki jih je nagrajencem podelil župan.

Kdo so torej najboljši v Ribniški dolini?

Najlepše urejena stanovanjska hiša z vrtom:

1. mesto: **Sabina Peterlin, Žlebič**

Ostali nagrajenci: **Metka Drobnič, Velike Poljane; Ivanka in Janez Juvanc, Velike Poljane; Marija Košir, Slatnik; Helena Pucelj, Rakitnica; Brane in Janja Strnad, Velike Poljane; Rudi Trdan, Prigorica.**

Prvonagrajenci: Knafljev trg 12, Sabina Peterlin in Olga Lavrič

Foto Vladka T. Mate

Ruth Podgornik - Reš

foto L. Kratina

Najlepše urejena domačija z dvoriščem:

1. mesto: **Olga Lavrič, Prigorica**

Ostali nagrajenci:

Dominik Lunder, Finkovo;

Jože Šporar, Dolenji Lazi.

Prvo nagrado in priznanje za najlepše urejen stanovanjski blok so prejeli **prebivalci Knafljevega trga 12 v Ribnici**, vsi nagrajenci pa so domov odšli z nagradami v obliki sodobnih cvetličnih posod, z rožami, sadikami, gnojili...Vse tisto pripravno torej, kar jim bo pomagalo pri nadaljnjem olepševanju okolice.

Po podelitvi je navzoče z dinamičnim predavanjem navdušila še vrtnarica Ruth Podgornik - Reš, ki je tudi članica ocenjevalne

komisije. Še prej pa seveda ob diapozitivih, ki so bili posneti na dan, ko je komisija iskala najlepše urejene hiše in domačije, razložila, zakaj so bili določeni nagrajeni in kako še naprej skrbeti in urejati svoja prebivališča.

Strokovnjakinja je ponovno izrekla precej pohval na račun smisla za urejanje, vmes pa se je našlo nekaj kritik in nasvetov, kako stvari izboljšati. Ga. Podgornik - Reš se seveda ni mogla izogniti bučam, tem čudovitim okrasnim okroglinam, ki postajajo čedalje bolj popularne na našem območju, pa ne samo zaradi noči čarovnic. Slišali smo veliko dobrih idej, kako te slastne buče uporabiti - ne samo kot okrasni krožnik, skledo ali jušnik, marveč tudi veliko dobrih receptov za slane in sladke jedi.

Sodeč po komentarjih, ki so se zvrstili ob skromni pogostitvi po končanem predavanju, so ljudje zadovoljni s potekom akcije, še posebej pa se veselijo predavanj in svetovanj. Zelo dobro je bila sprejeta tudi novica o tem, da bo v prihodnje komisija ocenjevala hiše, domačije in stanovanjske bloke brez prijav in sama izbirala najlepše. Seveda bomo še naprej upoštevali predloge krajanov, kajti že zdaj se je velikokrat zgodilo, da so sosedje, prijatelji ali sorodniki prijavljali tekmovalce. Tako bomo lahko ocenili tudi tiste sramežljive, ki se nikakor ne želijo izpostavljati. Nova pravila določajo tudi, da se prvonagrajenih v vseh kategorijah naslednje dve leti ne ocenjuje. Menimo, da bomo z novimi pravili popestrili akcijo, vsaka vaša pripomba pa bo pri olepševanju naših vsakdanjih bivališč še kako dobrodošla.

Lejla Kratina,

TIC Ribnica

**KUD RIBNIŠKA
PIHALNA
GODBA RIBNICA**
prireja tradicionalni
**SAMOSTOJNI
KONCERT**
z gosti
**8. decembra ob 18.
uri, v dvorani centra
IDEAL v Ribnici.**
Vabljeni vsi prijatelji
glasbe!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža

IGNACIJA MERHARJA

iz Prigorice 90

se zahvaljujem vsem svojcem in prijateljem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za cvetje in sveče, ki ste jih podarili. Posebna zahvala velja lovski družini Dolenja vas za brezhibno organizacijo pogreba. Hvala pevskeemu zboru Lončar, gospodu župniku, društvu upokojencev in Komunalni.

Žalujoca žena Angela

Področni center za razvoj gospodarstva

Povzetki dela podjetniških razpisov, ki so objavljeni v Uradnih listih:

GARANCIJE ZA DOLGOROČNE INVESTICIJSKE KREDITE ZA USPEŠNE PODJETNIKE

Uradni list: št. 84, str. 6488, Ministrstvo za gospodarstvo, Ljubljana.
 Namen: Javni sklad RS za razvoj malega gospodarstva bo odobral garancije za dolgoročne investicijske kredite najuspešnejšim malim in srednje velikim podjetjem, pri poslovnih bankah s sedežem v Republiki Sloveniji do višine 80% vrednosti glavnice kredita.
 Rok prijave: 31.12.2001 (oz. do porabe garancij).
 Vloge oddati do 10. v mesecu. Okvirna višina sredstev: 700 mio SIT garancij. Informacije, dokumentacija: na sedežu ministrstva, tel. 02 2341-274.

Razpisi niso objavljeni v celotni obliki, temveč le povzetki, ki predstavljajo osnovno informacijo zainteresiranim. Vse celotne objave razpisov si lahko ogledate v ustreznih številkah Uradnih listov, ki so vam na razpolago tudi na sedežu Področnega centra za razvoj gospodarstva d.o.o., Ribnica, Škrabčev trg 40, tel. 8369-331 in GSM 041-436-233.

OBVESTILO PODJETNIKOM

V mesecu novembru je Področni center za razvoj gospodarstva pričel aktivnost izvajanja in organiziranja svetovalnih dejavnosti za podjetnike (mala in srednje velika podjetja, samostojni podjetniki, potencialni podjetniki, kmetje...) v okvirih vavčerkega sistema (sistem napotnic). V okviru teh aktivnosti lahko uporabniki izkoristijo svetovalne storitve, ki jih za obstoječa podjetja 50-procentno sofinancira država, za potencialne podjetnike pa 100-procentno financira država. V obeh primerih je delež države do 300.000,00 SIT.

Na razpolago so vam usposobljeni svetovalci generalisti in svetovalci za specialistično (ekspertno) svetovanje na področjih:

- Promotor za: žensko podjetništvo, inovatorje, domačo in umetnostno obrt.
- Svetovanje na področju razvoja in upravljanja s človeškimi viri: delovno-pravna razmerja, zaposlovanje tujcev, varstvo pri delu, drugo.
- Svetovanje na področju marketinga in izvoza: internacionalizacija poslovanja, pridobivanje partnerjev, domače in mednarodno trženje proizvodov in storitev, analiza domačega / tujega trga, odnosi z javnostmi, oglaševanje in pospeševanje prodaje, distribucijske poti, izvedba izvoznih postopkov, drugo.
- Svetovanje na področju inovacij, tehnologij in kakovosti: uvajanje certifikatov kakovosti, industrijsko oblikovanje, inoviranje, uvajanje novih tehnologij, raziskave in razvoj, intelektualna lastnina, industrijska kooperacija, tehnični normativi, trženje inovacij, drugo.
- Svetovanje menedžmentu: profesionalizacija vodenja malega podjetja, zaposlovanje in usposabljanje, uvajanje menedžerskih sistemov, uvajanje poslovno informacijskih sistemov, organizacija proizvodnega procesa, obvladovanje stroškov, priprava predinvesticijskih študij in investicijskih elaboratov, razvoj projektov in programov, najem ali odkup poslovnih prostorov, uvajanje ekoloških standardov, prijave na domače in tuje javne razpise, sanacija in preobrat v poslovanju podjetja, administrativno organiziranje poslovanja (administracija in organizacija pisarniškega poslovanja), reševanje poslovnih kriz, pravno svetovanje, pridobivanje obrtnih dovoljenj, licenc, drugo.
- Svetovanje na področju financ: posredovanje in pomoč pri iskanju in izbiri ustreznih virov financiranja, finančne analize, finančno planiranje in kontrola, lastninsko preoblikovanje, sanacija prezadolženosti, vstop na trg vrednostnih papirjev in naložbe v vrednostne papirje, drugo.
- Svetovanje na področju davkov in prispevkov: davek iz dobička pravnih oseb, dohodnina, načini odmere davka, davek na dodano vrednost, socialni prispevki, drugo.

Vsi podjetniki, sedanji in bodoči, lahko izkoristite subvencionirano svetovalno pomoč. Več informacij dobite na sedežu Področnega centra za razvoj gospodarstva d.o.o., Ribnica, Škrabčev trg 40, tel. 8369-331 in GSM 041-436-233.

Področni center za razvoj gospodarstva

*Le k Bogu teži moja duša, da se pomiri,
 od njega je moja rešitev.
 Le on je moja skala in moja rešitev,
 moja trdnjava; ne bom veliko omahoval.
 Le pri Bogu se umiri
 moja duša,
 kajti od njega je moje upanje.
 (Sveto pismo, psalm 62/61)*

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, ata, tasta, starega ata in brata

JANEZA TRDANA

iz Sušja 18

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da ste se poklonili pokojniku, mu darovali sveče in cvetje ter ga skupaj z nami pospremili na njegovi zadnji poti.

Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki ste mu v času njegovega življenja posvetili pozornost, mu izrekli prijazno besedo in mu utrdili vero v smiselnost bivanja na zemlji.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, pradedka in brata

LUDVIKA KOVAČIČA

iz Jurjevice

se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Hvala gasilcem, pevcem za občuteno zapete pesmi, darovalcem cvetja in sveč in vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Iskreno se zahvaljujemo gospodoma kaplanu Igorju Stepanu in vizitatorju Zdravku Pogorelcu za lepo opravljen pogrebni obred.

*V globoki žalosti
 vsi njegovi*

Javno komunalno podjetje Komunala Ribnica d.o.o., Breže 1B, Ribnica, razpisuje

JAVNO DRAŽBO ZA ODDAJO POSLOVNIH PROSTOROV V NAJEM V GORIČI VASI 11 A (BIVŠI EUROTRANS),

ki bo v petek, dne 14.12.2001, v sejni sobi Javnega komunalnega podjetja Komunala Ribnica d.o.o., v Goriči vasi 11A (bivši Eurotrans), s pričetkom ob 12. uri.

I) Predmet oddaje so poslovni prostori:

- pisarniški prostori v I. nadstropju v neto izmeri 86.45 m²,
- skladišče v I. nadstropju v neto izmeri 111.30 m² (možna je sprememba namembnosti v pisarniške prostore)
- avtomehanična delavnica v pritličju stavbe v neto izmeri 437 m².

V ceni m² za pisarniške prostore in skladišče je zajeta souporaba notranjih prostorov (hodniki in sanitarije) in uporaba parkirnega prostora.

V ceni m² za avtomehanično delavnico je zajeta uporaba zunanje površine -parkirišča pred delavnico v izmeri ca 400 m².

V ceni najemnine niso zajeti poraba električne energije, ogrevanje in komunalne storitve.

II) Izhodiščna mesečna najemнина za m² poslovnih prostorov znaša:

- 1300 SIT/m²
- 1300 SIT/ m²
- 700 SIT/m²

III) Varščino v višini 3 mesečne izklicne najemnine za posamezni prostor je treba plačati pred javno dražbo.

Na podlagi sklepa Občinskega sveta Občine Ribnica z dne 6. 5. 1999 in 11.10.2001 Občina Ribnica, Gorenjska cesta 3, tretjič razpisuje

JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO NEPREMIČNIN,

ki bo v torek, dne 18.12.2001, s pričetkom ob 12. uri, v sejni sobi občine Ribnica, Ribnica, Gorenjska cesta 3.

I.) Predmet prodaje so kmetijska zemljišča, ležeča v k.o. Prigorica:

1) parc. št. 1723	njiva v izmeri	4 a 32 m ²
2) parc. št. 1736	njiva v izmeri	6 a 19 m ²
3) parc. št. 1644	travniki v izmeri	8 a 88 m ²
4) parc. št. 944/223	gozd v izmeri	47 a 27 m ²
5) parc. št. 944/269	gozd v izmeri	14 a 72 m ²
6) parc. št. 3794	gozd v izmeri	73 a 70 m ²
7) parc. št. 3795	gozd v izmeri	48 a 52 m ²

II) Izklicna cena je znižana za 30 %, in znaša:

- 80.396 SIT
- 115.187 SIT
- 123.944 SIT
- 293.235 SIT
- 91.314 SIT
- 457.191 SIT
- 300.933 SIT

Najnižji znesek višanja je 10.000,00 SIT.

OBVESTILO

Program SAPARD je eden od treh predpristopnih programov EU kot posebni program pomoči za kmetijstvo in razvoj podeželja za države kandidatke za vstop v EU.

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja je tista institucija, ki bo upravljala s sredstvi predpristopne pomoči SAPARD. Gre za sredstva iz evropskih skladov, do katerih bo Slovenija upravičena vse do vstopa v Evropsko unijo. Do dodelitve sredstev pa bodo upravičeni tisti posamezniki ali institucije, ki bodo izpolnjevali pogoje naslednjih javnih razpisov:

IV) S potrdilom o vplačilu varščine se dražitelj izkaže pred pričetkom dražbe. Varščino je treba vplačati na žiro račun Javnega komunalnega podjetja Komunala Ribnica d.o.o št.: 03114-10000-90269 ali pri blagajni podjetja v Goriči vasi 11A, Ribnica.

Varščina se uspelemu dražitelju upošteva kot vnaprej plačana najemmina, ostalim udeležencem pa se vrne brez obresti najkasneje v treh dneh po javni dražbi.

V) Na javni dražbi lahko sodelujejo vse pravne osebe s potrdilom, da imajo sedež na območju Republike Slovenije, in fizične osebe z dokazilom o državljanstvu. Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pooblastilo za licitiranje.

VI) Uspeli dražitelj mora skleniti najemno pogodbo v osmih dneh po končani dražbi v naslednjih določili:
- najemmina se določi v neto znesku, h kateremu se prišteje davek na dodano vrednost;
- najemna doba je 5 let s 3-mesečnim odpovednim rokom.

Če dražitelj po svoji krivdi pogodbe ne podpiše v postavljenem roku, se šteje, da je odstopil od najema, plačana varščina pa zapade.

VII) Drugi pogoji bodo dogovorjeni z najemno pogodbo.

VIII) Ogljed nepremičnine je možen na kraju samem.

Dodatne informacije lahko dobite na tel. št.: 8361 - 138 ali 8360 - 650 ali GSM 041-513-329.

Kontaktna oseba je Jože Zakrajšek.

Javno komunalno podjetje Komunala Ribnica d.o.o.

III.) Varščino v višini 10 % izklicne cene je potrebno plačati pred javno dražbo, celotno preostalo kupnino pa mora uspeli dražitelj plačati v tridesetih dneh od dneva, ko sklene pogodbo.

III) S potrdilom o plačilu varščine se dražitelj izkaže pred pričetkom dražbe. Varščino je treba plačati na žiro račun občine Ribnica št.: 51310-630-12019 ali pri blagajni občine Ribnica, Gorenjska cesta 3. Varščina se uspelemu dražitelju vračuna v kupnino, ostalim udeležencem pa se vrne brez obresti najkasneje v treh dneh po javni dražbi.

V) Na javni dražbi lahko sodelujejo vse pravne osebe s potrdilom, da imajo sedež na območju Republike Slovenije, in fizične osebe z dokazilom o državljanstvu. Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pooblastilo za licitiranje.

VI) Uspeli dražitelj mora skleniti kupoprodajno pogodbo v osmih dneh po končani dražbi. Če dražitelj po svoji krivdi pogodbe ne podpiše v postavljenem roku, se šteje, da je odstopil od nakupa, plačana varščina pa zapade prodajalcu.

VII) Davek na promet nepremičnin in stroške notarske overitve plača kucep.

VIII) Ogljed nepremičnine je možen na kraju samem.

Dodatne informacije lahko dobite na tel. št.: 837 20 27.

OBČINA RIBNICA

- Javni razpis za investicije v kmetijska gospodarstva (ukrep 1 - dodatne informacije: Sonja Gornik, 01/478 9225)
- Javni razpis v živilsko predelovalno industrijo (ukrep 2 - dodatne informacije: Janez Lipec, 01/478 9226)
- Javni razpis za diverzifikacijo na podeželju (ukrep 3 - dodatne informacije: Ariana Libertin, 01/478 9222)
- Javni razpis v kmetijsko infrastrukturo (ukrep 4 - dodatne informacije: Vida Kokalj, 01/478 9223)

Javni razpisi za program SAPARD bodo v Uradnem listu RS objavljeni takoj po objavi uradnega dokumenta o akreditaciji Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja v Uradnem listu Evropske unije.

INTERALTA

EVROPSKO OKNO V SLOVENSKI DOM

PVC okna in vrata
Ugodni krediti

PE Ribnica:

Nemška vas 3
Tel.: 040/258-924

Ljubljana:

Stegne 21 c
Tel.: 01/511-16-24
www.interalta.si

Okna Interalta omogočajo višjo kulturo bivanja

blesk₂

Čistilni servis - Slikopleskarstvo

Tone Pogorelec

Bukovica 2, 1310 Ribnica
Tel.: 01/836-99-33, Fax: 01/836-99-34, GSM: 031/647-188
E-mail: blesk2@amis.net

GOSTINSTVO - TURIZEM PUGELJ

Alojz Pugelj s.p.

Lepovče 23, 1310 Ribnica

Tel.: 01/8361 189 ali 01/8361-665

GSM: 031/760-697

Silvestrovanje in novoletni ples

Ob zvokih ansambla Zelena dolina

Izbrana hrana in pijača, zmerne cene

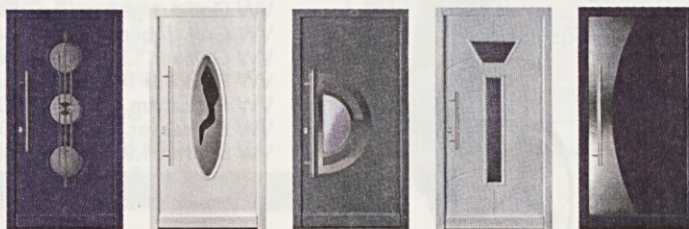
hitra postrežba, prijazno osebje

novoletna darila

Čimprej nas pokličite
Pridite, ne bo vam žal.

Modern **NOVO** preko 1000 modelov vrat

varnost - protivlomnost

večočkovna
zapora

trodimenzionalno
nastavljivo
nasadilo

nastavljivi
zapirni element

izolativni pohodni prag

- Lesena okna in vrata
- Aluminij/les okna
- PVC okna in vrata
- Aluminij okna in vrata
- Notranja vrata

- izvenstandardne dimenzije, izvedbe in oblike oken in vrat
- 5 vrst lesa: smreka, bor, hrast, meranti, macesen
- izbira med toplotno, zvočno izolativnimi in varnostnimi stekli

Nudimo vam 5% gotovinski popust za vse programe oken in vrat

Ugodni kreditni pogoji: kredit TOM+0

INLES d.d., 1310 RIBNICA, Kolodvorska 22,
tel.: 01 83 77 162, fax: 01 83 77 331, e-mail: info@inles.si

inles®
**OKNA
VRATA**

AKCIJA!

Izredno ugodno!

CANDY štedilnik in steklokeramična plošča
samo **123.451,00 SIT**

NOV MODEL vgradnega pomivalnega stroja
A-9010 CANDY samo **133.173,00 SIT**

TV SHARP 70 cm, stereo, TTX, samo
94.041,00 SIT

TV SHARP 70 cm, 100 Hz, zoom, stop slika, funkcija
16/9, AIS, ASS, TTX,
samo **123.405,00 SIT**

Mikrovalovna pečica SHARP samo **25.641,00 SIT**

Velika izbira bele tehnike CANDY, MIELE, BLANCO

Akustika SONY, SHARP

Posoda KELOMAT

Nemška pomivalna korita BLANCO

Mikrovalovne pečice

Na zalogi imamo GSM aparate družbe MOBILTEL
(MOBIČIGRA)

POKLIČITE 83 73 096!

SONY SHARP BLANCO Miele Candy Esperia

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO

HIŠE:

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskim lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19,4 mio SIT ali 179.000 DEM.

- KOČEVJE - center, starejša stanovanjska hiša, velikost parcele 1395 m², el., voda, takoj vseljiva, možna zamenjava za stanovanje v Ljubljani, cena 19,7 mio SIT (188.000 DEM).

- SODRAŽICA - center, starejša stanovanjska hiša s poslovnim prostorom 37 m², trgovina in gosp. poslopije, vel. parc. 608 m², zemljišče 162 m², klas. ogrevanje, el., voda. Cena za stan. hišo in posl. prostor 12,3 mio SIT ali 117.000 DEM, cena za gosp. poslopije 6,8 mio SIT ali 65.000 DEM.

- SODRAŽICA - LOŠKI POTOK, starejša stan. hiša, 3 etaže, vel. parc. 500 m², takoj vseljiva, el., voda, cena 8,6 mio SIT ali 80.000 DEM.

- KOČEVJE - Stara Cerkev - poslovno stanovanjski objekt (gostinski lokal) in še stanovanjski objekt (posebej), na ugodni lokaciji, vel. parc. 1651 m², vseljivo takoj, tel., CK, cena 48,6 mio SIT ali 440.000 DEM.

- RIBNICA - Lepovče, novozgrajena stan. hiša, 4. podaljšana grad. faza, vel. parc. 905 m², na mirni lokaciji, vsa infrastruktura, zanimiva arhitektura 17 x 12 m, cena 32,8 mio SIT ali 300.000 DEM.

- KOČEVJE - Ložine, novo stan. hišo, 3. gra. faza, vel. parc. cca 1280 m², cena 11,2 mio SIT ali 100.000 DEM.

STANOVANJA:

- RIBNICA - center, dvosobno ca 60 m², I. nadstr. KT, cena 9 mio SIT ali 81.000 DEM.

- VELIKE LAŠČE - center, dvo in pol sobno stanovanje, 66,84 m², garaža in klet, visoko pritličje, CK na plin, KT, tel., cena 12,8 mio SIT ali 115.000 DEM.

POSLOVNI PROSTORI:

- RIBNICA - center, na Škrabčevem trgu prodamo novozgrajeni poslovno stanovanjski objekt, IV podaljšana faza, 940 m² neto površine, velikost parcele 748 m², cena 96 mio SIT ali 890.000 DEM)

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskim lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19,4 mio SIT ali 179.000 DEM.

- KOČEVJE - Stara Cerkev - poslovno stanovanjski objekt (gostinski lokal) in še stanovanjski objekt (posebej), na ugodni lokaciji, vel. parc. 1651 m², vseljivo takoj, tel., CK, cena 48,6 mio SIT ali 440.000 DEM.

- KOČEVJE - Dolga vas, poslovno stanovanjski objekt - gostinski lokal v obratovanju, vel. parcele 904 m², na ugodni lokaciji ob glavni cesti, cena 20,5 mio SIT ali 185.000 DEM.

- RIBNICA - center, obnovljen poslovni prostor, 90 m², z urejeno dokumentacijo, v pritličju, CK, tel., cena 14,3 mio SIT ali 129.500 DEM, vseljivo takoj.

KUPIMO

STANOVANJA:

- RIBNICA - Prijatelj trg, za znanega kupca, kupimo trosobno stanovanje, gotovinsko plačilo, do II. nadstropja.

NAJMEMO

STANOVANJA:

- RIBNICA - center, več garsonjer, enosobnih in dvosobnih stanovanj.

- RIBNICA - okolica, najmemo več stanovanjskih hiš, normalni pogoji bivanja.

ODDAMO V NAJEM

POSLOVNI PROSTORI:

- RIBNICA - center, poslovni prostor - nov, v nadstropju za mimo dejavnost oddamo. Vel. 45 m², voda, CK, el., tel., dokumentacija urejena, cena po dogovoru.

- RIBNICA - strogi center, poslovni prostor 45,48 m², z vso infrastrukturo, oddamo, dok. urejena, cena 48.100,00 SIT (ali 450 DEM) mesečno, vseljivo takoj.

- DOLENJA VAS - center, frizerski salon v obratovanju z urejeno dok., oddamo, vel. 25 m², cena 19.000,00 SIT mesečno (odkup opreme - dogovor).

Pokličite nas in nam zaupajte svoje želje!

Jesen
prinaša veliko
dobrot.
Tudi prihranke!

Passat limuzina
Že od **32.577 DEM**
(3.681.207 SIT*).

Passat Variant
Že od **34.805 DEM**
(3.932.936 SIT*).

Prihranek: **316.400 SIT***.

Bora

Že od **27.818 DEM**
(3.143.408 SIT*) z brezplačno
elektronsko klimatsko
napravo!

Prihranek: **312.000 SIT***.

Polo

Že od **15.650 DEM**
(1.768.450 SIT*).

Izjemno ugodno posojilo,
tudi na 72 mesece!

Prihranek do **244.000 SIT***.

VOZILA NA ZALOGI

- VW Polo 1.4 5v comf., 1.4 3v
- VW Polo Ice 1.4, comf. line 5v
- VW Golf 1.4; 1.9 SDI, 1.9 TDI edition 3v, 5v meh. klima
- VW Golf 1.4 generation, meh. klima, 5v
- VW Golf Jubilej 1.9 SDI, 5v
- VW Golf var. 1.9 SDI meh. klima
- VW Bora 1.9 TDI/90 avtomatska klima
- VW Passat lim. 1.9 TDI/130 KM Trendline
- VW Passat var. 1.9 TDI/130 KM Trendline in Comfortline
- VW Sharan 1.9 TDI, 150KM, trend line

ZELO UGODNO

VW Lupo 1.0, (1.2000), servo volan

TESTNA VOZILA

VW Passat var. 1.8 T trendline
VW Beetle 1.9 TDI/90, klima, centralno daljinsko zakl.,
el. pomik stekel

RABLJENA VOZILA

Fiat Brava SX, letnik 98, 3 vrata, centralno zaklepanje
Škoda Octavia, 1.8, letnik 98, rdeča metalik barva,
prevoženih 47.000 km, z vso opremo

Gospodarska
vozila

RANDELJ
AVTOHIŠA

Mohovnik 2, 1330 KOČEVJE
telefon 01 8951 488, telefaks 01 8955 240

e-mail: damijan.randelj@porsche.co.at
salon in delavnica pon.- pet. od 7. do 18. ure
sobota salon od 8. do 12. ure

MENJALNICA
MIKEL IDEAL CENTER - Ribnica
tel./fax: (01) 83 60 657

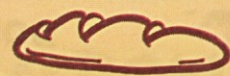
- \$ odkup in prodaja deviz
- \$ odprto od 8" do 18" (non-stop)
- \$ hitro opravljene storitve, brez vrst
- \$ ugodni tečaji - popusti pri večjih količinah

UGODNO - NA ZALOGI HRK

Borzno posredovanje

- Odkup in prodaja **vseh** delnic (ki kotirajo na LB)
- Nizki stroški poslov (3.400 SIT; 1 - 1,5 %)
- Hitra izplačila, svetovanje o vrednostnih papirjih
(OPLEMENITITE SVOJ DENAR, SE PRIPOROČAMO)

\$ DEM CHF ATS ITL

Pekarna
HRAM

*Ta dobri kruhek
so spekle zlate roke
in babičin recept*

tel.: 8955-558

MicroERA

**ODKLEPANJE GSM APARATOV
NA VSA OMREŽJA**

**servis
odkup
prodaja**

**GSM
aparatorov**

MicroERA Jože Šilc s.p., Merharjeva 9, 1310 Ribnica
Tel.: 8373 116, fax: 8373 117
GSM: 041/402-779
e-mail: js@amls.net
<http://home.amls.net/microera/>

Majnikova 1, Ribnica
(poleg SANOLABORJA)
OPTIKA ANITA
Tel.: 83 61 128

V ZDRAVSTVENEM DOMU RIBNICA

Iz naše ponudbe:

- korekcijski okvirji in stekla
- ugodne cene, svetovanje, kakovost
- očala na recept tudi brez doplačila

Za vas obratujemo vsak dan: od 8. do 12. ure in od 16. do 18. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure

Za 8 kuponov 1X brezplačno striženje (moško ali žensko)

**Prhljaj
Izpadanje las
Mastni lasje**

Naročite se
na brezplačen
pregled las in
lasišča z
mikrokamero v
našem salonu

Delovni čas:
pon. - petka:
8-12, 14-19 ure
sobota: 8-13 ure

frizerski salon
Barbara

Ljubljanska cesta 1a, 1310 Ribnica, gsm: 041 228 456

NAROČNIK OGLASA JE DOLŽAN:

6. člen Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Ur. list RS št. 36/00) določa, da mora naročnik oglasa ob naročilu zagotoviti ustrezne listine o identiteti:

- **za pravne osebe:** fotokopijo izpisa iz sodnega registra, odločbo o izpolnjevanju pogojev.
- **za samostojnega podjetnika oz. zasebnika:** fotokopijo priglasitvenega lista in obrtno dovoljenje.

REŠETO

Naj ga č'z R'šjatu!

OGLAŠUJTE!

Marko Modrej 041 536 889
Uredništvo 837 20 23

Slikopleskarstvo **BOJC**

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas
tel.: 01 8634 -533
GSM: 041 712 103

brezplačni mali OGLASI

Odkupim originalne CD- plošče različnih izvajalcev.
GSM: 041 / 650 299.

Prodam dobro ohranjeno siloreznicu, novejšo.
Tel.: 01 / 836 03 54.

brezplačni mali OGLASI

DOBRA HRANA IN PIJAČA SE PRI URŠNJAKU OBRAČA!

SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE, OBLETNICE, POROKE

DELOVNI ČAS:

GOSTILNA:

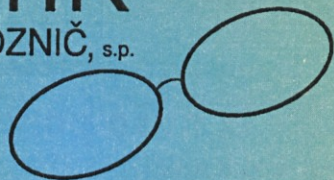
- pon.: od 9^h - 15^h
- tor., sre., čet.: od 9^h - 22^h
- pet., sob.: od 9^h - 24^h
- ned.: od 10^h - 15^h
- Tel.: 83 62 621

MESARIJA:

- pon. - pet.: od 7^h - 19^{h30}
- sob.: od 7^h - 13^h
- ned.: od 8^h - 11^h
- Tel.: 83 62 126

OPTIK

JANEZ POZNIČ, s.p.

Vrvarska 3, 1310 Ribnica, TEL.: 01/83 60 367

Delovni čas: vsak dan od 9^h do 19^h

sobota zaprto

Cordoba Vario 1.4

s klimo -

2.169.878,00 SIT

Ibiza

s klimo -

2.165.000,00 SIT

- popust 113.000,00 SIT

Cordoba

s klimo -

2.123.561,00 SIT

Joras Center

Prodaja in servis vozil SEAT

1310 Ribnica, Slovenija

Tel.: 01/8369-040, 8361-127, fax: 8369-045

Delovni čas: pon. - pet. od 8. do 19. ure, sob. od 8. do 13. ure

MOTOMAN robotec d.o.o.

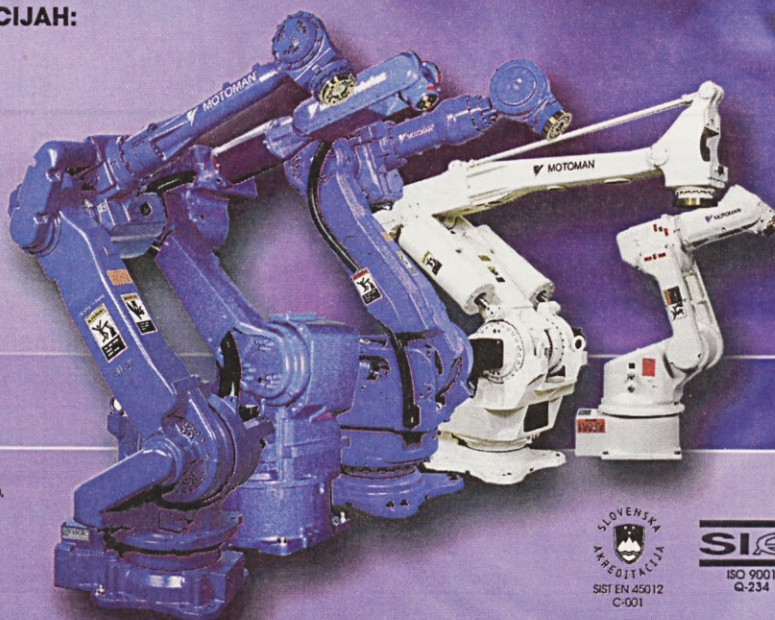
Robotizacija in avtomatizacija v industriji

PRAVI PARTNER V SVETU ROBOTIZACIJE V INDUSTRIJI

Šest osni členkasti roboti iz družine MOTOMAN, nosilnosti od 3kg- 500kg, ki jih krmili visoko zmogljiv krmilnik XRC, ki edini na svetu omogoča sinhrono krmiljenje štirih robotov hkrati, oziroma lahko zvezno krmili 27 robotskih osi.

IDEALNA REŠITEV V APLIKACIJAH:

- OBLOČNEGA VARJENJA
- UPOROVNEGA VARJENJA
- STREGE
- PLAZEMSKEGA IN LASERSKEGA REZANJA
- POLIRANJA
- PALETIRANJA
- BRUŠENJA
- LEPLENJA

MOTOMAN robotec d.o.o.

Lepovče 23, 1310 Ribnica

tel.: +386 (0)1 83 72 410

faks: +386 (0)1 83 61 243

e-mail: info@motomanrobotec.si

www.motomanrobotec.si

Prihaja, prihaja!

... Kdo neki?

Ja, veseli december. Tako rekoč v trenutku je pred nami, za nekatere nasrečnejši, za druge spet najbolj obremenjujoč mesec v letu, ki poleg daril prinese tudi cel kup obveznosti in na koncu tisto najtežje pričakovano... O tem pa v naslednji številki. Za analize je še vendarle prehitro, omenim lahko le to, da je bil letos vaš odziv glede sodelovanja z Rešetom najboljši v petih letih, in ni kaj reči. Odlični ste.

V tem času, lahko rečemo tudi "času kolin", je tudi precej smrkavih, gripoznih ljudi, ki se proti svoji volji zadržujejo v zdravstvenem domu, kjer je potrebno kar precej čakanja in strpnosti. Pa to še razumemo, sicer včasih zelo težko, težje pa je razumljivo pred poštini okenci, ko ves vesel vstopiš kot edina stranka, pa moraš čakati na sprejem, kot bi jih bilo pred tabo vsaj pet oz. šest. Nekaterim računalniki lajšajo delo, drugim pa ga očitno precej otežujejo in upravičeno se sprašujemo, ali so terminali res tako nesigurni in neboljani ali jih ne znajo uporabljati. Mislim, da bi morali vodilni resno razmisliti, kaj je narobe z "računalniki". Verjetno bodo priskrbeli nove "razmišljajoče škatle" oz. financirali izobraževanje. Bomo videli. Seveda po novem letu, kajti v prihodnjem mesecu bo preveč dela.

No, pa sem spet preskočil. Ja, sem takšen, ker sem živ. Glede gripe in prehladov: Ugotovili so, da je prebiranje Rešeta odličan antibiotik, ki pomaga pri odpravi smrkanja. Paziti pa morate pri doziranju. Pravijo, da je najbolj priporočljivo branje dveh listov na dan. Pri povečani dozi pa se raje

posvetujte z zdravnikom.

Prihaja pa tudi obdobje poljubljanja. (Prav ste prebrali.) Pred kakšnim letom mi je prijatelj dejal: "Ti, komaj čakam najdaljšo noč pa novega leta dan!" No, res je takrat vse nekako mistično, veselo, vendar mi njegovo pričakovanje le ni šlo v glavo? Dejal je: "Takrat vsaj dobim poljub od kakšne punce!" Opa, pa sploh ni tako napačen ta tip, da bi moral 365 dni na leto čakati na kakšen poljub. Res je malce sramežljiv, toda...

Res so tisti dnevi primerni za objeme in poljube, lepe želje... Ni pa odveč nositi v žepu Labelo (ni EPP), da nismo potem v januarju vsi rdečestneži. Ja, kam me je pa zdaj zaneslo? Hudo. Pa da ne boste mislili, da mislim samo na poljubljanje. Sem le poprečen državljan s potrebami po življenju, hrani, svobodi in ljubezni.

Veselo praznovanje vam želim, veliko daril, čeprav se pred vrhuncem letošnjega leta še beremo. Pa naj vas Miklavž prijetno preseneti, kot ste vi mene ta mesec glede pošte. Seveda, pa veliko ljubezni v tem mesecu, ki trka na vrata, in sodelujte z nami še naprej tako dobro. Lahko pa, recimo, tudi napišete kakšno mnenje na te strani. Jih bomo omenili "kot melodije po pošti". Napišete pa lahko karkoli. Recimo: "Ti, tele strani so pa kar simpatične oz. na bruhanje mi gre, ko prilistam do sem." Bo šlo? Poizkusite, le da je iz srca in da ni anonimno. Pa brez kakšnega belega prahu, prosim! Imejte se! Adijo!

Marko Modrež

Pravilna rešitev kviza 10. številke Rešeta je:

DAN REFORMACIJE

Med pravnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrade:

Nagrade poklanja sponzor PIVOVARNA UNION.

1. nagrado, paket osvežilne pijače PIVOVARNE UNION, prejme: **FRANCKA ČAMPA**, Sušje 19, 1310 RIBNICA.
2. nagrado, paket osvežilne pijače PIVOVARNE UNION, prejme: **LILJANA TISOVEC**, Podgorska 3, 1310 RIBNICA.
3. nagrado, paket osvežilne pijače PIVOVARNE UNION, prejme: **ANTON ZABUKOVEC**, Žlebič 36, 1310 RIBNICA.
4. nagrado, paket osvežilne pijače PIVOVARNE UNION, prejme: **KLEMEN PETERLIN**, Žlebič 15, 1310 RIBNICA.
5. nagrado, paket osvežilne pijače PIVOVARNE UNION, prejme: **KARMEN DEBELJAK**, Blate 10, 1331 DOLENJA VAS.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Kupon za prevzem nagrade boste prejeli po pošti.

RESETO RIBNICA.SI

reseto@ribnica.si

KUPONI

ZABAVNE STRANI

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____

KUPON ZA RIBNIŠKI PUŠELJC

Glasujem za: _____

Predlagam: _____

Obrazložitev: _____

Glasujete lahko tudi po elektronski pošti: reseto@ribnica.si

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

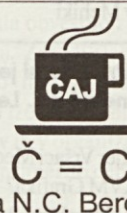
Tel.: _____

V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov: REŠETO, Škrabčev trg 40, 1310 RIBNICA, najkasneje do 7. decembra 2001.

Rebus

1/2 i

Kosta N.C. Berg

TOPEL KVIZ

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v razpredelnico in dobili boste pravilno rešitev, povezano s... (saj je čisto logično!).

1. No, pa smo tam. Ponovno je pred vrati zadnji mesec leta, ki med drugimi...

- J - premika urine kazalce
- A - nosi najmanj dni v letu
- V - še dodatno ožema naše denarnice

2. Znak, ki ga vidimo tukaj, pa ni prometni, nosi...

- B - Tekaško-šprintersko društvo Grič
- E - Turistično-športno društvo Grič
- A - Tesarsko-šiviljska dejavnost Grča

3. PD Ribnica je to soboto, 24. novembra, organiziralo pohod ...

- S - na Čemšeniško goro
- N - k Novi Štifti
- V - na Triglav

4. V decembru je skoraj vsak dan prazničen. Poleg dela prostih dni je 1. decembra dan...

- U - snežnih zametov
- L - boja proti aidsu
- F - slemenskih gledališčnikov

5. V prejšnji številki se je pojavila tale torta. Namenjena je bila 10. obletnici...

- G - veseljačenja v Blatah
- I - Miklove hiše
- H - postavitev semaforja v Ribnici

6. Pa gremo lepo naprej. V decembru je tudi mednarodni dan duševno prizadetih. Dan, ki je namenjen njim, je tudi...

- D - rojstni dan dr. Franceta Prešerna
- Z - god sv. Nikolaja
- I - godovanje Ambroža

7. Uf, pomembnih dni je toliko, da vseh niti ne moremo omeniti. 10. december je denimo ...

- J - dan ribniških resnic
- C - dan človekovih pravic
- K - dan babičinih potic

8. Recimo, da je ta trenutek pri nas poldne oz. ura je 12. V kateri državi na svetu pa ni ura ó zjutraj?

- N - v Peruju
- E - na Kubi
- M - v Mehiki

9. Pred nami je logotip podjetja, ki nas prenaša vsak mesec za nekaj dni. Le katero podjetje je to? Je mogoče...

- O - Kjer Vršaci Medijo?
- B - KVM Grafika?
- N - Kolikor Vem, Mihelič?

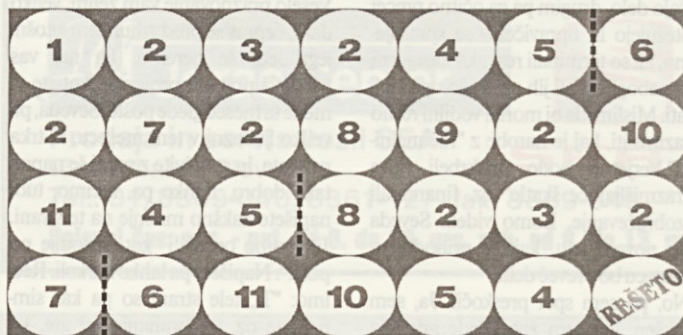
10. Ja, tistim, ki hujšajo z luno, je letos res dano. Izognili so se hujšanju za martinovo, jedli bodo lahko tudi med božično novoletnimi prazniki. Jesti ne bodo smeli le...

- K - takrat, ko nas tepejo nedolžni otroci
- O - na štefanovo
- R - v nedeljo pred silvestrovim

11. Za tokrat je to dovolj. Obkrožite le še črko, za katero se odločite, in če je pravilna, se bo izšel tudi kviz. SREČNO!

- S - Saj sploh nisem prav začel?! (pojdi k vprašanju 1)
- A - Vpišem le še črko A in kupon pošljem na vaše uredništvo!
- C - Saj ste kar pojave pri Rešetu, ampak kviza pa ne znam rešiti!

O.p.: Držijo lahko vsi trije odgovori oz. trditve, a ne?

Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici najkasneje do **7. decembra 2001.**

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali **5 lepih nagrad.**

FOTO SMEŠNICE

*O ne,
nisem
del
kuhinske
opreme!
Obvladam
enonožni
odriv!*

Foto Ivan Rovar
Ribnica

NEMOGOČ PREHOD ČEZ ŽELEZNIŠKE TIRE

Ta problem predstavljam vsem odgovornim za prometno varnost v občini Ribnica z namenom, da se zadeva končno primerno uredi.

Leta 1995 je bil ob 100-letnici kočevske proge obnovljen železniški prehod čez progo v Lepovčah. Sedaj, po komaj šestih letih, ta prehod kaže zelo žalostno podobo. Leseni pragovi, ki so varovali tračnice, so se zaradi velikega in pogostega prometa obrabili. Tega prehoda ne uporabljamo samo stanovalci Lepovč. Čez ta prehod se prevažajo vse surovine za industrijo, ki je je največ prav v tem predelu Ribnice, kot tudi vsi končni izdelki te industrije. Čez ta prehod se vozijo tudi vsi odpadki iz treh občin. Vsa industrija kot tudi prebivalci Lepovč smo do sedaj redno plačevali pristojbino za uporabo cest in mestnega zemljišča. Sam sem za to prispeval 9.900 tolarjev.

Zato krajanji Lepovč od odgovornih v občini Ribnica pričakujemo, da se bo ta železniški prehod, ki kaže tako žalostno podobo in ni slabšega od Dobropolja do Kočevja, uredil in ne bo v sramoto tako občini, naši industriji kot tudi pre-

bivalcem, ki smo v stalnem strahu, kdaj nam bo na prehodu presekalo gumo na avtomobilu ali kolesu.

Za dokaz prilagam fotografijo prehoda, pa naj vsak oceni, kaj je res.

Drugi problem v Lepovčah pa je javna razsvetjava, saj ponoči pešec skoraj ne najde poti do-

mov, ...če se mu že uspe prebiti čez štrleče vijake in tračnice na prehodu preko proge.

Upam, da pišem v imenu vseh prizadetih prebivalcev Lepovč.

Tekst in foto Matjaž Virant

PROSTORSKI PLAN - KONSTRUKT OBČINE RIBNICA

Če je prostorski plan najpomembnejši dokument, potem je ta v Ribnici edinstven primer malverzacij s prostorom, osebnih interesov in ustavno-pravna farsa. Omenjeni plan bo pahnil kraj še globlje nazaj, in primerjava z mesti Grosuplje, Trebnje, Brežice, Cerknica ne bo več mogoča. Gospa Novšakova naj pobere honorar kot že toliko znanih (rešiteljev) arhitektov pred njo, ter opusti izvedbo, za katero celo g. župan potihem ve, da iz vsega ne bo nič.

Ne nazadnje je sprejetje tega plana pravno sporno in neveljavno. Trdim tudi, da je bil sklep o javnem zazidalnem načrtu stanovanjske cone S-7 in obrtne cone R-7/4 (Lepovče), ki je bil sprejet 23. 7. 1991 ob 20. uri, ničen in ustavno-pravni konstrukt. Vsi lastniki ali solastniki parcel smo bili proti planu, samo g. Peter Levstek, SO Ribnica, je bil za. S tem je bil postopek zaključen in knjiga zaprta. To se lahko najverjetneje zgodi le v Ribnici Glasovanje je mogoče s pričami preveriti, manjkala bi le pokojna gospa D. Zalar. Mogoče je tudi dokazati, da so nekaterim v zazidalni načrt vrisali po eno ali celo dve hiši (bodočim rodovom), nekaterim pa nič. Da so celo občinarji kupili parcele z vrisanimi

hišicami ali odprodali nekatera zemljišča po sila ugodnih cenah. Vse to ima svoje meje. Ribniški oddelek za okolje in prostor bo moral nujno preveriti, preden bo lahko začel kak razlastitveni postopek v Sušju. Bolje bi bilo reševati kakšne druge ovinke, teh pa v Ribnici na marsikaterem področju ne primanjkuje. Bolj kot v razlastitev očetnjave pa verjamem, da občina v več kot 10 letih ni storila prav ničesar, da bi z lastnikom našla skupni jezik.

S tem pismom javno razglašam, da je omenjeni plan neveljaven in povsem konstrukcija Občine, nekaterih že razlastnjenih ribniških social-komunističnih gigantov in interesov, da ne napišem še kako drugače in še več. Na strani 35. v zadnjem Rešetu zlahka najdem svoje prednike. Ne morem pa na svoji parceli nuditi doma svojim otrokom, ki so želeli biti tu. Morali so v Ljubljano in vsekakor nas je v marsičem lahko pošteno sram (da npr. nimamo srednje šole, str. 11, Rešeto/10) našega početja. Nekoč bomo le bedno predmestje (kočevsko) z romsko poseljenostjo, kakršno si s takšnimi postopki in manirami celo zaslužimo.

Dušan J. Matoh

OBVESTILA IZ OBMOČNE OBRTNE ZBORNICE RIBNICA

1. AVTOPREVOZNIKI-PARKIRIŠČA!!!

Zakon o prevozi v cestnem prometu v prehodnih in končnih določbah podrobno določa izpolnjevanje pogoja parkirnih mest za prevoznike, ki že imajo licenco, ter za pravne in fizične osebe, ki šele nameravajo postati prevozniki. Podrobnejša navodila za ureditev pogoja parkirnega mesta lahko preberete v novembrskem Obrtniku, str. 39.

Na območju občine Ribnica prihaja do težav v zvezi s soglasjem Občine, zato pripravljamo sestanek z županom, kjer bomo skušali poiskati primerno rešitev.

2. IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA

Ponovno opozarjamo vse delodajalce, ki zaposlujete delavce, da ste dolžni izdelati omenjeno izjavo najkasneje do 31.12.2001.

Vsi, ki jih ne zaposlujete, pa imate čas za izdelavo izjave do konca leta 2002.

3. IZOBRAŽEVANJE

Pred mesecem dni so vsi člani zbornice in ostala podjetja iz Ribnice dobila obvestilo zbornice o ponudbi izobraževanj. Zaradi slabega odziva ponovno apeliramo na vse, da se vključite v eno od ponujenih izobraževanj, saj so zaradi domačih izvajalcev in v organizaciji zbornice v vseh pogledih neprimerno cenejša od vse ostale ponudbe.

**NASLEDNJA ŠTEVILKA REŠETA IZIDE
24. DECEMBRA 2001.
GRADIVO ODDAJTE DO
7. DECEMBRA 2001.**

"BREZ POTU NI MEDU " ali NAJVIŠJA PRIZNANJA ZA KAKOVOST MEDU JANEZU ARKU!

Ni dolgo tega, kar se mi je prijateljica pohvalila, da ji je sekir'ca padla v med. Odkrila je dober posel, na katerega gredo ljudje kot muhe na med! In ko sem jo opazovala pri prodajanju svojega izdelka, jo je bil sam med, hkrati pa sem opazila, da so šli čisto vsi izdelki, lahko bi rekli, za med. Vendar mi je zagotovila, da brez potu ni medu in da še dolgo ta dežela ne bo tista, kjer se cedita mleko in med.

Foto Zdenka Mihelič

No, prispodobe in šalo na stran! MED - najstarejše živilo. Med so zbirali že v kamenu dobi. Prvo upodobitev zbiralca medu, staro približno 16.000 let, so odkrili že v Španiji. Prve poizkuse načrtnega čebelarjenja zasledimo v Egiptu in na Kreti, 4.000 let pred Kristusom. V antičnih kulturah so med čistili kot znak rodovitnosti in ga cenili kot pomirjevalo. Sveto pismo govori o pravljični deželi, kjer se cedita med in mleko. Noe je vzel na barko tudi čebele. Med je cenjen v zdravilstvu in prehrani; zaradi ohranjanja mladosti in lepote ga je cenila tudi Kleopatra.

Vsega tega o kvalitetah se zaveda tudi Janez Arko, čebelar z Brega pri Ribnici, ki se s čebelarstvom ukvarja že polnih 21 let. Za to se je navdušil, ko je njegova žena podedovala 12 panjev čebel. Počasi se je naučil delati s čebelami, se čedalje bolj navduševal, hkrati pa tudi večal število panjev. Danes ima tako 66 panjev, v katerih je nekako 100 čebeljih družin (gospodarske

in rezervne družine). Da predelajo njegove čebele dober med, je Arko že nekako vedel, saj k njemu hodijo po med ljudje od vsepovsod: iz Ljubljane, Portoroža, Celja, z Jesenic, iz Medvod, s Štajerske, največ pa seveda iz Ribnice in njene okolice. Da pa bi zagotovo vedel, kakšne kakovosti so njegovi medovi (prideluje jih več vrst), se je odločil tri izmed štirih vrst poslati na ocenjevanje. Čebelarstvo Semič je namreč v mesecu septembru (ko so čebelarji oddali svoj med) in oktobru (ko je bila slovesna podelitev) organiziralo ocenjevanje kakovosti medu. Ocenjevali so med čebelarjev iz celotne Slovenije pa tudi iz Hrvaške in Avstrije. Z ribniškega območja se je na ocenjevanje prijavil samo Arko, drugi se za to prefinjeno, lahko bi rekli tekmovanje (kdo ima boljši med), niso odločili. Strokovnjaki so ocenjevali: kakovost (kakšne kakovosti je), sortnost (ali je sortni - samo ene sorte, npr. lipov) in čistost medu (glede na primesi - zdravila, kemikalije)! In ko je bila 27.10.2001 slovesna podelitev diplom, priznanj in pokalov, je g. Janez odnesel največjo bero! Prejel je naslednje nagrade:

- diplomu in zlato priznanje za lipov med,
- diplomu in zlato priznanje za gozdni med,
- diplomu in srebrno priznanje za hojev med in
- pokal za lipov med, za 2. najvišje doseženo število točk pri medu.

Ob tem je prejel tudi nalepke z zaščitno znamko, ki bodo porok, da jeste res prvovrsten med, pridelan na območju Kočevja, Ribnice, Velikih Lašč in Dolenjskih Toplic. Ta območja tudi sovpadajo z območjem pridelave in zaščite "kočevskega medu", katerega je Društvo za zaščito geografskega porekla in promocijo kočevskega medu tudi na osnovi zakonodaje zaščitilo. G. Janez je tudi član tega društva.

In kaj je pri čebelarjenju pomembno? "Ja, da si s srcem predan temu - že skoraj malo "neumen" moraš biti na to! To te prav zasvoji! Nikoli ti ne sme biti žal za prenekaterimi neprespanimi nočmi, ko prevažáš čebele, pa čas si moraš za čebele vzeti in se jim posvetiti! Čebele to čutijo! Sicer pa

Foto Janja Arko

kot veste, vsaka stvar, ki je kvalitetna in dobra, je narejena z ljubeznijo!" Seveda pa pove, da je zelo pomembno, če hočеш imeti sortni med, moraš čebele prevažati, drugače dobiš mešanico - lahko le blago, ampak to sortni, čisti med ni. G. Janez ima tako edini na ribniškem območju tovornjak s panji čebel, ki jih prevažá, da dobi npr. čisti hojev med, pa cvetlični... Ima tudi čebelnjak, in sicer v Lipovcu, kjer pridelá odlični lipov med. Pri medu je tudi važno, da dozori, in sicer v satju! Toči pa se, ko je vsaj polovica satov prekritih. In še kar nekaj stvari mi je g. Janez razložil - tudi kako je z maticami in troti, pa kako imajo čebele urejen čisto pravi sistem dela in so kot prava mala organizacija. A veste, da imajo čebele tudi svoje dojilje (se spomnite risanke Čebelica Maja?) in pri vходу v panj svoje straže, ki vsakogar z nepoznanim vonjem umorijo, pa kako pridno delajo dan za dnem?... Ja, ja, sedaj zares vem, zakaj pravijo "priden/pridna kot čebelica!"

Janez Arko poleg medu dela še nekaj drugih izdelkov, ki so plod predelave medu, in sicer medeno žganje (v domačem žganju zori domači med; ni pa to medica, ki je le v vodo zmešan med in puščen, da zavre) ter med s sokom rdeče pese. Le-ta pomaga in se priporoča pri obolenjih, kot so: slabokrvnost, bolezni srca in ožilja, rak, bronhitis, bolezni dihal in sluznice, nervoja... Pri Arkovih radi ponudijo tudi okusne domače medenjake (zanje ga. Pavla uporablja kostanjev med, ker ima največ arome). Med ima tudi neomejen rok trajanja, pravi med po nekem času skristalizira (če ne - npr. v trgovinah - pomeni, da je pregret, kar pa ni prav!). V tekočo obliko ga spravimo tako, da kozarec z medom potopimo v toplo vodo (30 - 450°C) in ga pustimo, da postane tekoč.

Med je tudi vsestransko živilo in zdravilo. Pri prehladu, kašlju in vnetem grlu pijemo lipov čaj, sladkan z medom, lahko pa si ga namažemo po vratu in psih, da se vpije v telo. Predvsem kostanjev med (g. Janez pravi, "da ima največ v sebi!") je priporočljiv za ožilje, pa proti bolečinam, oteklinam (jih namažemo). Diabetiki pa lahko uživajo (do sedaj ni bilo slabih učinkov) gozdni primorski med, ki pa ga seveda ni na Ribniškem. Pri odrgrinah pomaga mazilo iz devetih delov medu in enega dela hrena. No, in v teh mrzlih dneh, ko nam ustnice rade razpokaajo, si jih namažimo z medom - večkrat na dan, in kmalu bodo še lepše in bolj sijoče (preverjeno)!

Od 22. - 29.11.2001 se v Kočevju, Ribnici, Kostelu, Osilnici in Velikih Laščah vrstijo predstavitve prvega medu z geografskim poreklom. Predstavljajo se čebelarji, katerih med nosi nalepko z zaščitno znamko, torej tudi moj sogovornik, Janez Arko. Vabljeni na predstavitve in pokušino medu!

Še enkrat čestitke Janezu Arku za vsa priznanja! Mi pa, da bomo pridni kot čebelice in ne leni kot troti! Srečno, naj tudi vam kdaj sekir'ca v med pade!

Zdenka Mihelič

*Prijatelji, mar veste, kol'ko let minilo je,
odkar prvič šli v šolo smo sedet?
Petdeset in pet!*

Foto Alojz Turk

Tako so bili na letošnje srečanje v Lazec povabljeni tisti, ki so pred mnogimi leti gulili hlače in brusili znanje v osnovnošolskih klopeh v Loškem Potoku. Med njimi tudi pet takih, ki sedaj živijo v Ribnici, pa smo si rekli, zakaj ne bi notičke objavili še tu. Druženja so pa ja prijetna stvar, ki posladkajo vsakdan. 18 nekdanjih sošolcev se je srečalo sicer že

V spomin na tiste, ki jih je že skrla zemlja, so se tako sošolci najprej udeležili svete maše, nato pa odšli na Popovo kmetijo, po zabavo in veliko smeha. Bolje se je namreč veseliti življenja kot tarnati nad njim!

AP

15. septembra, a kaj, ko novice iz hribovskega kraja dlje časa potujejo. Prvič so se ti sošolci dobili, ko so praznovali svojih 60 let, zdaj pa pravi-jo, da bodo to počeli kar vsako leto, ko je pa bilo tokrat tako lušno, da bi kar tri dni veseljačili, je dejal Anton Gregorič, ki je bil zadolžen za organizacijo. Pripomnil je tudi, da jih je v šolo takrat hodilo 68, živih je sedaj še 39, a so razseljeni. Učitelja tudi ni nobenega več živega, zadnja je umrla ravnateljica Meta Lesar, pred dvema letoma, je dodal Gregorič.

ŽALOVANJE JE PRAZNOVANJE Z UMRILIMI

Prvi november - praznik, posvečen spominom - je bil letos prav posebno lep. Množice so se zgrinjale na pokopališča. V zadnjih oktobrskih dneh me je v tej zlati jeseni pot vodila na poljansko pokopališče.

Spokojnost, mir, prostor za meditacijo - razmišljanje, vse to ti vliva pozitivno energijo, da po obisku lažje premaguješ življenjske tegobe.

Majhno, skrbno negovano, nič bahatega razkazovanja! Vsak grob je po svoje lep. Poljanci gojijo prav poseben odnos do poslednjega domovanja svojcev. Ne samo ob dnevu mrtvih, vsak dan je na pokopališču opaziti skrbno roko.

Že prostor je izbran nenavadno dobro: lep razgled na Gregorijo, starodavna podružnična cerkvice sv. Tomaža (menda iz 13. stoletja) z znamenito fresko, značilna arhitektura, za pokopališkim zidom pa naravna kulisa - temnozeleni bori. Iz vsega tega diha spokojnost. Ni čudno, da si je dr. Metod Mikuz izbral tod poslednje domovanje.

Okolica "božje njive" pa je bila zelo zanemarjena. Parkirišče, smetnjaki, polomljeno drevje in grmovje - vse to ni bilo v ponos vaščanom. Pa so se zganili člani novoustanovljenega društva upokojenecv. Organizirali so delovno akcijo. Nekaj popoldnevo so žrtvovali in vzorno uredili okolico. Tako je bil praznik še lepši. Pridni so naši seniorji, kajne? Pokopališče bi sodilo v kulturno ponudbo kraja.

Sonja s Poljan

PRI RIBNIŠKIH GASILCIH V OKTOBRU, MESECU POŽARNE VARNOSTI

Brez prometnih nesreč

V mesecu oktobru nismo ugotovili požarov ali drugih nesreč. Zaradi tega pa nismo držali rok navzkriž, saj se vedno najde kakšno opravilo, ki ga je treba opraviti.

Tako smo trikrat prepeljali v prometnih nesrečah poškodovana vozila in dvakrat reševali zamašene odtočne cevi.

Na gasilskem vozilu s cisterno je bil opravljen tehnični pregled in podaljšana registracija. Pri komandnem vozilu pa so bili zamenjani olje in filtri, podmazani vsi zglobi in popravljena ročna zavora.

Za PGD Sveti Gregor smo napolnili jeklenke za dihalne aparate. Kaže, da to gasilsko društvo veliko vadi delo z dihalnimi aparati. Največ v gasilski zvezi Ribnica. To je zelo pohvalno, saj se zavedajo, kaj pomeni zaščita dihal ob požaru, ko je treba poslati v zadimljen prostor gasilca, ki se lahko zastrupi s plinom, sproščajočem se pri nepopolnem izgorevanju.

Na tekmovanju

Štirje člani našega društva so se v Postojni udeležili tekmovanja s terenskimi vozili. Po delu na petih kontrolnih točkah, kjer je bilo treba pokazati dokaj gasilskih spretnosti in spretnosti v vožnji, so dosegli prvo mesto med 16 ekipami. Organizatorji tekmovanja so se zelo potrudili s pripravo proge, ki je bila dolga 37 kilometrov. Pot je vodila po več krajih okrog Postojne. Tudi na ta način se da predstaviti kraj, v katerem živis.

Kot že vrsto let smo se tudi letos ob dnevu spomina na mrtve spomnili naših pokojnih voditeljev društva in drugih tragično preminulih. Na grobovih smo jim prižgali sveče.

Na gasilskih vajah

Dvakrat smo imeli tudi redne gasilske vaje. Na enih smo obravnavali razlitje nevarne snovi. Stanovalci Knafljevega trga so centru za obveščanje sporočili, da pri kotlovnici močno smrdi po kurilnem olju. O tem je center obvestil gasilce prostovoljnega gasilskega društva Ribnica in jih napotil na mesto dogodka. Po prihodu je bilo ugotovljeno, da je v lovilcu maščob kar precej kurilnega olja. Zato smo takoj postavili 3000-litrski bazen, v katerega smo potem iz

lovilca prečrpavali olje in vodo. Istočasno smo v odtok postavili zračne čepe, da bi preprečili otekanje olja v kanalizacijo. Iz lovilca smo olje in vodo prečrpavali z namenskim sesalцем, iz jaška pri cisterni za gorivo pa smo olje in ostalo nesnago črpali z vakuumsko črpalko, ki je neobčutljiva za grobe delce. Ko je bilo črpanje končano, smo opravili separiranje iz zbirnega bazena. Odočili smo čisto vodo, olje pa smo predali mobilni enoti PETROLA, ki jo je na mesto poslal center za obveščanje. Tako je bila vaja končana.

Javno vprašanje

Na koncu bi rad v imenu vseh udeleženihi gasilcev in drugih neimenovanihi postavil javno vprašanje.

Letos je minilo 10 let, kar je Slovenija po 10-dnevni vojni postala samostojna kljub nekaterim, ki so v tistem času nasprotovali osamosvojitvi. V tej 10-dnevni vojni je kar nekaj gasilcev opravljalo svojo prostovoljno dolžnost in čakalo, če bo JLA s svojim ob-

streljevanjem povzročila kakšen požar. Da do tega ni prišlo, so dosegli pametni pogajalci z obeh strani, ki so se dobivali prav v ribniškem gasilskem domu.

Zato sprašujem, ali smo gasilci res toliko drugorazredni, da po 10 letih nismo vredni vsaj omembe, če že ne bonitet kot veterani?

*Varno tudi v tem mesecu vam želi Matjaž Virant, predsednik PGD Ribnica
Foto Arhiv PGD Ribnica*

Letno zasedanje otroškega parlamenta DRŽAVA MAČEHOVSKA TUDI DO UČENCEV

Manj zahtevni in manj obsežni učni načrti bi učencem omogočili tudi več prostega časa

Na šoli dr. Franceta Prešerna je 11. oktobra ponovno potekal otroški parlament, letos na temo MOJ PROSTI ČAS. V razgovoru so sodelovali parlamentarci - učenci šestih, sedmih in osmih razredov OŠ dr. F. Prešerna, ravnateljica Andreja Šulentič, psihologinja Nena Weithauser - Plesničar, socialna delavka Irena Briški, ribniški župan Jože Tanko in mentorica Marinka Mate.

Parlamentarci so na temo prostega časa otrok naprej izpostavili preobremenitev otrok v zvezi s šolo in z velikim številom domačih nalog.

Otroški predstavniki so predlagali, da bi bilo smiselno ob petkih učence oprostiti domačih nalog. Na to pobudo se bo ribniški učiteljski zbor še ustrezno dogovoril.

Za učence višje stopnje so zanimiva in pomembna tudi druženja in zabavne aktivnosti po pouku. Tako učenci višje stopnje ugotavljajo, da je premalo šolskih plesov, samo 3 letno. Opozorili pa so tudi na to, da ura med 17. in 20. ni primerna in bi moral biti za učence 7. in 8. razredov ples od 18. do 21. ure.

Ravnateljica je odgovorila, da je malo možnosti letno organizirati večje število plesov. Nespremenjena naj bi ostala tudi ura začetka, to pa zaradi težav glede prevoza za učence iz bolj oddaljenih krajev in zaradi ostalih dejavnikov: hitro se znoči in s tem so povezane razne nevarnosti in podobno.

Zelo aktualno vprašanje za osmošolce je šolski zaključni izlet. Osmošolci želijo na zaključni izlet v Gardaland, ker se jim zdi pomembno druženje in prijetno vzdušje na izletu. Do sedaj je šola zanje organizirala zgolj poučne ekskurzije, ki pa večino učencev ne zanimajo in ne veselijo preveč.

Tudi na to vprašanje so učenci dobili od ravnateljice zadržan odgovor. Za učitelje in šolo je prevelika odgovornost, če na tako dolgi in zahtevni poti učitelji spremljajo učence sami. V preteklem letu so imeli tudi slabe izkušnje z izletom za osmošolce. Ravnateljica je učencem zato predlagala, da zaradi varnosti na ta izlet s sabo povabijo tudi starše.

Ob tematiki prostega časa so mladi parlamentarci nekaj predlogov namenili tudi predstavnikom občine.

Zavzeli so se za več rekreativnih programov, kot so npr.: odbojka, namizni tenis...

V Ribnici namreč sedaj prednjači predvsem roket.

Župan je pomanjkanje takih programov pojasnil s preobremenitvijo in preveliko zasedenostjo športnega centra. Poleg tega je po njegovem mnenju v Ribnici poleg rokometna na voljo dovolj ostalih športnih dejavnosti (triatlon, plavanje, plezanje...)

Ker v Ribnici primanjkuje igrišč, oziroma so le ta

nevdrževana, so predstavniki učencev predlagali načrtovanje novih igrišč po posameznih naseljih (Gornje Lepovče, Žlebič, Rakitnica..., in prenovi obstoječega ribniškega igrišča poleg športnega centra.

Župan je parlamentarcem pojasnil, da imajo obnovo tega igrišča v planu. Glede novih igrišč po naseljih pa so težave z neurejenim lastništvom.

Učenci so se dotaknili tudi tematike kulturnih prireditev (kinopredstave, glasbeni koncerti, gledal-

iške predstave...), za katere menijo, da bi jih bilo lahko več in na sporedu v času, ki je za otroke bolj primeren. Župan je pojasnil, da žal na to občina nima kakega prevelikega vpliva.

Učenci so imeli zanimive predloge tudi za svoje vrstnike. Pozvali so jih, naj njihovo druženje poteka brez alkohola, droge ali kriminala!

Staršem so predlagali, da si rezervirajo več časa, ki naj bi ga preživeli skupaj z otroki.

Na državo bodo naslovili naslednje predloge: K večjemu obsegu prostega časa naj pripomorejo manj zahtevni in manj obsežni učni načrti. Država naj poskrbi, da bosta učni proces in preverjanje znanja urejena preprosteje, odpravi pa naj tudi točkovni sistem. Znanje naj se bolj približa življenju.

Država naj tudi pripomore k temu, da bi imeli starši za otroke več časa. Štipendije, ki jih zagotavlja, naj dijakom in študentom ne omogočajo le golega

preživetja, temveč tudi kakovostno preživljanje prostega časa.

Učenci so imeli pripravljenih še nekaj aktualnih vprašanj, katerih pa se žal niso dotaknili. Ostala bodo odprta, nanje pa bo morda odgovoril nacionalni otroški parlament, na katerega bodo posredovana preko naše izvoljene predstavnice Nike Halas.

Tamara Oražem
Foto Marinka Mate

"Eko šola kot način življenja"

je evropski projekt, ki se je pričel leta 1987 na Danskem. V Sloveniji pa leta 1996, tako da poteka že šesto šolsko leto. Projekt spodbuja zavest o spremembi načina življenja - o zmanjševanju nes pametne in brezbrizne porabe in s tem povezano ozaveščanje ter osveščanje o varovanju okolja in ohranjanju narave. Eko šola vsakomur daje možnost za pridobitev znanja, vrednot, stališč in osebne zavzetosti za varovanje in izboljšanje razmer v okolju.

Osnovna šola Dr. Franceta Prešerna Ribnica je že peto leto vključena v mednarodni projekt EKO ŠOLA kot način življenja.

CILJI naše EKO ŠOLE SO:

- seznaniti učence z naravo in jim dati znanje, potrebno za razumevanje narave,
- osveščati učence o pomembnosti varovanja okolja,
- povečati zavest o pomenu raznovrstnosti narave,

- ponuditi vsakemu posamezniku možnost pridobivanja vrednot in ga vzgajati k prizadevanju za zavarovanje in izboljšanje razmer v okolju,
- zaščititi duševno zdravje in izboljšati kvaliteto življenja.

Eko šola deluje po mednarodnih kriterijih. Če šola izpolnjuje te kriterije, prejme EKO ZASTAVO, ki je najvišje motivacijsko sredstvo šole. Zastava plapolja pred šolo toliko časa, dokler šola deluje po kriterijih eko šole. Ko jih ne izpolnjuje več, se zastava šoli odvzame. Naša šola je dobitnik eko zastave.

Tudi v tem šolskem letu se bomo trudili, da bomo zastavo obdržali. Program dejavnosti od 1. do 8. razreda za letošnje šolsko leto je zopet pester in bogat.

Učenci na razredni stopnji bodo predvsem skrbeli za urejenost svojih učilnic in okolice šole, za svoje zdravje in dobro počuteje ter za dobre medsebojne odnose. Zbirali bodo odpadne materiale in jih

ponovno uporabili za likovne namene. Skrbeli bodo za varčno porabo energije.

Sodelovali bodo na likovnih in literarnih natečajih. Učenci predmetne stopnje bodo poleg že naštetega poglobljali svoje znanje o naravi, sodelovali pri projektih in raziskovalnih nalogah.

Vsebine se izvajajo med poukom v okviru učnih načrtov in predmetnika, v razširjenem programu v obliki interesnih dejavnosti, dodatnega pouka in večdnevni dejavnosti.

Koordinator eko šole: Olga Černe

Šola v naravi BOHINJ 2001

Sedmošolci OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica so tudi letos preživeli šolo v naravi, ki smo jo organizirali in izpeljali v centru za šolske in obšolske dejavnosti (CŠOD) v Bohinju od 5. do 9. novembra. Tja je odšlo 28 učencev iz dveh razredov ter dva učitelja. Nastanili smo se v CŠOD, v prijetni vasi Ribčev Laz blizu Bohinjske Bistrice, kjer smo preživeli zelo prijetnih pet dni.

lokom), športno plezanje na naravni in umetni steni (spoznali so plezalno opremo, ki se uporablja za plezanje na naravni steni), pohodništvo, namizni tenis, igre z žogo (odbojka, košarka, mali nogomet), hoja s hoduljami.

Poleg športnega udejstvovanja smo pripravili tudi pouk spoznanja geografskih in zgodovinskih značilnosti Bohinja z njegovo okolico, ogled Slapa Savice, zgodovinski opis Triglavskega narodnega parka in njegov pomen pri nas in v svetu. Učenci so spoznali bistvene značilnosti iglastih in listnatih gozdov ter njihovo onesnaženost s pomočjo lišajev, onesnaženost zraka in varstvo pred onesnaževan-

Šola v naravi spada v vzgojno-izobraževalni program, ki temelji na tem, da učenci za nekaj časa odidejo v primeren kraj, kjer nadaljujejo z zamišljenim vzgojno-izobraževalnim delom oz. programom.

Učenci so bili razdeljeni v dve skupini. Srečali so se s športnimi vsebinami, kot so: kanuizem (učili so se veslanja z velikimi in malimi kanuji po Bohinjskem jezeru), lokostrelstvo (spoznali in naučili so se pravilne tehnike držanja in streljanja z športnim

jem in kako človek spreminja naravno okolje. Imeli so orientacijo v naravi z uporabo kompasa in zemljevida, učili pa so se tudi, kako se vežejo vozli, pisali so razglednice in vsakodnevno tudi svoj dnevnik, v katerega so zapisovali svoje utrinke dneva.

Da pa so jim dnevi lepo minili, smo poskrbeli tudi s kulturnimi, zabavnimi in družabnimi dejavnostmi, ki so potekale ob večerih. S predavanjem enega od učiteljev, ki so pomagali pri izpeljavi šole v naravi, smo spoznali tudi Ameriko, ki smo si jo lahko

poblíže ogledali s pomočjo diapozitivov. Podrobneje smo spoznali vesolje, imeli veliko družabnih in zabavnih iger, plesni večer in zaključni večer s podelitvijo diplom.

Učenci sami imajo največ zaslug, da je vse potekalo od začetka do konca tako, kot smo si zastavili s pomočjo vzgojnih vsebin: navajanje na osebno higieno, kulturno prehranjevanje, pripravljanje in pospravljanje pribora pri zajtrku, malici, kosilu in večerji, pospravljanje in ocenjevanje sob, prilaganje na samostojnost, spoštovanje dnevnega in hišnega reda. Vsi učenci so bili zelo prizadrevni. Videlo se je, da jih vsebine zelo zanimajo, saj so pri pouku ves čas aktivno sodelovali z različnimi vprašanji, nobena stvar jim ni bila odveč, kar se je lepo videlo, saj so v svoje delo vložili veliko truda. Mislimo, da je tudi ta oblika pouka v veliko pomoč pri otrokovem razvoju.

Veliko zaslug za natančno izpeljano šolo v naravi v vzgojno-izobraževalnem smislu pa imajo tudi vsi učitelji, ki so v tem centru (CŠOD) zaposleni in so izvajalci tega programa, saj so bili vsi učenci z njimi izredno zadovoljni.

Marsikdo šolo v naravi ocenjuje kot kratkotrajno, predvsem športno usmerjeno dejavnost. Ker je današnji tempo življenja zelo podvržen sodobni tehnologiji (TV-ekrani, videorekorderji, računalniki...), katerim so učenci hočeš ali nočeš vse bolj podvrženi, se v šoli v naravi vsaj za nekaj časa iz te naglice umaknejo. Saj jim tu prosti čas ne krajšajo filmi ali kakšne računalniške igrice, temveč jim čas mineva v skupnem druženju ter spoznavanju učencev tudi iz drugega razreda, ki jih v šoli nimajo priložnosti bližje spoznati. Saj je šola v naravi tista, ki lahko zbliža učenca, da postaneta res prava prijatelja in ne samo sošolca, ki skupaj grejeta šolske klopi. Otroci so v šoli v naravi srečni, spoznavajo veliko vsebin, s katerimi se srečajo prvič, in organizirano preživljajo prosti čas.

Da pa je bilo res vse idilično, je poskrbela tudi narava, saj nam je za zadnji dan postregla s prvim snegom. Tega so učenci takoj izkoristili za svoje zimske radosti, ki jih sneg nedvomno nudi. Spoznali pa so tudi tekmovanje trojk na smučeh, ki je bilo za učence novo doživetje, s katerim se je velika večina srečala prvič.

Učitelji smo prepričani, da je šola v naravi dragocena in dolgoročna naložba za otrokovo zdravo življenje.

Vodja ŠvN
prof. Mateja Lesar Rus
prof. Tadej Levstek

NA SEJMU "NARAVA-ZDRAVJE"

Letošnji sejem Narava-zdravje je bil od 16. do 21. 10. na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Šole, ki so vključene v projekt EKO šola kot način življenja, so imele priložnost sodelovati na EKO BAZARJU. To priložnost smo izkoristili tudi v šoli Dolenja vas in se predstavili s projektom Mi z naravo, narava z nami, ki smo ga izvedli lansko šolsko leto.

V njem smo obdelali problematiko plastenk in tetrapaka. Obiskovalci sejma so si lahko ogledali celotno zasnovano našega projekta, plakatne in likovne izdelke učencev, šolsko glasilo in seveda plastenko velikanko, ki nas opozarja na neodgo-

vorno ravnanje človeka do narave in ponazarja tedensko porabo plastenk. Delegaciji naše šole sta si ogledali celoten sejem in navezali stike z nekaterimi Eko šolami.

O nadaljnjem delu smo se posvetovali z nacionalno koordinatorico Eko šol v Sloveniji. Prisotnost šole Dolenja vas na tako odmevni prireditvi nas obvezuje k še kvalitetnejšemu delu in skrbi za ohranjanje narave.

Sonja Pogorelec
Foto Valerija Lubej

Fran Jaklič - Podgoričan in njegova povest ZADNJA NA GRMADI XII. del

Rajhovka je bila naslednje dni precej nasajena. No, kaj takega! Vsi so se ji rogali, dekle pa privoščile. Kar skriti niso mogle posmehljivih pomenkov. In to jo je kajpak jezilo, da je kar pihala okrog sebe. Preziranje Krzničevo in javno ponižanje jo je peklo; in kako jo je grizel domislek tistega Martinka Bolha z Griča, tistega štrameta!

"On mi ga je poslal, on, Krznič, si je ponavljala stokrat vsako uro. "Čak!"

Vsi, ki so prihajali čez most, pa naj so prihajali od Bajt in Gotenice, od Kočevja in hrvaške strani, pa naj so prihajali po dolini ali iz bližnjih vasi, vsi so se ji dobrikali in sladkali in se niso odmikali, če je kdaj h komu tesno prisledla...

"Samo ta Krznič! Ta! Ta! Uh!

Sovraštvo in maščevanje se je nabiralo v njenem srcu.

Kako naj izbriše osramočenje! Premišljevala je in nemirno snovala vsemogoče načrte, s katerimi bi Krzniča premagala in se maščevala.

"Krznič! Krznič!"

Za Martinka Bolha je imela pripravljeno še eno krepko broco s peto, ako bi prišel blizu in bi se zopet smukal okoli nje, toda Krznič? Brhka vdovica je sedaj spoznala, da je Krzniča rajši videla kakor koga drugega njegovega spola. Ni se ozirala samo z enim očesom za njim, temveč z vsem obrazom, z vsem srcem je hrepenela po njem in se ozirala za njim kakor roža za solncem. Moških ji ni manjkalo, toda šele sedaj se je prav zavedela, kako ima Krzniča rada in kako dolgo že. Vselej se ga je razveselila, kadar je prišel v gostilno, in tedaj, ko je Krznič ob toplih poletnih dnevih zažgal ožago in noč in dan sedel ob ognjišču?

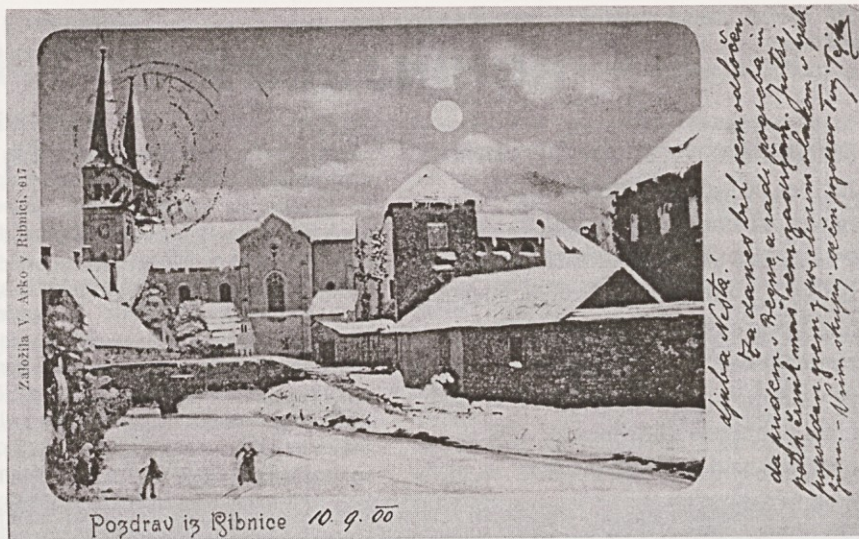
4. Judeževi groši

Ali ni takrat gledala skozi okno in hodila postajat pred hišo, da ga je imela v očeh in ako je utegnila, ali ni šla tja do ožage vprašat ga, ako se lonci lepo kuhajo in kdaj bo zaprl ožago. Celo zvečer, v trdi noči, preden je šla spat, ali ni šla tja k ožagi, kjer je v svitu ognja žarel Gregorjev obraz, kjer je Gregor sedel na kladi, opiral roko na kolena in podpiral glavo ter zamišljeno računal, koliko mu bo vrgla ožaga, ako bo posoda prav ožgana. Tedaj je kajpada mislil na ženo in otroke, za katere se trudi in muči. Da, takrat se je tudi ona usela pred ožago, ako ni bilo drugih vasovalcev, in ga gledala. Všeč ji je bil in pogovarjati se je znal o kupčiji in o novcih, o resnih in šaljivih stvareh. Rada ga je poslušala in nič ni bilo hudega. Vedela je itak, da ni sam. In če je prišel Gregor za trenutek v gostilno izpit merico vina, tedaj je šla kar sama v hram po vino, mu je natočila in želela:

"Bog ti ga blagoslovi!" Pa Gregor še sesti ni utegnil, da mu ne zamre ogenj v ožagi in bi bilo vse delo zastoj. Zato ga ni ustavila. Kadar se je pa vračal s semnja ali pa s kupčevanja po Krajini in tam čez, se je pa že nekoliko dlje ustavil, da se je pokrepčal in odpočil. Takrat se je rad pomudil in tudi plačal, da je še kdo pil poleg njega in mu delal družično.

Rajhovka se je dostikrat sama sebi nasmejala, ko jo je obšla misel: "Tega bi pa vzela, tega, ako bi bil prost."

Potem je pa pristavila: "Kako sem neumna! Saj jo že ima!" Tisti trenutek na veliki ponedeljek zvečer, ob mračnem svi-

Dopisnica iz leta 1900

Izteka se leto 2001...

V letu 2001 je Muzej Miklova hiša zakorakal zelo samozavestno, saj je v preteklem letu z dvema zelo odmevnima razstavama (začasna razstava Ribnica in njeno šolstvo v času Prešerna, in stalna razstava V Ameriko) požel veliko pohval in s tem usmeril nase tudi splošno medijsko pozornost.

Če potegnem črto o delu muzeja skozi celo leto, opazim, da se je delalo in naredilo še ogromno drugih stvari, ki jih nismo niti najmanj planirali. Pa pogledajmo na hitro:

odkupili smo kovačijo na Gorenjski cesti. Ko bo obnovljena, bo sama po sebi spomenik, ki bo opominjal obiskovalce, da Ribnica ni živela zgolj in samo od suhe robe, pač pa so bile tu zelo razvite tudi druge obrtne dejavnosti, med njimi tudi kovaštvo.

Nataša Podboj nam je ponudila, da lahko prevzamemo določene predmete iz Cenetove hiše. Seveda smo bili kot muzej, ki zbira vse, kar je povezano z Ribnico in Ribničani ter Ribniško dolino nasploh, navdušeni. Cenetova hiša je bila od nekdaj pomembna stavba v trgu. Cenetovi so spremljali izza svojega točilnega pulta različne tokove, ki so se križali preko naše dežele, in vetrove, ki so pometali za njimi.

Naša arhivska zbirka predmetov je s tem bogatejša za pomembne materialne vire.

Ker nismo imeli namena letos postavljati nobene nove razstave, smo sklenili, da si razstava Janka Trošta "Suha roba in lončarstvo" zasluži po štiridesetih letih svoje postavitve prenovo.

In tako se je zgodilo. Pohvale, ki smo jih bili deležni ob obnovljeni razstavi, so samo dokaz, da smo se pravilno odločili. Povpraševanje po ogledu razstave je bilo veliko, prav tako pa sta na velik odziv naleteli tudi ostali stalni postavitvi; lansko leto postavljena razstava na to temo prva v Sloveniji, razstava o izseljencih "V Ameriko!" ter razstava "Po arheoloških sledeh".

Naročene skupine za ogled muzeja so stalnica, veliko pa je bilo letos posameznikov, ki so se v Ribnici ustavili po naključju ali pa z namenom, da si ogledajo kraj in so se zaradi ukaželjnosti, da bi ga bolje spoznali, ustavili tudi v muzeju.

Seveda obiskovalcev ne moremo primerjati z muzejem, katerega število obiskovalcev letno doseže 50.000. Saj pri nas za reklamo in na sploh za prezentacijo muzeja ne skrbimo toliko kot tam, seveda pa se za vsem tem tako kot vedno skriva denar. Muzeji, ki jih financira država, si to veliko lažje privoščijo kot mi.

Kljub vsemu gremo naprej in potegnemo iz tega, kar imamo, največ. Če nimamo denarja, imamo pa ljubezen do tega, kar delamo, in cilje in želje, da te cilje dosežemo.

Med drugim smo se letos vestno udeleževali srečanj in sestankov v sklopu muzejskega društva. V Velenju je to leto potekalo zborovanje Slovenskega muzejskega društva, ki je praviloma na vsaki dve leti. Zbrali smo se predstavniki vseh muzejev iz celotne Slovenije.

Cilj teh srečanj je druženje in dodatno izobraževanje. Udeležba na takšnih sestankih je pomembna, tu dobiš cel kup novih informacij. Slaba stran tega je mogoče, da si naslednji teden tako navdušen ob vseh novih idejah, da si prepričan, kako boš naredil tako izvrstno razstavo, da jo bodo prihajali gledat od vsepovsod, potem pa pristaneš na realnih tleh. Verjemite, pristanek nikakor ni prijeten, to je ta slaba stran, a v vsaki slabi strani je tudi nekaj dobrega. Res je, ko se poberemo, vzamemo novo idejo, jo damo na žerjavico in jo skozi čas počasi kujemo kot železo in ko pride pravi čas, jo hitro serviramo v stilu "nič nas ne

more več presenetiti".

Taka srečanja pa niso pomembna samo zaradi novih idej in znanj, pač pa tudi zato, ker se tam pojavijo kot predstavniki Muzeja iz Ribnice. S tem predstaviš svoj muzej in ime kraja, ljudi, ki tu živijo.

Za objave člankov, v katerih se je in se še bo naš Muzej predstavljal širši javnosti, je skrbela kustosinja Viktorija Centa. Predstavila je zgodovino Muzeja v Ribnici v reviji Rast, v reviji Zgodovina v šoli je objavila članek Muzej Miklova hiša, sodelovala je pri razstavi Izseljenci v Muzeju novejšje zgodovine, s prispevkom o krošnjarijih bo članek o našem muzeju objavljen tudi v reviji GEA.

Problem, problem in še enkrat problem so naši depoji, ki jim v bistvu lahko rečemo brez kakršne koli slabe vesti kar skladišče za material. Depoji so prostor, kjer predmeti, ki jih muzej hrani, niso izpostavljeni vremenskim ali kakšnim drugim naravnim šokom (vročini, mrazu, vlagi, poplavi, požaru...). V Ribnici pa to ni tako.

V novem letu bi si med prvimi željami zaželela ravno vsaj delne rešitve tega problema.

Kako naj v enem dnevu napišem vse, kar se je dogajalo skozi celo leto? Prav gotovo sem marsikaj izpustila, nekako sem se naslanjala na neke smernice, ki smo jih zasledovali v letu, ki se izteka.

No, konec je čakanja na novo tisočletje, naslednje tisočletje ne bo več naše, to bodo težko pričakovali naši potomci čez dolgo dolgo časa. Kot ustanova, kakršna smo, pa moramo skrbeti ravno za to, da bo tudi tistim za nami kaj ostalo, če ne drugega, lep spomin. Ravno zaradi tega moramo vestno opravljati svoje delo, pripovedovanja iz roda v rod ne zdržijo tako dolgo.

Voščilnica za novo leto 1902

Kaj bomo počeli naslednje leto?

Razstave

- talna postavitev razstave "Kovaška delavnica"
- gostujoča razstava iz Bariloč, Argentina "Dr. Vojko Arko, alpinist in publicist"
- študijska razstava "Ribniške hiše"

Raziskovalno delo

- projekt "Zgodovina ribniškega gradu in znamenitih hiš ribniškega trga"
- "Dr. Franc Jaklič, biograf misijonarjev in svetnikov-110. letnica rojstva"

Pedagoško delo

- sodelovanje s krožki na OŠ Ribnica
- sodelovanje s SŠ Kočevje
- Poletni muzejski tabor za otroke

Dokumentacija in varstveno konzervatorsko delo

- urejanje pridobljenega gradiva, depoja, muzejske knjižnice, fototeke, hemeroteke.
- pridobivanje gradiva, izdajanje gradiva in svetovanje uporabnikom

Za zdaj naj bo dovolj, le v imenu Muzeja in v svojem imenu bi še vsem skupaj zaželela blagoslovljen božič in srečno novo leto.

Marina Gradišnik, ribniški Muzej

tu leščerb in lojevki ter ob močnem vinu je bila pa pozabila, da ima ženo, in si ga je zaželela.

Oh, kako jo je pahnil od sebe! Ali more biti ž njim še prijazna? Ali more spregovoriti še kdaj prijazno besedo? Ali more pozabiti osramočenje? Nikdar! Nikdar! Tako si je dopovedovala. A navzlic hudovanju je v njenem srcu hrepenenje po Gregurju postajalo vedno močnejše; vedno globokejšo korenino je gnalo, da jo je naposled kar prevzelo, da je pozabila na vse drugo in mislila samo, kako bi dobila Gregorja v oblast, najrajši za zmerom. Glas ji je včasih šepetal: "Ženo ima!"

S silo je hotela zadušiti zoprni glas, da bi je več ne opominjal in dramil. Tiste dni je najrajši posedala, podpirala glavo in premišljevala in v takem trenutku je bilo, ko se ji je nekaj posvetilo, da je dvignila glavo: "Ali ni pravil Gregor, da je njegova žena, tista starikava Lucija, coprnica?"

O, da! Sama je slišala, vsa hiša je slišala njegovo obdolžitev in zet Lucijin, ta Šobar, je še potrdil.

Vsi smo slišali! V ječah ribniškega gradu čakajo sodbe znane čarovnice, ki v hudičevi službi delajo nečast Bogu, ki jih morajo spraviti s pota, da ljudem ne bodo delale škode. In Lucija? Zakaj bi Lucija ne prišla na grmado, ko je vendar kakor priča njen mož in njen zet? Ali jo bo mož izročil pravici? Pa je pravil, da jo ima rad!

"Hahaha! Pravica naj se zgodi!"

Ob tem domisleku jo je obšlo prijetno čustvo. Krznič prost! Ali bi tudi potem tako osorno robantil, ako bi naslonila glavo na njegovo stran? He? "Pravica naj se zgodi!"

Kaj pa potem, ako Lucije, te coprnice, nihče ne izroči? Ali jo bo izročil mož? Ali zet? Dvom se ji je porajal v mislih. In tisti hudiček, ki ji je šepetal na ušesa, ji je kar velel: "Ti jo naznani! Ti sama!"

Kar strela se je ob tej grdi misli in se hotela premotiti z delom, z razgovorjanjem, da bi pregnala skušnjave in svoje misli naravnala kam drugam. Pa so se zopet povrnile in še hujše je tisti glas kar vpil: "Potem bo tvoj! Tvoj bo! Gregor bo tvoj! Spravi jo s potil!" "O strašne misli! Pravica bi se že zgodila tako. Pa, oh, ne, ne! Nikdar ne!" Pa je zopet vstalo hrepenenje. Oh, kako je koprnela za njim in tisti glas je zapvil, da ji je zvenelo po ušesih, da je vsa trepetala: "Sedaj je prilika! Sedaj je ura!"

Martinka se je komaj spominjala in je bila pozabila na prošnje popolnoma. Martinek Bolha je tiste dni po dogodku čepel v leseni bajti na Griču, tam nad Dolenjo vasjo, odkoder se tako lepo gleda doli na vas in preko nje po polju do Makoše in kočevskih selišč, na severno stran pa čez trg tja do Slemen, kjer stoji na najvišjem vrhu sivi ortneški grad. In lepa je Velika gora, s strmimi stenami na levi, in prijazna Mala gora, s cerkvijo sv. Ane na desni strani. Kamorkoli se ozre oko, se lahko napase ob prirodni lepoti krajine. Toda Martinek, ki je tolikokrat pomolil obezavano glavo skozi okno ali prišel se razgledovat na prag, ni tega nič opazil. Njegov pogled se je obračal tja doli na široko Ribensčico, na most, ki pelje čeznjo in na hišo onkraj mostu. Njegove oči in misli so bile tam pri "lepi Kočevarici". Ves srečen je bil, ako jo je videl, ko je prišla na prag se razkazovat v belem predpasniku, živopisani ruti okrog vratu in črnimi lasmi, nagromadenimi vrh glave. Huda je bila, to je res, toda rog na glavi se mu je sušil in zato ji je že odpustil. Sicer ga pa lepa, vendar osorna krčmarica ni več tako mikala. Eh, baba! Toda Martinek Bolha je imel sedem srebrnih grošev. Dva je bil sicer materi objubil; a se je potem spomnil, da ji bo prinašal od Krzniča črnega kruha in kislega mleka, kar je vendar dovolj za mater. Zato se je bil skesal. In tretji dan ni več strpel doma; vrgel je obezavo proč in šel doli, kjer se za groš kaj dobi.

Rajhovka ga izprva niti pogledala ni. Odslovila ga pa tudi ni, ker je vedela, da ima groš, in ona je tako rada videla, da se je vse, kar je bilo okroglo in imelo cvenk, zbiralo v njeni skrini. Preden je Martinek napravil polovico are, ki jo je bil dobil, je Rajhovka spregovorila ž njim tako, kakor se govori z gostom, ki rogovili po hiši in raztresa sitnosti. In s tem je odleglo Martinku in Rajhovki ter sta poslej občevala, kakor bi se med njima nič ne pripetilo.

Potem ko naj bi RK Inles - Riko po velikih finančnih in kadrovskih težavah le uspel prevetrirati svoje delo in vrste še pred začetkom lige, se je kristaliziral tudi odnos sponzorjev do same Športne zveze, katere del je. Svoj vrh je dosegel že julija, ko so na župana naslovili poziv, da izvede določene ukrepe. "Delo tajnika SZ je namreč zelo škodljivo in neprimerno," so zapisali trije podpisniki. Hkrati naj bi bilo tudi sodelovanje SZ neproduktivno, saj naj bi SZ klubu ne zagotovila niti tehnične niti dodatne finančne pomoči, kvečjemu naj bi v najtežjem času RK le ovirala pri reševanju iz krize.

Sledila je odpoved pogodbe financiranja SZ, ki jo je župan sprožil zato, "ker ne more odobravati postopkov SZ". Med temi je mišljeno tudi Hojčev pismo nemu od sponzorjev, ki ga je poslal že lanskega maja, v njem pa poziva J. Škrabca, da sam prevzame vodenje RK. Marjan Hojč, ki delo tajnika Športne zveze Ribnica opravlja že 14 let, naj bi tako postal sila sporna oseba, moteča predvsem za razvoj ribniškega rokometnega kluba, kot za zdaj kaže, pa naj bi bil tudi eden izmed glavnih povodov za to, da se je Športna zveza znašla v praznem prostoru, odrezana od proračunskega vira in prepuščena sama sebi.

ali več sponzorjev, je manj pomembno kot to, kakšen je njihov prispevek."

Zakaj ste se, kot tajnik kluba, sploh vpletali v razreševanje težav RK?

"Enaka kriza v RK se je zgodila v sezoni 1997/98, ko so bili v vodstvu isti ljudje kot danes. NO RK Ribnica je 2. 6. 1998 v poročilu zapisal, da je glavni vzrok finančne krize dolg glavnega sponzorja Inles Ribnica v višini 1,6 milijona SIT. NO Občine Ribnica je 08.06.1998 ugotovil, da vodstvo RK z denarjem ravna neodgovorno in negospodarno. Skupščina RK je dne 26.05.1998 izvolila tričlanski iniciativni od-

razumemo prav dobro, saj na takšno zainteresiranost gledamo kot na negativno. Drugače kot biti osebno zainteresiran tudi ni mogoče. Ne kot tajnik SZ, ne kot Marjan Hojč, ne kot oče treh sinov, ki (so) v klubu igrajo roket. Če je kdo mnenja, da je to možno izključiti in popolnoma neosebno gledati na kakršnokoli dejavnost, kjer so vključeni posameznikovi otroci, je to čista teorija. V praksi je takšno vedenje nemogoče. Kar pa zadeva moje reakcije, niso bile nikoli posledica reakcij pristranskega očeta, temveč rezultat moje osebnosti, ki ima na dogajanja pač svoj pogled in o ljudeh svoje mnenje."

Pogovor:

MARJAN HOJČ, tajnik Športne zveze Ribnica

Če sodimo po dopisovanjih, ki krožijo v javnosti, ste Vi glavni krivec za to, da je župan odpovedal najemno pogodbo SZ. Največkrat se namreč navaja Vaše ime.

Se Vam zdijo obtožbe sponzorjev in župana neutemeljene?

"Najprej moram povedati, da nisem noben krivec, saj mi nihče ni dokazal nobene krivde. Obtožbe t.i. sponzorjev pa se mi zdijo ne samo neutemeljene, ampak neresne in zavajajoče. V njih ni nobenih argumentov. Njihov edini argument je argument moči. Pač po sistemu: Ni kriv tisti, ki dela napake, kriv je tisti, ki na napake opozori.

Zakaj t.i. sponzorjev? Kako lahko nekdo navaja svoje osebno ime in se imenuje sponzor, če pa sponzorira (financira) dejavnost s sredstvi, katerih lastnike le zastopa!"

Sporno je Vaše pismo, ki ste ga sicer že pred več kot letom in pol naslovili na enega izmed sponzorjev. V njem ste J. Škrabca pozivali, da naj prevzame generalno sponzorstvo nad klubom in naj se klub nato preimenuje v RK Riko-hiše. "Prepričan sem, da je pred RK še lepa prihodnost, vendar ne z rušitelji kot sta Ambrožič in Mate," ste zapisali.

"Pred stavkom, ki ga navajate, sem napisal: 'Na Vas se obračam predvsem s prošnjo, da bi še naprej pomagali RK Ribnica. Po mojem mnenju bi bila daleč najboljša rešitev da prevzamete generalno sponzorstvo kluba in le-ta naj se preimenuje v RK RIKO-hiše.' V tem ne vidim, glede na deleže, ki sta jih takrat sponzorja dajala, nič spornega. Ali ima klub enega

bor, katerega vodenje sem na predlog takratnega predsednika prevzel jaz. Župan je takrat naslovil na skupščino dopis s kritično oceno delovanja vodstva kluba in predlagal, da se le-to do ureditve razmer ne razreši. Zakaj sem sprejel to funkcijo? Najbrž sem si delal utvare, da bom stvari lahko izboljšal. Kakorkoli, iniciativni odbor je uspel dolg zmanjšati in pripraviti skupščino 29.09.1998, kjer je bilo izvoljeno novo vodstvo. Sam nisem želel prevzeti nobene funkcije, na nagovarjanje predsednika pa pristal na članstvo v NO, kar pa ni vodilna, ampak nadzorna funkcija. Naslednja sezona je bila naravnost odlična, saj je med vodstvom, stroko, igralci in navijači vladalo izredno pozitivno vzdušje, tako da tudi uspeh ni izostal (uvrstitev v 1. A DRL). Težave pa so se začele s ponovnim prihodom v klub t.i. sponzorjev Ambrožiča in Mateja.

Z njima se je vrnilo negativistično vzdušje, aroganten, bahav in žaljiv odnos do ostalih dejavnikov v klubu, predvsem do igralcev. Pričela se je tudi finančna kriza. Glavni razlog je bila za klub izredno neugodna pogodba z INLES d.d., pogojevana z nerealno postavljenimi tekmovalnimi uspehi. Finančna kriza, verjetno pa še v večji meri zdravstvene težave (huda poškodba očesa), so bile vzrok, da je predsednik Orel 28.11.2000 odstopil. Nadaljnje dogajanje v klubu sem opisal v sestavku "Rešitelji in rušitelji RK" v prejšnji številki Rešeta v Pismih bralcev."

Ali je razlog za vpletanje tudi dejstvo, da so v klubu takrat še nastopali vsi vaši trije sinovi in ste bili zato osebno toliko bolj zainteresirani?

"Osebnostno zainteresiranost je nekaj, česar ljudje ne

Precej ljudi, ki ne izvirajo iz vpletene trojke - sponzorji, občina, SZ - pravi, da gre tu za "medosebna obračunavanja", ne pa za razreševanje dejanskih težav pri opravljanju dela. Gre res za kakšna osebna nesoglasja?

"Pri opravljanju dela naj bi se težave, ki ob tem nastajajo, reševale z dialogom vseh vpletenih strani. Upoštevala naj bi se različna mnenja, tudi takšna, ki nam niso najbolj všeč. Temu se v demokratičnem svetu ne reče osebno nesoglasje, temveč konfrontacija pogledov in (argumentiranih) mnenj, ki naj bi, če so ljudje strpni in pametni, pripeljali do pozitivnih rešitev. Diktat, ki je običajno na strani močnejšega, pa seveda pripelje do nesoglasij, katerih posledice so lahko seveda zelo različne (od majhnega prepira do vojn). Vse delovanje vodilnih na strani RK zelo malo spominja na dialog."

Ponagajali naj bi tudi pri registraciji RK. Če bi Upravna enota upoštevala Vašo pritožbo, bi se izbrisalo RK iz registra društev, to pa bi pomenilo tudi izločitev ekipe iz 1. lige.

"Najprej je treba povedati, da so t.i. sponzorji (ki so po 29.čl. Statuta RK tudi člani predsedstva) več kot 6 mesecev odlašali s sklicem skupščine, klub pa je bil brez predsednika in odredbodajalca. Ugotovitev NO RK so enostavno ignorirali, prav tako tudi določila statuta, predvsem 21. člen, ki govori o sklicu skupščine. Če je bila pritožba neumestna, potem bi se vpis zakonitega zastopnika opravil brez zadržkov. Izbris iz registra društev bi se lahko opravil šele, če bi bil klub več kot leto dni brez zastopnika, kar pa ni bilo odvisno od mene in moje pritožbe."

Bili ste tudi v nadzornem odboru RK. Kako je mogoče, da ste prevzeli članstvo, ko pa ste bili kratki oče sinov, ki so igrali v samem klubu, pa še tajnik ŠZ?

"Članstvo v NO RK sem prevzel na predlog takratnega predsednika, odklonil pa sem neko drugo operativno funkcijo. Vloga NO je zgolj nadzorovati delo, predvsem finančno. Kar se pa nanaša na vlogo otrok in staršev, velikokrat v življenju naletimo drug na drugega tudi izven te vloge. Tudi učitelji, ki je v razred dobil svojega otroka, naprej opravljajo svoje delo. Tako da takšni očitki ne vzdržijo nobenih argumentov."

Vaše obtožbe v dopisih so zelo konkretne in zelo resne, saj celo trdite, da v dokumentih obstaja dovolj elementov za kazensko odgovornost posameznikov v vodstvu rokometnega kluba. Tudi Vi ste bili član RK, kako da niste na nepravilno delovanje opozorili že prej?

"Ravno to, da sem na nepravilnosti opozarjal, naj bi bil glavni razlog obtožb zoper mene. Glede odgovornosti posameznikov v RK pa sem mnenja, da v poročilu NO Občine Ribnica ti elementi obstajajo."

Če bo res prišlo do odpovedi najemne pogodbe ŠZ, naj bi klubi in društva finančno sploh ne utrpeli nikakršne škode, se govori. Denar naj bi dobivali neposredno iz občinskega proračuna in bili deležniki še tistih 17%, ki jih je do sedaj razdeljevala ŠZ.

"Enostransko odpoved pogodbe in brez krivdnih razlogov je župan že podal 13. 7.2001. Omenjena pogodba je bila sklenjena 03.10.2000, pred podpisom pa je imela ŠZ kar nekaj pripomb, ki jih župan ni upošteval. Zaradi nadaljnega financiranja smo pogodbo vseeno podpisali, moram pa povedati, da primerljive občine obljublanske regije (Kamnik, Domžale, Grosuplje, Kočevje) v svojih pogodbah nimajo člena o enostranski odpovedi pogodbe brez razloga. V veljavi pa sta tudi Pravilnik za vrednotenje športnih programov v občini Ribnica, ki opredeljuje financiranje ŠZ, in Pogodba o upravljanju in skupni uporabi ŠCR, ki opredeljuje upravljanje ŠCR, ki bi ju moral občinski svet pred uveljavitvijo prekinitve pogodbe spremeniti. Zato je pravna veljavnost odpovedi sporna. Sam upam, da bodo občinski svetniki sprejeli odločitev, ki bo v korist športa in na osnovi argumentov."

Glede 17 %, ki jih društva združujejo v Sklad za razvoj športa, moram povedati, da se je za obstoj tega sklada najbolj zavzemal prav predstavnik RK, sam pa sem mnenja, da bi ga lahko zmanjšali na 5-10 % za res nujno potrebno pomoč društvom. Res pa je, da so bile sredstev iz Sklada deležna vsa društva."

Bi ŠZ lahko preživela brez proračunskega denarja?

"ŠZ je že do sedaj za svoje preživetje sama pridobila kar precejšen delež sredstev: iz občinskega proračuna dobimo letno 7 milijonov SIT, prav toliko jih pridobimo z lastno dejavnostjo."

Kaj naj bi bila sploh še njena vloga, če bi izgubila tisto osnovno - povezovanje in organizacija športa v občini?

"Vedno obstaja vprašanje, ali določeno institucijo potrebujemo ali ne. Analogno temu, ali potrebujemo ŠZ, je potem tudi vprašanje, ali potrebujemo občino in nazadnje celo državo. Vse človekovo delovanje mora biti na nek način urejeno."

V Sloveniji obstaja 62 ŠZ. Vsaka UE jo ima. Obstoj teh zvez je utemeljen iz različnih vidikov, prav tako tudi obstoj ŠZ Ribnica. Zmotno je prepričanje, da bodo z ukinitvijo ŠZ prihranjena kakršnakoli sredstva. ŠZ nihče ne more vzeti osnovne vloge - ukinejo jo lahko le njeni ustanovitelji, to pa so športni klubi in društva. Seveda pa ji občinski svet lahko ukine financiranje.

Še vedno pa ji po Pogodbi o upravljanju ŠCR ostane možnost trženja."

Precej skeptični ste tudi do obnove dvorane. Pričakovalo bi se, da se je boste kot tajnik ŠZ veselili, saj naj bi pripomogla k boljšim delovnim pogojem društev in klubov, morda pa tudi k bolj celovitemu trženju le-te. Kakšne zadržke imate in zakaj?

"Kar zadeva obnovo Športnega centra Ribnica kot takšnega, nisem prav nič skeptičen."

To je nujno in sem takrat, ko smo se o tem dogovarjali še skupaj z investorjem, namero navdušeno pozdravil. Sem pa postal skeptičen do tega, kar je iz te namere pozneje nastalo: izjemno velik in drag projekt z zelo malo koristnimi površinami za šport in športno vzgojo. Mislim, da bi morala ŠZ in (športna) javnost pri idejnih načrtih tvorno sodelovati, pa je bila (razen prvega sestanka) iz tega popolnoma izločena. Osebnostno resnično dvomim, ali potrebujemo peti največji tovrstni objekt v Sloveniji."

Po drugi strani se ŠZ in neposredno verjetno tudi Vas, saj ste edini funkcionar, ki je poklicno zaposlen v ŠZ, krivi za dosedanje "slabo vzdrževanje objektov".

Kdo je odločal o vzdrževanju in predlagal nujne posege?

"Vzdrževanje objektov je takšno, kakršni so pogoji za vzdrževanje. Dvorana v ŠCR je stara 25 let, njena amortizacija je potekla že pred petimi leti. Dvorana je zasedena vsak dan od osme ure zjutraj do enajste ure zvečer, zato ima osebje, ki jo čisti, bistveno težje pogoje za delo in ga glede na to opravlja več kot zadovoljivo. Sredstva, ki jih pridobimo z lastno dejavnostjo, vlagamo nazaj v objekte, vendar to zadostuje le za nujno vzdrževanje."

Športna zveza Vam stoji ob strani, če sodimo po izjavi za javnost. Če se bo odpoved pogodbe 13. 1. 2002 realizirala, pa se bo način dela ŠZ, kolikor bo ostala, krepko spremenil. Ste že kaj razmišljali o tem, kako bi se lahko ŠZ samostojno postavila na noge in kakšna bi bila morebiti Vaša vloga v njej?

"ŠZ je že zdaj samostojna zveza 18 društev z več kot 2000 člani. Menim, da se v pravni državi ne more zgoditi, da se zaradi posameznika (tajnika ŠZ) ukine institucija (ŠZ)."

Kar pa se nanaša na mojo vlogo, morda le besede: "TUDI TO BO MINILO!"

Tekst in foto Alenka Pahljue

VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO

Komaj smo se vrnili iz šole v naravi, že smo stali pred novo, zahtevno nalogo - usposobiti učence-četrtšolce za varno vožnjo s kolesom in jih naučiti poznavanja prometnih znakov in predpisov. Kot vsako leto, tudi letos ogromno dela in skrbi za učiteljice, ki poučujejo 4. razred.

Na 1. roditeljskem sestanku sem vse starše seznanila s programom prometne vzgoje, prometne varnosti, projektom: Vsi na kolo za zdravo telo in z opravljanjem kolesarskih izpitov.

Starši so letos (prvič) podpisali tudi izjave, da se strinjajo s projektom oziroma z vožnjo po prometnih površinah. Nekateri so nam bili pripravljene tudi pomagati.

Letos je bilo v projekt vključenih 114 četrtošolcev. Kolesarski izpit pa je v 1. roku opravilo 105 učencev, (18.10.2001 pa še preostali učenci). Projekt je potekal v dveh delih: teoretično in praktično. Trajal je skoraj štiri tedne. V tem času smo opravili tudi preizkus spretnostne vožnje na poligonu. V času od prvega do devetega oktobra pa smo v popoldanskem času opravljali praktično vožnjo po prometnih površinah.

Pouk, ki je bil v celoti prilagojen projektu, je bil obarvan tudi z ekološkimi vsebinami.

Tudi letos smo za sodelovanje prosili nekaj zunanjih sodelavcev in vsi so se povabilu prijazno odzvali.

Pohvalo zaslužijo:

- POLICIJSKA POSTAJA RIBNICA za večletno požrtvovalno delo in strokovno pomoč,
- gospod ANDREJ KLEMENC za čudovito predavanje o razvoju koles in kolesarstva,
- AVTO ŠOLA HERBY oz. gospod BOŠTJAN OBLAK za strokovno pripravljeno učno uvo z avdiovizualnimi sredstvi,
- gospod MILAN ČIROVIČ za postavljanje poligona spretnostne vožnje,
- gospod LADO MATE za gradivo,
- UČENCI PROMETNEGA KROŽKA,
- gospod MARKO ČAMPA za ocenjevanje praktične vožnje,
- SKRBNI STARŠI, ki so bili pripravljene v popoldanskem času nuditi pomoč na križiščih: ANDREJ KLEMENC, TOMAŽ KUMELJ, TATJANA BATINIČ, BOJAN DROBNIČ, MARIJA AHČIN, JANEZ MATE, DUŠA ČEŠAREK, MARKO ILC, LUDVIK PINTAR, MIRAN MATE, MIJA KOZINA, ANICA MIHELIC, DARJA BUT, BARBARA ANDOLJŠEK, MARKO BARUKČIČ in MARKO PUTRE.

Vsi so po svojih močeh prispevali k učinkovitejšemu in strokovnemu delu ter varnosti otrok.

Pohvalila bi vse sodelavke, učiteljice 4. razreda, gospe ALENKO TANKO, BRANKO LOVŠIN, OLGO ŠTEFANIČ in BERNARDO BENČINA.

Za izdelavo in izvedbo projekta je bilo potrebno veliko dela, tudi dodatnega, požrtvovalnosti in samoiniciative. Velika naloga in skrb je prevzeti odgovornost za 114 otrok, vključenih v promet. To je delo, ki ga je vredno ceniti, opravljena pot, po kateri stopajo naši in vaši otroci dan za dnem.

Naj vam bo vsem v zahvalo misel:

... IN NI POTI, KI BI NE PUSTILA SLEDI...

Vodja projekta
Moja Jelušič

ŠPORTNI UTRINKI

INOVATIVEN ŠPORT: SKATEBOARDING

Bolj kot nerganje nad njim bi bil v Ribnici dobrodošel skatepark

Smo povsod okoli vas, vsi nas poznate. Nekateri na nas gledate prizanesljivo, nekatere vse to moti, drugi pa se sploh ne ozirate na to. Smo skaterji.

Rad bi vam malo zbistril pogled, ker menim, da vse preveč ljudi tega športa ne pozna dovolj dobro in ga vse prevečkrat povezuje z alkoholom in drogo.

Skateboarding je individualen šport, ki ne pozna trenerjev in obveznih treningov. Vse je odvisno od tebe-posameznika. V bistvu je to način življenja, ki posamezniku preko njegove deske omogoča neizmerno svobodo. Prej kot šport bi skateboarding označil kot umetnost, skaterja pa kot umetnika, ki s svojim početjem zadovoljuje svoja duša in telo. Vem, da me večina morda ne razume. Da ne more razumeti, kako je lahko nekemu v užitek skakanje z lesom na štirih kolesčkih. Vendar se tudi sam sprašujem, če se že spuščamo v podrobnosti, kje je smisel teka dvaindvajsetih igralcev za eno žogo ali pa osvajanje osemstisočmetrskih gor brez kisika. Srečo imam, da živim v svobodni družbi in si lahko sam izberem šport, ki mi je všeč. Izbral sem skateboarding, ne glede na to, da v Ribnici sam še z nekaj prijatelji orjem ledino na tem področju.

V skateboard elementu Jaka Henigman - Kickflip

SKATEBOARD

V Ribnici je veliko talentiranih skaterjev, vendar pri nas miselnost ljudi na žalost še ni prišla do te stopnje, da bi ta šport podpirali. Obratno, večina ljudi ga zatira. Zato so tudi še tako talentirani mulci, bodisi zaradi financ ali pa česa drugega počasi izgubili zanimanje zanj. Vendar vem, da pravi skater nikoli ne "umre", morda se le potuhne in čez čas zopet pride na plan. Verjamem, da bo tako tudi pri nas. Vendar brez pomoči koga drugega ne bo šlo. Če smo čisto pošteni, v Ribnici ni skoraj več mesta, kjer bi se dalo skej-tat. Zato se kakšnega asfaltnege fleka ali pa skateparka ne bi nihče branil.

Saj vem, da so to le moje utvare in sanje, vendar se nikoli ne ve. Morda jih pa kdo usliši?

Upam, da si je vsaj kdo ustvaril mnenje o skaterjih in se naučil ločiti med skaterjem, ki dejansko skejta, in pozerjem, kateremu je deska le lepotni okrask.

Skateboarding bo v Ribnici ostal. Prav je, da smo mladi inovativni in svojo kreativnost izražamo tudi na nekoliko drugačen, samosvoji način, ki ne vključuje droge.

Jure Henigman-Čuri

4. RIBNIŠKI TEK

Minilo je leto in triatlonci Triatlonskega kluba Ribnica smo organizirali sedaj že 4. ribniški tek, ki je bil na nedeljo, 14. oktobra v Ribnici, saj je potekal v okviru občinskega praznika. Za razliko od poprejšnjih let smo celotno dogajanje postavili v ribniški grad, to pa predvsem zato, da bi bili bolj opazni v očeh ribniških občanov. Na tek je prišlo skupaj z mlajšimi starostnimi kategorijami preko 80 tekmovalcev iz celotne Slovenije. Žal pa smo na startu pogrešali Ribničane, ki so imeli poleg vseh kategorij tudi svojo, tako imenovano kategorijo občana Ribnice. Nič hudega, drugo leto bo zopet možnost. Upam, da je ne boste izpustili, da se boste preizkusili na 10 km dolgem Ribniškem teku. Za mlajše starostne kategorije je bil organiziran tek na 2 km. Udeležilo se ga je kar lepo število mladih, ki pa se niso nič manj zagrizeno kot njihovi starejši kolegi podali na 2 km dolgo preizkušnjo.

Rezultati teka (absolutno) na 10 km: moški:

1. Damijan Kromar,
2. Gašper Novak,
3. Boštjan Žerjav.

ženske:

1. Metka Lindič,
2. Jerica Novak,
3. Azira Stražinc.

Rezultati teka (absolutno) na 2 km: moški:

1. Bojan Cebin,
2. Simon Pogorelec,
3. Simon Brezovar.

Start kadetov uspel!

ženske:

1. Maša Ceglar,
2. Neža Bregar,
3. Anja Kožar.

Na koncu pa seveda zahvala vsem sponzorjem: podjetju Riko hiše, Športni zvezi Ribnica, Red Bull, pizzeriji Harlekin, frizerstvu Adonis, podjetju Fragmat, restavraciji Krona, podjetju Radenska, Pivovarni Union, gradbenemu podjetju Gramiz, gostilni Pri Pildarju, Žitu Ljubl-

jana, Repro d.o.o. Ljubljana, frizerstvu Fantazija. Zahvala velja tudi županu Jožetu Tanku in predsedniku Športne zveze Ribnica Benjaminu Henigmanu za podelitev pokalov in priznanj.

Več o tekmih, popolni rezultati, slike na naši spletni strani www.Triatlon-klub-Ribnica.si.

Miloš Petelin
Foto Marko Burger

TEKI SO POGRELI HLADNE OKTOBRSE DNI

Zadnji trije oktobrski vikendi so bili tako za TŠD Grič kot za TK Ribnica tekaško zanimovani. Z udeležbo na treh tekaških prireditvah so si nekateri izmed nastopajočih povečali zbirko odličij, vsi pa izostrili svoje tekmovalne izkušnje in neformalno zaključili letošnji tekmovalni repertoar.

4. ribniški tek - "Ribnica 2001"

Drugo oktobrsko nedeljo je bil domači TK Ribnica gostitelj tekačev, ki so se iz ribniškega gradu podali na 2 oz. 10 km dolgo progo. Pot je tekače enajstih kategorij vodila proti Ugarju. Dopoldansko meglo je počasi, a vztrajno izpodirvalo sonce, ko so na grajsko dvorišče skozi cilj pritekli prvi izmed 34 fantov in deklet - kadetov in mlajših mladincev. Kot se za prireditev spodobi, so svojo pripravljenost potrdili s tremi prvimi mesti. TŠD Grič se je prav tako veselil prvega mesta Urše Oražem med mlajšimi mladinkami, 2. in 3. mesta Alberta Pelaja in Lovra Oražma med starejšimi osnovnošolci ter 3. mesta Linde Pelaj in Nejca Henigmama med mlajšimi osnovnošolci.

"Kros Dela" v Murski Soboti - 21. oktober 2001

"Slovenija v malem" - bi lahko poimenovali razigrano družino, ki se je tistega jutra zbrala na športnem stadionu prekmurske prestolnice. 36. kros Dela - kot ena najpomembnejših tekaških prireditev v Sloveniji - je namreč poleg obračunov med posamezniki pomenil tudi tekmovalje slovenskih občin. Ribniško mladino so v skladu z dogovorom na občinski SZ zastopali člani TK Ribnica in TŠD Grič, ki so v razmakih nekaj minut startali v svojih kategorijah. Množičnost prireditve najraje ponazorimo s podatkom, da je v posamezni kategoriji mlajših in starejših mladincev ter osnovnošolcev v 4 skupinah obeh spolov startalo tudi nad 65 tekačev. Ravno številčnost je v povezavi z manj izkušnjami in pripravljenostjo nastopajočih. Kljub vsemu pa je tudi najbolj optimistična pričakovanja izpolnil Bojan Cebin, ki je med mlajšimi mladinci dosegel 2. mesto. Vsekakor je bil lep dosežek tudi 8. mesto Simona Pogorelca. Ostali, ki so zastopali "ribniške barve", so se uvrstili med 20. in 30. mestom. TŠD-jevci so Mursko Soboto zapustili obogateni za dragoceno izkušnjo o velikem pomenu pravilnega načina starta na množičnih tekih.

TRIATLON

6. Ljubljanski maraton - 28.10.2001

Idealna priložnost za preizkus novo pridobljenega znanja je bila največja tekaška prireditev v Sloveniji - Ljubljanski maraton. Zase in za svojo osnovno šolo so se trudili in dosegli naslednje rezultate:

Linda Pelaj (OŽ2)

- 13. mesto (med 105 nastopajočimi)

Andrej Pucelj (OM2)

- 3. mesto (med 132 nastopajočimi)

Simon Pogorelec (OM1)

- 8. mesto

Albert Pelaj (OM1)

- 12. mesto

Tadej Oswald (OM1)

- 13. mesto

Lovro Oražem (OM1)

- 19. mesto

Gregor Merhar (OM1)

- 59. mesto (vsi med 108 nastopajočimi)

Številčno torej ribniška osnovna šola v Ljubljani ni bila ravno močna, je pa zato toliko prijetnejši občutek listanja po objavljenih doseženih rezultatih, saj se poleg imen tekmovalcev izpisana OŠ Dr. Franceta Prešerna pojavlja le na prvih straneh seznamov.

O. Pelaj

PLAVALNI KLUB ZADOVOLJEN Z VELIKIM ODZIVOM OTROK

V petih programih se bo letos izpopolnjevalo 121 otrok

Niso samo otroci ribniške osnovne šole tiste, ki so se množično odločili iti na plavalno opismenjevanje, čeprav jih je med vsemi petimi šolami in vrtci največ, kar 59.

Pričakovani odziv je po mnenju Draga Marjanoviča tudi iz nam najbližjih šol: Sodražice (13), Velikih Lašč (8) in Stare Cerkve (9).

Iz ribniškega vrtca bo svoje plavalno znanje v sezoni 2001/2002 gradilo 32 otrok, medtem ko otrok iz kočevskega vrtca v tej sezoni ne bo, saj je zanj zmanjkalo terminov in vaditeljev. Zaslugo za to, da se je letos prijavilo toliko otrok, Marjanovič pripisuje dejstvu, da so se za vpis angažirali tudi vaditelji, ki

jih je plavalni klub angažiral na omenjenih šolah. Pet ribniških vaditeljev in trener se je v začetku oktobra udeležilo tudi licenčno-strokovnega seminarja v Cerknem in si s trem pridobilo dovoljenje za delo v okviru Plavalne zveze Slovenije. Letos vpisani otroci bodo tako povečini vadili "šolo plavanja", saj jih je v ta program vpisanih največ, 57. Vsi malčki iz vrtca se bodo učili predšolskega plavanja, le štirje učenci pa plavanja. Nizko število šolskih otrok-neplavalcev naj bi kazalo na to, da otroci splavajo, še preden zakorakajo v šolo.

Sem ter tja pa pri načrtih tudi kaj splava po vodi, in tako plavalnemu klubu še vedno ni uspelo priti do startnih blokov in novih prog, čeprav je bilo še pred sezono slišati, da se bodo tudi zanje našli sponzorji. Dokler tega ne bo, tudi drugi, izvežbani plavalci, ne bodo zainteresirani, da bi izkoristili ribniški plavalni bazen. Poleg tega ne bi imeli tudi kje prenočevati. Vse to pa že kaže, da bi se splašalo ob obnovi dvorane še pred njenim dokončanjem (morda res leta 2003) načrtovati bolj celostno ponudbo.

AP

KINO IDEAL

Kolodvorska 9/a

DECEMBER 2001

Sobota, 1. december, ob 21. uri

SCARY MOVIE - FILM, DA TE KAP

ameriška odštekana komedija

Sobota, 8. december, ob 21. uri

HITRI IN DRZNI

ameriški akcijski triler

Sobota, 15. december, ob 21. uri

ČAROVNICA IZ BLAIRA (2)

ameriški akcijski triler

Sobota, 22. december, ob 21. uri

OPERACIJA MEČARICA

ameriška akcijska kriminalka

Sobota, 29. december, ob 21. uri

UMETNA INTELIGENCA

ameriška ZF drama

KINO IDEAL

GORSKE NESREČE - LETOS VEČ SMRTNIH PRIMEROV

(Vir: Novinarska konferenca Planinske zveze Slovenije, 15.10.01)

Gorska reševalna služba (GRS) pri Planinski zvezi Slovenije (PZS) je ob koncu poletne sezone predstavila poročilo o gorskih nesrečah pri nas. V primerjavi z lanskim letom, ko so gorski reševalci v gorskem svetu opravili 223 intervencij (v nesrečah je lani umrlo 16 oseb), so letos, do 8. oktobra reševalci sodelovali v 184 akcijah, 18 oseb pa se je v gorah smrtno ponesrečilo. Med vzroki gorskih nesreč prevladujeta padec in zdrs, kar v GRS povezujejo tudi s tem, da je letos sneg v visokogorju obležal prek celega leta. Tudi letos med ponesrečenci prevladujejo poškodbe spodnjih okončin ter glave, povečala se je tudi število odrgrnin ter srčnih kapi. Kot je na novinarski konferenci dejal načelnik GRS Dušan Polajnar, sta nepoznavanje terena ter neprimerna oprema tudi pogosta vzroka nesreč v gorah. Zaradi tega sta letos umrli dve osebi, kar 16 smrtnim primerom pa sta botrovala prav padec in zdrs. Posebno pozornost pa je treba nameniti vzroku boleznii, ki je pogost dejavnik nesreč v gorah, predvsem so rizična skupina srčni bolniki, je še dodal D. Polajnar.

PLANINSKI NOVIČKI

☉ Martina Čufar, naša najboljša plezalka, je postala svetovna prvakinja! Ta laskavi naslov je osvojila po suverenem plezanju na Svetovnem prvenstvu v športnem plezanju v Winterhuru (Švica), kjer je premagala vso svetovno elito!

☉ V septembrski številki Rešeta ste lahko prebrali, da se je 5. septembra 2001 v Himalajo odpravila 1. himalajska odprava slovenskih policistov v organizaciji PZS. Cilj odprave je bil, da vsaj eden izmed policistov osvoji vrh 8201 metrov visokega Čo Oja in da bi se z vrha spustili tudi s smučmi.

In res, uresničili so oba cilja! Vrh je 10.10. 2001 brez kisika osvojil vodja odprave, sicer pa že znanec s predavanj v Ribnici, Viki Grošelj, in se z vrha spustil s smučmi. Žal ostalim članom osvojitve vrha zaradi slabega vremena ni uspela. Davo Karničar, sicer tudi član odprave (ki je nameraval smučati z vrha), pa se je moral zaradi zasebnih obveznosti sredi odprave vrniti domov. Čo Oju je tako postal četrti slovenski presmučani osemtisočak in najvišji od treh (Annapura, Headen Peak, Čo Oju), ki so bili presmučani brez uporabe dodatnega kisika. Grošelj je edini Slovenec, ki se je po dveh različnih smereh povzpel na vrh Čo Oja (leta 1988 po prvenstveni smeri čez severno steno in leta 2001 po smeri prvopristopnikov), in prav tako prvi Slovenec, ki je odsmučal z njega. Tako Martini kot Vikiju res čestitamo!

Zdenka Mihelič

DECEMBER

Datum: SOBOTA, 8. 12. 2001
Kam: v LOGARSKO DOLINO
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA
Trajanje: 2-3 ure

Datum: PONEDELJEK, 31. 12. 2001
Kam: na SILVESTRSKI POHOD Z BAKLAMI K SV. ANI
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA
Trajanje: 2 uri

Za vsak pohod bodo izobešeni plakati z vsemi potrebnimi podatki (prijave, ura odhoda, cena, zborna mesto, prevoz....).

NOVIČKA

AVTOŠOLA HERBBY TUDI V KOČEVJU

Od sredine novembra ima ribniška zasebna avtošola svojo poslovalnico tudi v KOČEVJU.

Lastnika podjetja HERBBY, d.o.o. sta se namreč po 10. letih uspešnega dela odločila razširiti tržišče. Svoje znanje in resnično bogate izkušnje bodo na predavanjih CPP, s podporo audio in video tehnike ter najsoodobnejših učnih pripomočkov, ponudili vsem bodočim voznikom A, B, C, E, E k B, F in H kategorij, ki jim bodo izobraževanje zaupali.

Poslovna poteza je bila pričakovana, saj je povpraševanje po njihovih kvalitetnih storitvah

tudi na kočevskem območju vedno večje.

Ugled si je avtošola med mladimi pridobila s profesionalnim odnosom do dela, korektnostjo poslovanja s strankami in drugimi ugodnostmi, kar dokazujejo številni dejavniki, med drugimi visoka uspešnost na teoretičnih in praktičnih izpiti. Dokaz pa so tudi zadovoljni vozniki, ki so izobraževanje pri njih že uspešno končali.

Nova poslovalnica, ki je v prenovljenem objektu bivšega Turist biroja na TZO 66, ima zelo ugodno lokacijo. Je v neposredni bližini glavne avtobusne postaje in bo zato priročna tudi tistim, ki se bodo na izobraževanje pripeljali z avtobusom. Zaradi bližine srednješolskega centra bo lahko dosegljiva dijakom, zaradi bližine mestnega jedra in parkirišča pa tudi staršem oz. vsem, ki se bodo po informacije o poteku izobraževanja pripeljali

z avtomobilom ali prišli peš. V novih prostorih sta specializirana prometna predavalnica za petnajst do dvajset kandidatov ter pisarna. Uradne ure poslovalnice bodo od ponedeljka do petka med 11. in 18. uro, informacije in prijave pa tudi na telefonsko številko: 01/ 8954 - 135 oz. mobilnet: 041/ 630 - 860.

AVTOŠOLA HERBBY je največja šola v zahodnodolenjski regiji s sedežem v Ribnici, Grič c. IV/6, in bo prvega januarja 2002 dopolnila že enajsto leto uspešnega delovanja. To je rezultat strokovnega dela celotnega kolektiva, vseh enajstih redno zaposlenih, med katerimi je devet inštruktorjev. Avtošola si je z visoko uspešnostjo kandidatov pridobila zavirljiv položaj tudi med ostalimi avtošolami, ki delujejo na področju Izpitnega centra Postojna, ta pa vodi izpite tudi v Ribnici in v Kočevju. Visoko kotira tudi med avtošolami v slovenskem merilu.

Vozni park obsega klimatizirana vozila sodobnih znamk, v njem je deset osebnih avtomobilov, tri motorna kolesa, tovorno vozilo s priklopnikom in več koles z motorjem.

Za spomladi obljublja dan odprtih vrat. Poleg obširnejše predstavitve dejavnosti avtošole in predstavitve voznega parka bodo dogajanje popestrili še z zanimivim spremljevalnim programom. Pripravljajo tudi tekmovanja, nagradne igre z bogatimi nagradami in še marsikaj. Vse to pa bo namenjeno vsem, ki jih izobraževanje še čaka oz. tistim, ki jim ni vseeno, kakšna je naša prometna varnost in kakšna bo.

B. O.

RIBNICA IN RIBNIŠKA DOLINA NA PRELOMU 19. v 20. STOLETJE V DOKUMENTIH ZGODOVINSKEGA ARHIVA LJUBLJANA

Dokumenti, ki so in bodo predstavljeni, imajo dva namena. V zgodovini Ribniške doline bodo obrnili list knjige za stoletje nazaj. Starejšim bralcem kot nostalgičen spomin na svojo mladost in življenje ob prelomu stoletja, mlajšim pa izziv po "brskanju" v arhivu in iskanju "nečesa novega".

Mag. BRANE KOZINA

Besedila objavljamo v izvornem jeziku tedanjega časa, saj želimo ohraniti verodostojnost. Teksti zato niso jezikovno popravljeni.

RIBNICA.

Duh življenja, ki je ribniški trg preveval v 30. letih 20. stoletja, se kaže v njegovem najbolj vitalnem delu - prebivalcih. Kdo neki je torej takrat zapolnjeval prostore v stanovanjskih hišah, ki so se nizale ob ribniških poteh in ulicah? Katere družine in rodbine, posamezniki in institucije so sestavljale podobo takratnega ribniškega trga? Listajte s pogledom po imenih in se zaustavite ob svojih prednikih...

Nadaljevanje seznama iz prejšnje številke

Češarek Reza	142
Grivec Ivan	143
Oražem Franc	144
Rudež Anton	146
Rudež Anton	147
Joras Anton	148
Oberstar Matija	149
Petelin Ivan	150
Rigler Jakob	151
Lavrič Franja	153 na dvorišču
Mežnarija	156
Češarek Alojz	157
Burger Marija	158
Klun Ana	159
Želez. postaja	160
Tschinkel Ludvik	161
Lovšin Cecilija	162
Lesar Janez	163
Mr. Ančik Josip	164

SEZNAM KRAJEV OBČINE RIBNICA NA DOLENJSKEM (30. leta 20. stol.)

Tek. št.	Ime kraja	Karakteristika kraja	Ime zaselka	Katastralna občina/	Št. hišnih št.
1.	Breg	vas	-	Gorenja vas	32
2.	Breže	vas	-	Jurjevica	44 (48)
3.	Bukovica	vas	-	Dane	26 (29)
4.	Dane	vas	-	Dane	26 (29)
5.	Dolenji Lazi	vas	-	Gorenja vas	52 (52)
7.	Gorenja vas	vas	-	Gorenja vas	58 (63)
8.	Goriča vas	vas	-	Goriča vas	82 (82)
9.	Hrovača	vas	-	Goriča vas	56 (56)
10.	Jelenov Žleb	vas	-	Dane	3 (5)
11.	Jurjevica	vas	-	Jurjevica	54 (55)
12.	Kot	vas	-	Jurjevica	35 (36)
13.	Nemška vas	vas	-	Prigorica	55 (62)
14.	Ortnek	vas	-	Vel. Poljane	18 (12)
15.	Ribnica	trg	-	Ribnica	211 (241)
16.	Otavice	vas	-	Goriča vas	35 (38)
17.	Sajevec	vas	-	Dane	26 (29)
18.	Slatnik	vas	-	Sušje	29 (33)
19.	Sušje	vas	-	Sušje	31 (36)
20.	Škrajnek	vas	-	Vel. Poljane	3 (3)
21.	Vel. Poljane	vas	-	Vel. Poljane	45 (50)
22.	Vrh	vas	-	Vel. Poljane	2 (2)
23.	Zadolje	vas	-	Prigorica	9 (9)
24.	Zapuže	vas	-	Gorenja vas	7 (7)
25.	Žlebič	vas	-	Sušje	18 (23)
26.	Žukovo	vas	-	Vel. Poljane	2 (2)
27.	Dule	vas	-	Vel. Poljane	2 (2)

Opomba: V prednjem seznamu navedene številke znači število hiš v vsakem naselju, številke v oklepajih značijo najvišjo hišno številko v dotičnem naselju.

Poleg gornjega se pripominja, da se je izkazalo pri popisovanju, da je zgrajenih 6 lesenih hiš brez predhodnega dovoljenja in iste nimajo hišne numeracije, lastniki pa nimajo sredstev za plačilo z takšnim zakonom predpisanih taks, občina pa brez predhodnega plačila taks ne sme izdati ustreznega dovoljenja. Dalje se pripominja, da ima parna žaga Kunstelj Vinko v Goriči vasi 2 stanovanja, ki spadata v tvornično podjetje in radi tega nimajo hišnih številke.

Lovšin Lenka	165	Kovačič Angela	202
Češarek Neža	166	Tomšič Franc	203
Tschinkel Ludvik	167	Klun Marija	204
Perenič Amalija	168	Pelc Anton	205
Petelin Franc	169	Žagar Franciška	206
Zorc Olga	170	Tekavec Karol	207
Oražem Anton	171	Rus Jože	208
Opekarna	172	Šporar Anton	209
Deška ljud. šola	173	Gorše Simon	210
Pirker - Goederer	174	Klun Ivan	211
Bayer Angela	175	Novak Ivan	212
Andoljšek Anton	176	Andoljšek Anton	213
Mrhar Anton	178	Puželj Ivana	214
Levka Franc	179	Lesar Alojz	215
Dr. Oražem Ivan	180	Knol Jože	216
Meščanska šola	181	Bruner Ana	217
Gorše Franc	182	Klinar Franja	218
Bambič Alojz	183	Pucelj Cecilija	219
Češarek Josip	184	Župančič Justina	220
Bajt Marija	185	Klun Franc	221
Radonič Benedikt	186	Turk Alojz	222
Rudež Anton	187	Putre Matija	223
Rudež Marko	188	Dejak Franc	224
Lesar Alojz	189	Pugelj Janez	225
Zernelj Janez	190	Maršič Franc	226
Žuk Anton	191	Primšar Peter	227
Češarek Anton	192	Pucelj Alojz	228
Krampelj Ignac	193	Mohar Ivan	229
Sokolski dom	194	Nučič Ivan in Angela	230
Kožar Franc	195	Mohar Anton	231
Gjergja Neža	196	Ing. A.M. Rudež	232
Novak Anton	197	Lesar Ivan in Franciška	233
Škrbec Gašper	198	Pahulje Janez	234
Ban Milan	199	Ing. A. Rudež	235
Tomšič Andrej	200	Trček Josip	236
Gorše Franc	201	Maršič Marjeta	237

OBČINA RIBNICA
IN
ŠPORTNA ZVEZA RIBNICA

vas vabita na prireditev

**RIBNIŠKI ŠPORT
V LETU 2001**
in
RIBNIŠKI PUŠELJC 2001

v petek, 21. decembra,
ob 18. uri,
v Športni center RIBNICA.

*Vabljeni na
tradicionalno*
MIKLAVŽEVANJE
v Hrovači

*u sredo,
5. decembra,
ob 17. uri.*

VAŠKO ETNOLOŠKO TURISTIČNO DRUŠTVO HROVAČA